

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgavebetegnelse | Edition Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

efter det Tydske ved Ludvig Fasting.

Eventyr for Ungdommen : til uskyldig Moro og
Hjertets Dannelse

2. Oplag.

Kjøbenhavn : forlagt af C. Steen, [18--?]

[6], 210 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

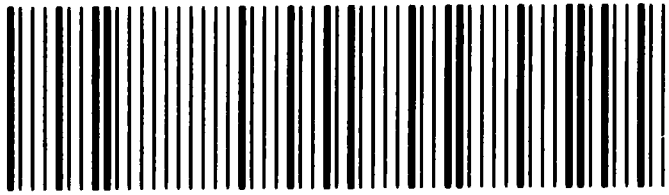
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

— 120 —

59-21-8

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022509846

E v e n t y r

for

A n g d o m m e n.

Til

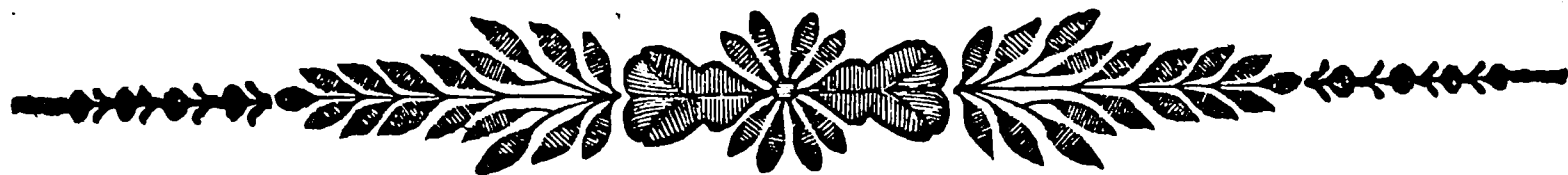
uskuldig Moro og Hjertets Dannelse.

Efter det Tydske

ved

Ludvig Fasting.

Andet Dplag.

K j ø b e n h a v n.

Forlagt af Bog- og Papirhandler C. Steen.

Forerindring.

Disse Eventyr ere nærmest en Oversættelse af en i Nürnberg uden Aarstal udkommen Märchenbuch für die Jugend; men, da de fleste af dem vare saa forvanskede, at man havde vanskeligt ved at gjenkjende end sige gjenfinde dem, har Udgiveren tilladt sig adskillige Forandringer, som han ansaae for nødvendige. Til et Par, nemlig det 5te og 7de, har han imidlertid været saa heldig at finde Originalerne hos Grimm og Musäus; og det første af disse, „Fisken og hans Kone,“ er med Hr. Professor Dehenschlägers Tilladelse aftrykt efter hans mesterlige Behandling af dette nydelige plat-tyske Eventyr. Det andet derimod, „Det taknemmelige Spøgelse eller Skatten,“ har Oversætteren, dog ikke uden mange Forkortninger, taget efter Musäus, hos hvem det findes i 4de

Deel, S. 5; og var det, som han med nærmest Hensyn til denne lille Bogs paa Titelen angivne Bestemmelse troede at kunne udelade, især hele Episoden om Frands's og Metas Elskov; hvorfor ogsaa Musäus's Benævnelse af dette Eventyr har maattet vige Pladsen for de 2de ovenfor efter den nürnbergerske Udgave anførte.

Indhold.

	Side.
I. Korillis eller Nissekongen i Hulerne ved Gera . . .	I
II. Dydens Seier over Lasten	9
III. To og de to Enker	33
IV. To hos den Rige og den Fattige	39
V. Fiskeren og hans Kone	47
VI. Rottetongen Birlibi	58
VII. Det taknemmelige Spøgelse eller Skatten	75
VIII. Troldhesten	144

IX. List over List	1610
X. Bildmanden	175
XI. Tjern-Armstagen	2000

I.

R o r i l l i s

eller

Nissekongen i Hulerne ved Gera.

~~~~~

Da Henrik den Tredie eller den Rige beherskede Boigtland det, var Staden Gera endnu en lille ubetydelig Flække, og Indvaanerne fattige Folk, der nærrede sig af Fiskeri og Agerdyrkning, og som kun kjendte den store Rigdom af Navn. Desuagtet synes de at være ret veltilfreds med det, Himlen havde tildeelt dem, førte en brav og dydig Wandel, elskede deres Naboer, og dyrkede deres Jorder i from Genfoldighed. Kun var der Noget, som stundom forstyrrede deres muntre Sind; og det var Nisserne eller

Dvergfolket, der boede i Hulerne mellem Tischitz og Unterhausen, og beherskedes af en Konge, som hed Rorilis. Omendkjøndt denne var den anseeligste og længste blandt sit Folk, var han dog kun en halv Alen lang, og endnu fattigere end den ringeste Fisser i Gera: hans Residents bestod i et Par store Fjeldstykker; og hans Rige strakte sig kun fra Tischitz til Unterhausen. I kunne altså let tænke Eder, kjære Børn! at Hans Majestæt var en saare arm Herre, som om Natten maatte sende sit Folk ud paa Fribytteri, for at han ikke skulde sulte ihjel med hele sit Rige. Den eneste Gave, som Himlen havde tildeelt disse Nisser, var den, at de kunde gjøre sig usynlige, hvilket kom de natlige Wandrere ret vel tilpas, naar de faldt ind i Indvaanernes Spisestamre og Magaziner i Gera, for der at hente Brød og andre Levnetsmidler; thi de bleve aldrig grebne deri, men vendte altid useete tilbage i deres Huler med Overflødighed af allehaande Frugter. Geranerne faldt imidlertid dette Røveri, der tog til Mar for Mar, tilsidst saa byrdefuldt, at de tænkte paa Midler til at blive disse ubudne Gjæster qvit; og, da de ikke selv kunde udgrunde saadant et Middel, søgte de Raad hos en

viis Eneboer, der opholdt sig ikke langt fra Nissehulen. Denne gav dem det Svar: at, naar de æltede deres Brød i Rummen og Unis, saa vilde Overgene ikke komme igjen, eftersom de ingen af Delene kunde fordrage. Dette lode Geranerne sig ikke sige togange: hurtig opkjøbte de alt Forraad af Unis og Rummen, blandede det i Deien, og bagte deraf Brød og Kage, men lode Porte og Døre staae aabne.

Bed Flækken Langenberg boede just paa samme Tid en fattig Fisker ved Navn Gutterliis. Denne fik at høre om det Puds, som Geranerne vilde spille det stakkels Smaafolk; og det gjorde ham hjertelig ondt. Hurtig tog han sin Baad, som laae ved Elsterbredden, og foer over til den samme Eneboer, som havde givet Geranerne det Raad med Rummen og Unis, for at spørge ham, hvorledes han skulde faae Nissekongen i Tale. Eremitten svarede: „tag fire Stene op af Elsterfloden, glatte og hvide! „siig til hver af dem ved Midnat: Koriliis! jeg søger Dig! fast dem saa i Fuldmaane mod Fjeldets Indgang! og Nissekongen vil komme!“

Dette huskede Gütterliß sig; og, da han nu havde baaret sig saaledes ad med Stenene, fastede han dem mod Hulen; og knæk! — saa revnede Fjeldet; og midt i Kløveten stod Korilliß med en Sølvkrone paa Hovedet og en Liljestængel i den høire Haand. „Hvad vil Du? „Gütterliß! — Hvad er dit Forlangende?“ spurgte han venligt.

Den stakkels Fisker fortalte nu Alt, hvad han vidste om Sagen, advarede ham derpaa efter Pligt imod Rummen og Unisbrødet, og bukkede sig tregange dybt til Jorden. Men Korilliß sagde: „jeg takker Dig min kjære Fisker! fordi Du mener det saa oprigtigt med mig og mit Folk. Din gode Gjerning skal ikke blive ubelønnet. „See: da Indbyggerne i Gera ikke længer ville forsyne os med Brød, saa kræver Forsigtigheden, at vi forlade disse Fjelde, og vende os til Landet imod Vesten. Dette skal skee i næste Nat. Vent da med din Baad udenfor denne Port; og, saasnart Midnatstimen lyder, skal Du erfare det Nærmere.“

Med et dumpet Brag lukkede Fjeldkløveten sig igjen og Korilliß var forsvunden.

Gütterliß havde nøie lagt Mærke til Alt, hvad Risssefongen havde sagt ham. Den følgende Dag var han med sin Baad paa den anden Side af Elsteren, og ventede med Længsel paa Midnatstimen, da Korilliß havde lovet at være der. Timen kom og med den Korilliß, Lige saa pynnet som igaar traad han ud af Bjerghulen; men hans venlige Mine var forsvunden; og et mørkt Blik havde udbredt sig over hans hele Ansyn.

„Gode Fister!“ — saa tiltalede han Gütterliß — „Du har ærlig holdt Ord. Jeg kommer for at belønne Dig. „Dog — førend jeg gjør det, saa hør, hvad jeg endnu „forlanger af Dig! Jeg og mit Folk ere rustede til Af- „reise; men Floden hist hindrer os i at begynde vor Ban- „dring. Vil Du sætte os over Floden med din Baad, saa „skal Du ogsaa faae dette forskyldt. Treende Gaver erhøl- „der Du da af min Haand, som bringe Dig Rigdom, „Lykke og Ære.“

„Jeg vil føre Dig og dit Folk i min Baad over „Floden,“ svarede Gütterliß; og Korilliß nikkede venligt til ham. I det samme svungede han sin Vilicstav, og steg ned i Baaden. Mange hundrede Rissser myldrede nu ud af Hus

len, og droge ned ad Kysten til; men, saa saare de naaede denne, kunde Gutterlig ikke see dem meer. Da han imidlertid paa Nissekongens Befaling havde maattet sætte sin Hat ned paa Bunden af Baaden, og denne efterhaanden fyldtes med smaae Sølvskillinger, saa mærkede han nok, at Nissefolket usynligen fyldte Baaden. Og saaledes var det ogsaa; thi, da han satte Baaden fra Land, var den nær sunket, saa tung var den. Dog kom han lykkelig over; og hans Hat var imidlertid bleven fuld af lutter Smaaskillinger. En uoverskuelig Mængde Nisser eller Dverge steg ud af Baaden; og, saasnart de kom op paa Landet bleve de igjen synlige. De bedækkede et heelt stort Stykke af Markerne ved Langenberg, hvor der, til Umindelse om denne Nat, endnu den Dag idag hverken groer Urt eller Blomst.

Til sidst var Korillis ene tilbage i Baaden, og talte da saaledes; „kjære Fister; Du har befriet mig og mit Folk fra en stor Fare; thi, havde vi nydt af Brødet med Uds og Rummen i, saa ville vi alle have maattet døe en smertelig Død, efterdi det er Gift for os. Derfor og fordi Du med din Baad har sat os over Elsters

„floden, skal du rigeligen belønnes. Tag denne Hat!
 „Mit Folk har fyldt den med Sølvpenge. Du og dine
 „Børn ville fuldelig have Ederes Udfomme deraf indtil
 „Enden. Tag endvidere denne Ring af Steen! stik
 „den paa din Finger! See, den er uden al Værdi; men,
 „saasnart Du er i Fare, det være tillands eller tilvands,
 „saa drej den fra høire til venstre! og Faren vil forsvinde.
 „Tag endelig ogsaa denne Lilieslav! Holder Du den
 „opret, vil den ingen Nytte gjøre Dig; men vender Du
 „den om, saa gjør den Dig usynlig. Alle Porte og Døre
 „staae Dig aabne, saasnart Du berører dem med den;
 „alle Skatte ere dine, saasnart du lader et Blad af den
 „falde paa dem; men — misbrug ikke disse Goder! ellers
 „ere de for evig tabte for Dig. Lev vel! — Med Taa-
 „rer skilles jeg fra det Sted, hvor jeg blev født. Mine
 „Fædres Huler ville nu staae øde og forladte og ingen Ro-
 „villig skal mere beboe dem. Tidens Tand vil gnave paa
 „disse Fjelde, men ikke kunne fortære dem. Endnu efter
 „Aarhundreders Forløb vil man, naar man vandrer forbi
 „dem, med Beemod erindre sig den sidste Risselunge, som

„her boede. Lev vel, mit kjære Gera! lev vel, Du gode
„Fister!“

Korillis forsvandt, og drog derpaa med sit Folf igjens-
nem Langenberg videre imod Vesten.

II.

Dydens Seir over Lasten.

Prinds Biribi var sine Forældres, Kong Almvoas's og Dronning Marganes's eneste Søn, men ogsaa dette værdige Par's eneste Plage. Allerede i sit sjette Aar røbede den lille Prinds en god Forstand; og nu vil maaskee mangen Een troe, at Forældrene ganske opoffrede sig for hans Opdragelse. Dette var imidlertid ingenlunde Tilfældet; thi de forlode sig med altfor stor Trængsel paa den Faddergave, han havde faaet af Feen Argoline, der med sin ildfarvede Stav havde berørt den lille Biribi i Buggen, ottende Dagen efter hans Fødsel, med følgende Ord: „bliv klog som jeg!“ Rigtignok — havde de kongelige Forældre vidst, hvad vi vide, at hiin Fee var een af de store ondskabssfulde Skabninger, som blandede sig i Alt,

stræbte at udforske enhver Hemmelighed, og ved Nærværelse og overilet Anvendelse af sin Magt stiftede mere frændende Uret iblandt Menneskene, end hendes bedre Søstre ofte vare istand til at gjøre godt igjen — da havde de med ængstelig Omhyggelighed søgt at undrage deres lille Thronarving denne farlige Gave; men Kjærlighed gjør blind; og de hverken vidste eller vilde vide det. De overlode den kjære Lille ganske til sin egen Natur, det vil sige til den Natur eller det Sindelag, som var en Følge af Feens Onske, og taalte ikke at Nogensomhelst rettede hans alt temmelig betydelige Uartigheder. Saaledes havde Biribi alt naaet sit tiende Aar, da en tro Tjener vovede et afgjørende Skridt til Bedste for Landet, der just ikke havde noget meget Glædeligt at vente af den tilkommende Besherker.

Egentlig var der slet ingen Udfomme med den lille Kongesøn. Forstand havde han nok, men faa Kundskaber endog for sin Alder; thi det behagede ham yderst sjælden, at lære noget af sine Lærere. Enten havde han Leeg i Hovedet, naar han skulde tænke ordentlig efter; eller han faldt i Timerne paa tyve forskellige Ting; og spurgte altid

om noget Nyt, før man endnu havde forklaret ham det Første halv til Ende; eller han vilde endog vide det bedre end hans Lærer. Eet og Andet vidste han vel og, men Intet grundigt; og dette gjorde ham med samt hans Paastrængenhed forhadet af Enhver, hvem Skjæbnen havde bandt hen i Nærheden af ham. Derfor kaldte ogsaa alle Hoffolkene ham — at sige naar han ikke var tilstede — Prinds Næsviis. At tale til ham om hans Feil, ansaae Alle for frugtesløst, og vovede Ingen, efterdi det paa det alvorligste var blevet dem forbudt; ja, da endog en gammel, meget anseet Hofmand, blot fordi han en eneste Gang, og det dog paa en saare skaanende Maade, havde frabedet sig den Lykke, at være Gjenstanden for Prindsens Spot, var blevet Hoffet forviist, hvo turde da blot tænke paa at forbedre ham endsige mere. Han blev daglig mere og mere en uforstammet, næsviis, utaalelig Dreng, der endog tilsidst ikke skammede sig ved at have sine Forældre til Bedste; og nu først indsaae disse forjilde deres Feil.

Allerede længe havde hiin tro Tjener tænkt paa Raad, da et høist paafaldende Spilop af Biribi nødte ham til at gaae hurtig tilverks. Nabokongen Mirza havde allerede

i nogle Aar ført Krig med Amvoas, og det med en temmelig overveiende Lykke, saa at Freden ikke uden nogen Opoffrelse fra Amvoas's Side var at bringe istand. Mirzas Gesandtere befandt sig just i Dripa, Amvoas's Residens, i denne Anledning; og deres Underhandlinger vare næsten tilendebragte, da Biribi, som havde holdt sig skjult i Salen, pludselig kom frem, pluddrede paa en forblommet Maade om een og anden Artikel, hvis Hemmelighed han truede med at forraade, efterabede og latterligjorde de Fremmedes Complimenter, nappede dem i Skjæget, og sprang ud af Salen med en Skoggerlatter. Før havde han indskrænket sig til at være uartig mod sine nærmeste Omgivelser; men nu drev han ogsaa sit Spil med Fremmede; og hvo indseer ikke, hvor vanstelig, ja fast umuligt det var, at tilfredsstille disse, der ei alene saae deres Personer, men endog deres Fyrste og Herre, af hvem de vare udsendte, fornærmede af Een, der maaskee meget snart skulde følge efter sin Fader paa Thronen.

Endnu selvsamme Aften indelukkede Amhntor, saaledes hed den omtalte Tjener, sig i et affides Værelse paa Slottet. Her laae en Bog i himmelblaat Atlas paa et

sneehvidt Alabasterbord, en Gave af hans Faders Veninde,
 Seedronningen Altalante. Ligesom hans Fader havde
 ogsaa han af den elskværdige Giverinde modtaget følgende
 Anvisning: „behøver Du i betænkelige Omstændigheder
 „mit Raad til Dig selv eller Andre, saa luk denne Bog
 „op! og Du vil finde, hvad der er at gjøre; men træffer
 „Du paa en blank Side, da kald tregange mit Navn! og
 „min personlige Hjælp skal ikke mangle.“ Udfrygtfuld
 nærmede ny Amynstor sig den uskatteerlige Bog, for at
 hente Raad og Trøst for sit beklemte Hjerte, for sit af
 Biribis stedse tiltagende fremsusende Raadhed truede Fædre-
 land. Tregange kyssede han ærbødigen paa Bogen, aab-
 nede den med spændt Forventning; og — ikke et Bogstav
 var at see. Uden lang Betænkning kaldte han tregange
 Altalante ved Navn; og den tredie Paakaldelse gav endnu
 Gjenlyd da allerede en liflig Rosenduft fyldte det hele Ge-
 maal, og Altalante skjon som Morgenrøden svævede ned
 paa sin af Euaner trukne Skyvogn. „Jeg veed“, sagde
 hun, „hvad for enummer der nager dit troe Bryst, og
 „har alt, førend Du betraadte dette Gemal, spiet Anstal-
 „ter til at hæve den. Biribi maa hurtig bringes sine For-

„ældre af Dine; ellers fordærver Kjærlighed og overvættes
 „Uvirsombed ham aldeles. Medens jeg her taler med Dig,
 „have mine Hoffruer alt dnyset ham i Søvn i Slotskø=

„gen, og bringe ham i dette Dieblif slumrende til mit Pal=

„slads. Der vil jeg tage ham under min egen Opsigt;
 „og efter nogle Mars Forløb haaber jeg at kunne bringe
 „ham ganske forandret tilbage.“ Med disse Ord hævede
 Altalante sig atter paa sin Skyvogn; og Amynator forlod
 beroliget hiint Bærelse.

Kun frygtede han for de gamle Forældre, og søgte
 ved forblommede Ord og halve Hentydninger at give dem
 et Bink om deres Søns sande Tilstand; men, hvad enten
 nu Feen alt isorveien havde forsynet dem med de fornødne
 Oplysninger i saa Henseende, eller de hemmeligen glædede
 sig over, at de ikke længer behøvede med Ængstlighed og
 Frygt for nye Ubehageligheder at se enhver Morgen imøde,
 nok — de syntes at være fuldkommen rolige, og vare det
 ogsaa. Saavel de som det hele Hofgesinde iagttoge iøv=

rigt den dybeste Tausshed over denne Materie.

Prinds Biribi havde imidlertid tilendebragt sin Luft=

reise, og vaagnede nu op af sin Trylleslummer i Altalantes

Pallads. Hvilke Dine gjorde han ikke, da han fandt sig i ganske fremmede Gemakker, hvis Mæge i Pragt og Skjønhed han endnu aldrig havde tænkt sig, end sige seet tilforn, og omringet af lutter fremmede Væsener, der alle behandlede ham med dyb Vrefrygt. Hans Nysgierighed steg med hvert Dieblif; og det ene Spørgsmaal trængte sig frem ovenpaa det andet; men et underdanigt Buf var det eneste Svar, han fik; dog undsaae han sig for paa et saa fremmed og forneemt Sted, at give sin Utaalmodighed frit Epillerum. Ja — han rystede vel paa Hovedet, truede med knyttet Næve, stampede i Jorden, og var ikke langt fra at græde; men det var ogsaa Alt. Døg — hvo kan vide, hvorvidt det var kommet, dersom ikke i det samme en overordentlig skøn majestætisk Dame var traadt ind, hvem Biribi uden lang Betænkning anteg for Palladses Besidderinde, og derfor hilfede med Verbødighed.

Venlig, men med Værdighed, tiltalede hun ham saaledes: „Du maa i nogen Tid, min kjære Biribi! tage „tiltakke med dette Ophold; og jeg har truffet alle Anstalter, for at gjøre Dig det saa behageligt som mueligt; „dog vil det meest afhænge af Dig selv, hvor vel Du vil

„vil finde Dig her. Den Utilsfredshed, som jeg tydelig,
 „kan læse paa Dit Ansigt, over dine stumme Omgivelser,
 „vil, haaber jeg, snart forsvinde, naar jeg gjør Dig op=
 „mærksom paa, at jeg med velberaad Hu har paalagt dem
 „denne Taushed, som de — Du maa nu forsøge, hvad
 „Du vil — aldrig ville bryde, blot for ikke at berøve
 „mig den Glæde, selv at kunne besvare alle dine Spørgs=
 „maal. Mine Forretninger ville imidlertid stundom fjerne
 „mig herfra paa længere Tid; og jeg kan desuden ikke
 „hver Dag, eller hver Time paa Dagen være ved Haan=
 „den. Jeg har derfor sørget for den for din Forstand
 „sornødne Underholdning.“ Her berørte hun de prægtige
 Bægge med en lille Stav; og pludseligt fløi de tilsides;
 og i Muren var lutter Skabe, der indeholdt Bøger, Land=
 kort, Tegninger og kort sagt Alt, hvad der paa en beha=
 ge ig og tillige nyttig Maade kan underholde gode Børn;
 men i et Hjørneskab, i det ene Cabinet, laae en deilig
 Fløite af det klareste Krystal, prægtig indlagt med Guld
 og Edelfstene. Alt dette satte Biribi i den største Forun=
 dring, men især rørte Fløiten ham, fordi den gode Dame
 derved viste at hun ikke havde glemt hans Vndlingsinstru=

ment. „Disse Gemakker og Alt, hvad derudi befindes“, sagde hun derpaa, „er Du nu uindskrænket Herre over; „Du kan benytte og bruge det, naar og som Du vil; „og, hvad Du ønsker at vide, erfarer Du af mig, naar „Du til rette Tid og paa rette Maade spørger derom. „Men, kjære Biribi! saasnart Du vil gaae udenfor disse „Bærelser, saa maa Du finde Dig i denne og hiin Ind= „skrænkning, som ifølge den engang indførte Orden paa= „ligger Alle. Haugen f. Ex., staaer aaben til din For= „nøjelse; men jeg maa ret indstændig bede Dig, aldrig „at betræde den uden først at have læst, hvad der staaer „paa den Tavle, som hænger paa den høire Side af Ind= „gangen; ellers kan Du let komme i een eller anden For= „legenhed hvoraf jeg ikke altid strax kan hjælpe Dig ud.“ Med disse Ord forlod hun Prindsen, der lige forbauset over hendes forekommende Godhed og strænge Alvor reent glemte at betragte alle de Herligheder, som omgave ham; og det lod som om Taknemmeligheden, denne lige saa skjønne som naturlige Følelse hos estertænksomme Børn, der hidtil havde slumret hos Biribi, nu begyndte at vaagne. Men, desværre! det varede kun saa kort. Alle=

rede næste Dag havde han glemt, hvad Altalante havde sagt, og begyndte at skjælde de stumme Tjenere ud; ja han var endog i Begreb med at slaae dem, fordi de ikke svarede; men see! enhver af disse Skikkelser henflød som Taage for hans Dine; og han fandt sig pludselig ganske ene. Dette Særsyn gjorde ham vel isørstningen noget mismodig, men var langt fra ikke tilstrækkelig til at dæmpe den Harme, som han var vant til at yttre ved den allerringeste Ubehagelighed. Med en Tilfærdighed, der noksom røbede hans hæftige Gemytsstemning, gik han til Altalante, og besørgede sig over dette Livæsen; men blot Synet af hende gjorde ham undseelig, og han tilføiede derfor, for ligesom at undskylde eller mildne den Hidsighed, hvormed han havde fremsat sin Klage, det Ønske, at han maatte faae en Mand, der kunde oplyse og forklare ham det meget, han nu, fordi han manglede anden Tidsfordriv, læste uden at forstaae et Ord deraf. Virkelig havde han ogsaa, da han først havde mættet sig ved Synet af det meget Nye, som han foresandt i sit nye Hjem, og nu ret kjedede sig, begyndt at sysselsætte sig paa en ham hidtil uvant Maade; og tildeels var det af Vergrelse over, at

de stumme Tjenere ingen Oplysning kunde give ham om det meget Uforstaaelige, han nødvendigviis maatte træffe paa i enhver Bog, at han havde behandlet dem saa uarigtigt. Altalante spiede hans Dnsse; men snart vendte hans forrige Ustadighed og Næsviished tilbage: han begyndte at gaae bort eller skjule sig, naar Læreren kom, at drille denne i Underviisningsstimerne, at anstille sig dummere, end han var, o. s. v., men ingenlunde ustraffet. Enten blev Læreren flere Dage borte; ja endog Mad og Drikke bragtes ham af Usynlige. Eller alle Skabene, selv det med Floiten i, vare tomme, og han maatte fæde sig i Gensomhed. Dog alt dette og tillige Frygten for at Læreren skulde aldeles forsvinde ligesom Tjenerne, bidrog vistnok saare meget til, at han blev høfligere imod denne, med Opmærksomhed hørte efter, og med Iver greb sig an, for at fatte og beholde, hvad han forklarede ham. Biribi havde et godt Memme, og der var intet, som forstyrrede ham. Det gik derfor hurtigere og bedre med hans Lærdom, end man skulde have troet. Men, hvad endnu bedre var, hans Opførsel forbedrede sig tilsidst Dag for Dag; thi den alvorligere Synselfættelse levede ikke hans

virksomme Nødvendighed Tid til at besfatte sig med andet, end hans Lærdom, og det begyndte allerede at more ham, jevnlig i Erindringen at gjenkalde sig det Lærte, endog i sine Fritimer, naar han spadserede i Haugen, hvilken han endnu aldrig havde besøgt, uden iforveien at læse den bekendte Tavle, der hvergang antydede ham de Partier af Haugen, han maatte besøge.

Nu blev han ogsaa indbuden til Altalantes Taffel; og Gjenstanden for deres Samtaler var da gjerne een eller anden videnskabelig Materie, hvorover hun lod Biribi udbrede sig, saavidt hans Kundskaber naaede. Een og anden Indvending, eet og andet Spørgsmaal gav ham Leilighed til nøiere at drøfte mangt og meget; og grundfæstede saaledes Dette, medens det berigtigede Hiint. En Dag blev han paa en mere høitidelig Maade end sædvanlig indbuden; og ved Taffelet fandt han flere Fremmede, der med velvillig Benlighed hilssede den unge Prinds. Denne Omstændighed gjorde, at det Hele fik mere Liighed med hans Faders Hof; og han glemte ogsaa snart, hvor han var. Nogle ubetydelige Spørgsmaal, som een af de Fremmede gjorde ham, var nok til at sætte ham tilbage i hans

forrige Lune. Vel vogtede han sig for at være uartig eller uhøflig i sine Udtryk og Manerer; men han var det dog paa en anden, næsten lige saa styg Maade, idet han gav sig Mine af at ville føre Ordet, udframmede Alt, hvad han vidste, og var ubeskedent nok til at berigtige Eet og Andet af, hvad de andre Gæster udtrede. En saadan Udfærd bringer let den Eldre til at tie, idet han deels harmes over Barnets Ubeskedenhed, og derved let glemmer at føre det fornødne Modbeviis, deels vil undgaae at gjøre sig skyldig i den samme Feil, og derfor heller tier. Den deraf flydende Taushed bringer den Unge til at tale end mere, fordi hans Forsængelighed føler sig kildret; men mangan Ungling har ved sliq Stortalen mistet det gode Omdømme, som hans Forstand og Kundskaber kunne gjøre Fordring paa. Saaledes var det ogsaa her. Et alvorligt Diekast af Feen var imidlertid iførløbet nok til at erindre ham om det Usømmelige i denne Opførsel; men, da Talen tilsidst kom paa hans Fædreland, saa lod han sig ikke længer holde i Aue; og Utalante hævdede sig felet. En alvorlig Trettesættelse under fire Dine var den saare billige Følge af denne Opførsel, „Beskedenhed er en

„Ynglings skønneste Dyd,” sagde Utalante; og det søm=

„mer sig vel den Unge at tie i Eldres Selskab, indtil han bliver spurgt.”

Biribi havde, som sagt, ofte i sine Fritimer besøgt Haugen alene, og nøiagtig fulgt Tavlen's saare indskræn=

kede Forskrifter; men en Dag blev han af Feen indbuden til at følge med hende i Hagen. Den store azurblaae Tavle hvilede strax ved Indgangen paa en svær Cederpille som sædvanligt; men, hvor forundret blev han ikke ved at finde den ganske tom. Ikke et eneste af de Flammebog=

staver, der tilforn havde anvist ham de Partier af Hau=

gen, han turde besøge eller skulde skye, lod sig tilsyne; thi hans Ledfagerinde og den Tryllestav, hun liig et Scepter holdt i Haanden, gjorde det usornødent. De ginge igjen=

nem mange labyrinthiske Gange, der aandede tusindfold Bellugt, og hvis Indhegninger afgave et herligt Skue. Paa eengang stode de for en rummelig fri Plads, der i en fredsformig Runding var omgivet af prægtige Støtter i Begemsstørrelse. En eneste lille Bevægelse med Staven; og de stege ned af Postamenterne, og dandsede med den største Færdighed omkring den forbausede Biribi; men paa

et nyt Vink med Staven iudtog de igjen deres forrige Plads, og stode atter lige saa ubevælgelige som før. Stum af Forundring og ikke uden en hemmelig Gysen gik Biribi ved Altalantes Side ned igjennem en lang mørk Allee, i hvis fjerne Ende han skimtede noget Lyst, som han antog for Lusten; men, da de kom nærmere, saae han, at det var en lille nydelig Sø, i hvis Midte en yndig Holm hævede sig. Ved Kysten laae en pæn Gondel fastbunden, som de begge besteg. Altalante havde næppe paany svinget sin Stav, før en mild Lustning drev dem lige til Den. De stege iland; og først efter to Timers Forløb vendte Feen tilbage med Biribi, der var ganske henrykt over det kostbare og prægtige Lysthus midt paa Den og alle de andre Herligheder, som Altalante havde vist ham; men Hjemveien førte dem ad andre Gange igjennem stedse skjønnere og skjønnere Partier i Haugen.

Saa ofte Biribi siden den Dag besøgte Haugen, ærgrede det ham bestandig, at maatte rette sig efter Favlens Forskrift; og ikke sjelden havde han jæt mest Lyst til at gaae der, hvor det var ham forbudt; men han havde ogsaa lagt Mærke til, at allene vilde det, idetmindste uden

Tryllestav, være ham aldeles umuligt at naae Maalet for sine Ønsker; og Staven kunne han ifkun ved List komme i Besiddelse af. Men det gif ham, som det saa ofte gaaer unge Mennesker: eengang er ingenting, tænke de, og maae sidenester sædvanlig bøde meget haardt for en eneste Feil. Han følte jo ret vel, at han nu var langt flittigere og artigere end før; han havde jo gjort gode Fremskridt i sin Lærdom; og hele Altalantes senere Udsærd imod ham vidnede jo noksom om hendes stigende Tilfredshed med ham. „Hvem der bare havde Staven!“ sagde han til sig selv; og han sagde det saa tidt, at det tilsidst blev et aldeles uimodstaaeligt Ønske hos ham. „Den ene lille Ubetydelighed kan hun jo dog ikke tage saa ilde op,“ sagde han en Dag; og, i Haab om ved Ufregningen altid at have en stor Portion af hendes Velvillie tilovers, listede han endelig efter Tasselet Staven til sig. Hvo var nu lykkeligere end Biribi? Med vingede Fjed ilede han ud i Haugen, og tænkte slet ikke paa Tavlen, da idetsamme en Gnistren som af Luer vakte hans Opmærksomhed. Den kom fra Tryllestavlen, hvor følgende Ord brændte i høirødt Lue: har Du dit Liv kjær, saa bliv fra Billedstøtterne og

Søen idag! Men Biribi svingede Staven; og Luen brændte
 svagere og svagere, dog uden reent at slukkes. Modig
 vandrede Biribi til Støtterne, og ændsede ikke deres fryg-
 telige Miner, men stillede sig bydende midt i den store Kred-
 s. Han gav Tegn med Staven; og de stege ned fra Grund-
 stenen, men hævede sig til kæmpestore Skiffelser. Jorden
 var Talen fra deres Læber, Lyn Blikket af deres Dine.
 Skjælvende sank Biribi i Knæ; men de grebe ham, fæ-
 stede ham iveiret, og slængte ham liig en Bold omkring i
 Luften. Tilslidst faldt han bevistløs ned paa Jorden; og da
 han endelig heel udmattet kom til sig selv, laae Staven
 ved Siden af ham, og Billedstøtterne stode urørlige paa
 deres forrige Plads.

Nu skulde man troe, at han af Skade var bleven
 flog, og havde ladet sig nøie. Men nei! det unge Sind
 bøies ikke ved en enkelt Erfaring. Nøgende listede han
 sig fra den ene Billedstøtte til den anden; men der var
 ikke Spor af Liv i de døde Steenmasser; og tilslidst bildte
 han sig ind, at det Hele kun var en Drøm, hvormeget
 end hans forslaaede Lemmer vidnede derimod. Driftigt

greb han derfor Staven, og gif ad Søen til. Endnu engang advarede Udalante ham, idet han ved Kysten blev en Tavle vaer, hvorpaa ligeledes med Flammeskript brændte disse Ord: Ulykkelige! fly Søen! Dette bragte ham vel til at standse lidt; men snart vandt hans selvflogte Raadshed Overhaand. Han svingede Staven over Gondelen; og Laasen gif virkelig op. Dette forøgede end mere hans Mod; og han roede rast imod Den. Men, jo længere han kom fra Land, jo længere syntes Holmen ogsaa at være borte. Utaalmodig svingede han Staven nok engang; men see! pludseligt fulgte et frygteligt Brag; og Den sank for hans Dine. Han saae tilbage til Landet; men det lignede kun en fjern Taage, der snart forsvandt. Nu blev vor Prinds bange for Alvor. Han raabte om Hjælp; men hvor skulde den komme fra? Han spilede Dinene for at see Land; men han saae ifkun Himmel og Hav, der ligesom syntes at gaae i eet. Sorte Skyer dreve hobevis, den ene ovenpaa den anden, og lagde sig liig et Midnatsmørke ud over Søen. Lynene gnistrede stedse hæftigere; Tordenen rullede ved hvert Minut frygteligere. Stormen foer rasende omkring mellem

de hjerghøie Bølger; og snart var Gondolen paa den skummende Bølgespidse; snart tumlede den ned i den oprørte Afgrund. Næsten uden Bevidsthed sank Biribi ned i Baaden, saae endnu engang op; og — den frygteligste af alle Bølger styrtede frem. Hurtigere end selve Tanken foer den afsted, gif over Skibet; og Biribi? —

Ja ham træffe vi først den næste Morgen ganske forslaaet og bevidstløs paa sit Leie. Utalante berører ham med sin Stav; og idet han slaaer Dinene op, staaer Feen for ham i sin Straaleglands, saaledes som han endnu aldrig havde seet hende. Han kunde neppe udholde den Pragt, der omgiver hende; men desto tydeligere seer han den vrede Mine, hvormed hun truende betragter ham, idet hun udbryder i følgende Ord: „ubesindige Daare! i hvilken Afgrund kunde Du ikke have styrtet Dig. Mindet om din Ulydighed vil aldrig forlade Dig. Tak min Medlidenhed for, at Du ikke aldeles blev et Offer for Fordærvelsen. Du lever; men fra nu af kan Du ikke mere vente min Beskyttelse. Bliv derfor her, indtil Du føler Dig stærk nok til at modstaae Fristelserne, hvoraf

„de fleste boe i dit eget Indre.“ En tyk Sky indhyllede den brede Skikkelse; og Biribi hensank i Jammer og Taarer. Ene laae han her: Alting var tyst og taus omkring ham; han hørte kun sine egne Sukke og Gjenlyden i de hvælvede Gemakker. Men, hvor han vendte Diet, saae han den forrige Dags Hændelser afmalede paa Væggene, og, da Alstenen kom, viste de sig endog i Luesarver. Forresten vare alle Skabe tomme; han saae intet Menneske; og hensank i stum Fortvivelse. Flere Dage gik hen, inden han kunde taale at være oven Sengen; og, da han kom op, mærkede han først, at han var lam i det ene Been, hvilket han blev til sin Dødedag. Men endnu længere varede det, inden Sorgen og Angeren, der saa ganske havde bemestret sig ham, igjen gav ham Ro til med Alvor at tænke over sin Stilling. Han erindrede sig, hvorofte han havde overtraadt den gode Atalantes Forskrifter og bedrøvet hende ved sin flette Opsørsel, og hvor godt han dog havde havt det hos hende. Ogsaa hans godmodige Forældre og alle hans forrige Omgivelser randt ham i Hu. Nu først indsaae og følte han tilfulde, hvor ilde han havde handlet, og fortrød det bitterlig; men Vil-

lederne paa Bæggene blev ved at vise sig baade Dag og Nat. Det første Skridt til Forbedring er altid Erkjendelsen og Fortrydelsen af vore Feil. Efter disse følger da Forsættet, at ville forbedre sig; og dette lovede Biribi paa det høitideligste og alvorligste. Hver Dag var ham en ny Døds- og Prøvetid; men Biribi viste, at han ikke blot havde fattet et Forsæt men og var istand til at udføre det; og lidt efter lidt vendte den gamle Orden tilbage. Billederne forsvandt vel aldrig fra Bæggen; men Bøgerne og alt det Dyrige kom atter; og, jo mere han ved Flid og beskedent Udsærd ligesom stræbte at gjøre sin Uret god igjen, des roligere kunde han ogsaa betragte hine Minde-der derom.

Saaledes henlevede Biribi et Aar, alene sysselsat med brændende Iver for at blive bedre og inderlig Længsel efter sine Forældre, da Malante, hvem han ikke engang turde haabe at faae tiere at see, lod ham kalde til sig. Med Glæde ilede han at efterkomme hendes Befaling; men, jo nærmere han kom hendes Bærelse, des mere Undseelse og Angest blandede der sig i hans Glæde. Dog — den huld-
salige Mildhed, hvormed hun hilfede ham, den inderlige

Omhed, hvormed hun sluttede ham i sine Arme, var ham Borgen for, at intet Ondt vilde vedersæres ham. „Det er idag,“ sagde hun, „netop to Aar siden Du førstegang betraad dette Pallads; og Din Opførsel og Flid i det sidstforløbne Aar lader mig haabe, at Du sikkert nu vil vorde dine Forældres Glæde og dit Lands Gavn og Prydelse. Du er endnu kun 12 Aar gammel; og, naar Du bruger Fremtiden lige saa godt som det sidste Aar, vil Du let indhente hvad Du i din tidligere Barndom forsumte. Gjør Dig beredt til at følge med mig!“ Men hun berørte ikke med et eneste Ord hans forrige Opførsel. Den saligste Glæde, den oprigtigste Fortrydelse, de ivrigste Forsætter og den inderligste Taknemmelighed strømmede paa eengang Biribis Sjel. Med taarefulde Dine fastede han sig hulkende om sin moderlige Velgjørerinde's Hals, og hvistede sagte hulkende til hende: „maa jeg ikke tage Billederne med?“ — „Ja, gjør det, min elskede Biribi!“ svarede Feen; „gjør det! Just dette er mig den sikreste Borgen for din stadige Forbedring; og disse Erindringer ville stedse være velgjørende for dit tilkommende Liv.“

Atalantes Svanevogn bragte snart begge tilbage til Prindsens Fædreneslot. Amvoas og Margane kunde for Glæde og Bestyrtelse ikke frembringe et eneste Ord; men, da de rev sig løs af deres henrykte Søns stumme Omarmelser, var den gode Fee forsvunden; og Amhntor gik ind i sit hemmelige Cabinet, og ophængte en gylden Krands med den Indskrift: for den gode Fee, Atalante! — At skildre de lykkelige Dage, som nu fulgte, saavel for Biribi og hans Forældre, som for det hele Rige, formaaer vi ikke; men, da allerede Amvoas, Margane og den troe Amhntor forlængst hvilede i Graven, var Biribi endnu længe sit Folks Lyst og Glæde. Han forblev halt sin Levetid; og Minderne om hans Barndom vedbleve at være synlige for ham, endstjøndt ingen andre kunde see dem; men, da man bar ham hjem til sine Fædre, satte Folket ham eenstemmig det hædrende Gravmæle: *h e r h v i l e r L a n d e t s F a d e r.*

Saaledes har ethvert Menneske sin gode og sin onde Fee, sin gode og sin onde Genius (det er: sine gode og onde Tilbøieligheder), der useet følger ham paa hans Vandring gjennem Livet. See den, der ikke itide over sig i

at lade det Gode beherske det Onde! Det falder ham med
hver Time af hans Levetid vaanskeligere. — Har Du al-
drig, unge Læser! været som Biribi; har aldrig din onde
Samvittighed ved Dag og ved Nat foregøglet Dig Bil-
leder af din urigtige Udfærd; da priis Dig lykkelig! Thi
ikke Enhver har det Held, at træffe paa en Utalante, der
igjen kan lede ham tilbage paa den reite Vej.

III.

Fo og de to Enker.

Fo, Chinesernes Gud, fandt ofte, saaledes gaaer Sagnet, sin Fornøielse i, ukjendt at vandre om paa Jorden, for at prøve de Dødeliges Hjerter, og stundom allerede her at udele Belønning eller Straf. Saaledes kom han engang silde om Aftenen til en fattig Enkes Hytte, og bad om at maatte indlades. Enken aabnede hurtig Døren for den Bedende, hvis milde Røst alt havde rørt hende. Da hun nu ved Skinnets af en ringe Lampe skuede i et Ansigt hvoraf Redelighed straaede; da hun hørte, at han havde forvildet sig paa Veien, og var hungrig: saa førte hun medlidende den Fremmede ind i hendes lille Stue,

satte for ham, hvad hun formaaede, pustede Ilden op og tilberedte ham et varmt Leie.

Gjæsten var vel tilfreds med alt dette, og underholdt den gamle Kone med lærerige Samtaler. Endeligen lagde han sig til Ro, efterat han først havde spist og druffet til Rødtørst. Enken, der imidlertid havde været selselsat i Gaarden, ilede ind i Stuen, for at see, om hendes Gjæst endnu behøvede noget; men han var alt falden i Søvn.

Da hun saaledes betragtede ham ved Lampen, blev hun vaer, at hans Klædebon, hvilket hun før ikke havde bemærket, var revet itu; og igjennem Rivten saa hun at han ikke engang havde en Skjorte paa. Sukkende over denne store Armod, ilede hun ufortøvet til sin Kiste, lukkede den op, tog et Stykke af sit grove, selvspundne Lærred frem, og skar saa meget deraf, som der behøvedes til en Skjorte. Nu gav hun sig strax isærd med at sye, og arbeidede hele Natten igjennem med anstrenget Flid paa den nye Skjorte.

Da den Fremmede med Dagens Unbrud vaagnede, havde hun den Glæde, at kunne overrække ham den færdig syet. Taknemmelig modtog han denne saa fornødne

Gave; og, efterat hun endnu engang havde mættet ham med Mad og Drikke, gif han bort. „Gud lønne Dig!“ sagde han ved Skilsmisfen, „Gud lønne Dig for, hvad „Du har gjort imod mig! Naar jeg er borte, da lad det „Arbeide Du først begynder paa, ikke ophøre, før Solen „gaaer ned.“

Hun halvt om halvt havde den gode Gamle hørt de sidste Ord, da hun gif ind i sin Stue; og hvad der først faldt hende ind, var det Stykke Lærred, hvoraf hun havde skaaret sin Gæst en ny Skjorte. Hun vilde nu gemme det i Kisten igjen. „Hvormange Alen“, tænkte hun da, „kan der vel endnu være?“ Hun aabnede Stykket, og begyndte at maale Lærredet paa sin Arm. Hun maalte, og maalte, og maalte i et væk; men Stykket udviklede sig uophørlig, uden at det blev tyndere. Stuen kunne fast ikke mere rumme det udmaalte Lærred; og Enken, som nu først erindrede sig den bortvandrede Fremmedes sidste Ord, fortsatte med freidigt Sind sit Arbeide; men, da Stuen snart blev propfuld, blev hun nødt til at gaae ud i Forstuen, og tilsidst endogsaa ud i Gaarden, indtil en-

delig Solen gik ned, og hele Stykket var udmaalt. Hun var da paa sin Wiis en riig Kone.

Hun gik nu i Byen, og fortalte en Beslægtet, der var en velhavende Kone og ligeledes Enke, sin særdeles Lykke. Slægtningen gik tilbage med hende for at see det; og med misundelige Bine overbeviste hun sig om den fattige Enkes Held. Paa den rige Kones Forespørgsel dulgte denne ingenlunde, paa hvad Maade hun var kommen til sin Rigdom. „Ha, ha!“ tænkte hun, „behøves der ikke mere end „det, saa skal jeg ogsaa nok blive rig, og maaskee endnu „rigere.“ Hun, som ellers aldrig gav den Fattige en Bid Brød, meget mindre nogensinde havde modtaget dem med Gæstfrihed i sit Huus eller givet dem Klæder, hun ventede nu daglig, ja næsten hver Time paa Dagen, i det Haab, at den hende betegnede Fremmede skulde gaae forbi.

Efter omtrent en Maanedes forgjæves Venten, fik hun endeligt sit Ønske opfyldt. Med aabne Arme stodi den Begjerlige hen mod den forbigaaende Vandrer, bad ham venlig at tage Herberge hos hende, og førte ham ind i sin Bolig. Den Overflødighed af Mad og Drikke hvoremed han her blev omringet kan man let tænke sig. Den

Mættede blev derpaa efter Forlangende bragt til sit Sovestammer for at gaae til Ro, og hvilede der paa et blødt Leie til den følgende Morgen. Neppe var han vaagen, før Bertinden ilede til ham. „Kjære Gæst!“ sagde hun, „med Bedrøvelse har jeg seet det grove Lærred, hvoraf din Skjorte er gjort: See: jeg syede Dig en finere, og tilbragte gjerne en søvnløs Nat dermed, for at faae den færdig før Dag. Værdiges at modtage den!“

Gæsten vægrede sig ingeniunde herfor, og efterat hun havde forsynet ham med en god Frokost, tog han Afsked med de Ord: „naar jeg er borte, lad da dit første Urbeide ikke ophøre før med Solens Nedgang!“

Bertinden ledsagede den Fremmede endnu et Stykke udenfor Huset. Derpaa løb hun alt, hvad hun kunde, tilbage og maalte allerede i Tanterne paa det fine Stykke Lærred. I denne Skyndning faldt hun over en Spand Vand som hun Aftenen iforveien, da hun blev den Fremmede vaer, havde ladet staae af bare Hastværk. Idetsamme gryntede hendes Sviin. „Creaturene,“ tænkte hun, „faaer for al min Naalen ingen Føde hele Dagen igien; nem; jeg vil idetmindste dog give dem Vand først.“

Som sagt, saa gjort; og see: hun øser, og øser i eet væk; Spanden bliver ikke tom; og hun kan ikke holde op med at øse, hvormeget hun end anstrænger sine Arme.

Den hele Dag igjennem maatte den Stakkel øse; og først, da Solen gik ned, blev Spanden tom. Hele Eggen der omkring var oversvømmet; og Naboerne kom i hobetal, og fordrede Skadeserstatning af hende. Men hun blev fattigere end tilforn; og blandt Folket var hun endog en Gjenstand for de Letsindiges Spot. De mere Forstandige, som hørte denne Historie, foreholdt Spotterne, at Egennytten gjerne kunde have forblindet dem lige saa meget, som den Forhaanede. De sloge efter i deres Confucius, og forelæste deres Soner og Børn følgende Sted: i Bedømmelsen af vore Handlingers Værdi staaer den gode Villie øverst; den er Betingelsen for alt det Øvrige; men ikkun da er Villien god, naar den uden Bihensigter handler saaledes, som Pligten byder at handle.

IV.

So hos den Rige og den Fattige.

~~~~~

Engang reiste So i en anden Egn. Om Aftenen fælde, da det alt begyndte at blive mørkt traf han paa sin Veito Huse, der stode ligeoverfor hinanden, et stort og et lille. Det store tilhørte en riig, det lille en fattig Mand. Da han nu var træt, og Natten faldt paa, saa vilde han søge et Herberge. Han tænkte altsaa ved sig selv: „Du kan gaae ind til den Rige; ham falder Du ikke til Belsvær; og han vil gjerne modtage en fattig Reisende.“ Han bankede da paa hos den Rige. Denne kigede ud af Vinduet; og, da han hørte, at den Reisende bad om Natsteln, og saae, at han saae saa udsel ud, rystede han med Hovedet, og sagde: „jeg har ingen Plads; jeg kan ikke

„tage imod Eder; mine Kamre ligge fulde af Sæd og
 „Frugter; og skulde jeg huse Enhver, der banker paa min
 „Dør, saa maatte jeg selv snart gaae afveien; søg Jer
 „Nattelsne andetsteds!“ Dermed slog han Binduet i, og
 lod den Bedende staae.

Jo vendte sig nu til den lille Hytte, som stod lige-
 over for det store Huus. Næppe havde han banket paa,
 før han strax hørte, at Nogen løb til Døren, og lukkede
 op; og, da Beboeren fornam den Reisendes Forlangende,
 bad han ham venlig at komme ind, og beværtede ham
 med Alt hvad Huset formaaede. Dette kunde Jo godt
 lide. Konen der ogsaa var meget venlig, beklagede, at de
 vare saa fattige, og ikke kunde gjøre mere for deres Gjæst.
 Da de tilstræffelig havde bespisist og skjænket deres Gjæst,
 redte de ham et blødt Leie, der var særdeles velgjørende
 for den trætte Vandrer, som snart sov ind. Narle om
 Morgenens stod Berten og hans Huustro op for at berede
 Frokost for den Fremmede. De malkede deres Ged, la-
 vede en varm Belling, og satte den for deres Gjæst, da
 han vaagnede, tilligemed Brød, Smør og Ost.

So tog derpaa Afsted, og takkede for den kjærlige Modtagelse, han havde nydt hos disse gode Folk, der, idet de fulgte ham ud, ønskede ham alt Godt paa sin Vandring. Da han stod ved Døren, takkede han endnu engang, og sagde til dem: „da I er saadanne gode, medlidende Mennesker, saa ønsker Jer tre Ting! jeg har Magt til at give Jer dem.“ — „Å!“ svarede den Fattige, „hvad skulde jeg vel ønske uden den evige Salighed, og at vi to, saalænge vi leve, maae have Sundhed og vort nødtørstige daglige Brød; for det tredie veed jeg virkelig intet at ønske.“ Da sagde So: „vilde Du ikke ønske Dig et nyt Huus istedetfor det gamle?“ Dertil svarede Manden, at dersom det kunde gaae an, var det ham rigtigtnok kjær; og strax blev Ønsket opfyldt.

Det var alt temmelig høit op ad Dagen, da den Rige var kommen op, og stod og saae ud af Vinduet. Hvor forbausedes hun ikke, da han saae et smukt nyt Huus for sig istedet for den gamle Hytte. Han gjorde store Dine, kaldte paa sin Huustro, og sagde: „Kone! see engang! hvorledes er det gaaet til? Igaarastes stod vor fattige Gjenboes usle Hytte der endnu; og nu er

„den bleven til et smukt nyt Huus. Løb dog engang
 „over, og spørg, hvorledes det er kommet!“ Konen gif
 da hen, og spurgte; og den Gamle fortalte hende ganske
 trosthyldig: „igaaraftes kom her en fattig Vandringsmand,
 „som bad om Nattely; og imorges, da han tog Afsted,
 „har han tilstaaet os tre Ønsker, nemlig den evige Salig=
 „hed, Sundhed og dagligt Brød, og istedetfor vor gamle
 „Hytte et smukt nyt Huus. Denne Vandrer maae vist
 „have været Jo eller en af hans Udsendinge.“ Saa snart
 Konen havde hørt dette, løb hun strax afsted til sin Mand,
 og fortalte ham hver en Smule; men han sagde: „jeg
 „kunde rive Dinene ud paa mig selv, jeg dumme Æsel!
 „Manden var jo først hos mig; men jeg viste ham
 „skammelig bort.“ — „Stynd Dig!“ sagde Konen,
 „stynd Dig, og sæt Dig paa din bedste Hest! Manden
 „kan ikke være langt borte endnu; Du maa indhente ham!
 „og ogsaa faae ham til at tilstaae Dig tre Ønsker!“

Da tog den Rige en smuk ung Hest, og jog afsted,
 og naaede ogsaa virkelig Vandrerens efter et Par Timers
 Forløb. Derpaa hilsede han ham, og tiltalede ham gan=
 ske venlig og kjærlig saaledes: „kjære Fren. mede! J maa

„ikke regne mig det til Onde, at jeg ikke lukkede Jer ind
 „igaar; jeg havde saamænd forlagt Portnøglen; men,
 „naar I kommer tilbage, saa haaber jeg dog, I tager
 „ind hos mig.“ — „Ja!“ sagde Jo, „naar jeg engang
 „kommer igjen, saa skal jeg nok gjøre det.“ Da spurgte
 den Rige, om han ogsaa ikke maatte gjøre tre Ønsker, li-
 gesom hans Gjenbo. „Jo!“ sagde Jo, „men det er ikke
 „godt for Dig; det var bedre, at Du ikke ønskede Dig
 „noget.“ Men den Rige svarede: „jeg skal nok finde paa
 „noget, naar det blot er vist, at det gaaer i Opfyldelse.“
 — „Nu saa rid hjem!“ sagde Jo, „og de tre Ønsker, som
 „Du gjør, skal blive opfyldte.“

Nu havde den Rige naaet, hvad han vilde, og red
 hjemad. Som han nu sad i Tanter, og tænkte efter, hvad
 han vilde ønske sig, lod han Tøilen falde; men den unge
 Hest gjorde allehaande muntre Spring, saa han bestandig
 blev forstyrret i sine Tanter, og ikke kunde finde paa no-
 get. Da blev han ærgerlig over Hesten, og sagde i sin
 Utaalmodighed: „jeg var tilfreds, Du brak Din Hals!“
 Men næppe havde han sagt disse Ord, før plump! der

laae den paa Jorden, og var død, og rørte sig ikke mere. Nu var allerede det første Ønske opfyldt.

Dette ærgrede ham græbseligt; men han trøstede sig med, at han dog endnu havde to Ønsker tilbage. Da han var gjerrig, vilde han ikke lade sin smukke Sadel i Stikken; han spændte den derfor af Hesten, tog Bidselet af, slængte begge Dele paa Nakken, og begyndte at fortsætte sin Hjemvandring tilfods. Da han nu maatte passere den hede, sandede Bei, og Middagsolen brændte paa ham, faldt det ham meget varmt og suurt at gaae, tilmed da Saddelen gnavede ham paa Ryggen. Alt dette gjorde ham ganske ærgerlig. Heller ikke var det endnu falden ham ind, hvad han skulde ønske sig; thi alt, som han meente, han havde fundet noget, saa tyktes det ham strax for ringe og ubetydeligt. Derhos randt det ham saadan i Hu, hvor hans Huustro nu havde det saa godt, hun som kunde sidde der hjemme i den kjølige Stue, og lade Frokosten smage sig. Dette fortrød ham; og, uden at han vidste af det, sagde han saadan hen for sig selv: „gid Saddelen sad paa min Kones Ryg, istedetfor „at jeg maa slæbe den paa min!“ — Næppe var Ordet

sluppet ham ud af Munden, før Saddelen var borte af hans Ryg; og han mærkede nu, at ogsaa det andet Ønske var opfyldt. Da blev han angst og heed om Drengene over, at han nu kun havde eet Ønske tilbage. Han skyndte sig da hjem, for at kunne sætte sig hen i sin Eensomhed, og ret ønske sig noget Stort.

Da han kom hjem, og traad ind i Stuen, saa sad hans Kone der, og havde Saddelen paa Ryggen, og kunde hverken vride eller vende sig. Hun jamrede, da han kom ind, og sagde; „af, jeg uheldige Kone! af! hvad har Du gjort? Du skulde ønske Dig noget Stort; og „saa ønsker Du mig en Sattel paa Ryggen!“ Da fortalte Manden hende, hvorledes det var gaaet ham; og, da han nu kun havde eet Ønske tilbage, saa vilde han ogsaa ønske sig noget ret Rart for dem begge to; men han vilde lade hende gjøre et Hylster over Saddelen, saa man ikke kunde see den. Men da jamrede Konen, skreg, og bad at han da ikke maatte ønske andet, end at Saddelen kom af hendes Ryg igjen; ellers tog hun Livet af sig. Da Manden havde hende meget kjær, fordi al den Formue, de besad, mestendeels kom fra hende, og ved hendes

Død let kunde gaae tilbage til hendes Slægt igjen, saasom de vare uden Børn, saa — ja saa var han jo nødt til at rette det tredie Ønske efter hendes Forlangende; og strax faldt Sædlen paa Gulvet.

Hvad havde han nu for sine tre Ønsker? den haardhjertede, begjerlige Rige! — Vergrelse, Møie og Tabet af en smuk Hest. Men den Fattige førte et fornøiet, stille og fromt langt Liv indtil sin salige Ende.

V.

Fiskeren og hans Kone.

Der var engang en Fisker og hans Kone, der boede sammen i en Muddergrov tæt ved Søen; og Fiskeren gik hver Dag hen og ånglede; og der forgik en lang Tid. Nu sad han engang ved Havet med sin Snøre; da sank den dybt ned: og, da han trak den op, da havde han en stor Flynder paa Krogen. Flynderen sagde til ham; „jeg beder Dig, lad mig leve; Jeg er ingen rigtig Flynder; jeg er en forheget Prinds. Sæt mig i Vandet igjen! og lad mig svømme!“ — „Naa, naa!“ sagde Manden; „Du behøver ikke at spille saa mange Ord; en Flynder, som kan snakke, havde jeg saa alligevel ladet svømme igjen.“ Dermed satte han den atter ned i Vandet; og Flynderen sank tilbunds, og lod en lang Etrime Blod efter sig.

Men Manden gif hjem til sin Kone i Muddergro-
ten, og fortalte hende, han havde fanget en Flynder, som
havde sagt ham, at den var en forhejet Prinds, hvorfor
han atter havde ladet den svømme. „Har Du da ikke
„ønsket Dig noget?“ spurgte Konen. „Nei!“ sagde Man-
den, „hvad skulde jeg vel ønske mig?“ — „Ak!“ sagde
Konen, „det er dog ilde, altid at boe i denne Grøvt, med
„en Smule Tang over Hovedet; det stinker her af saa
„meget Mudder. Gaa dog hen engang, og ønsk os en
„lille Hytte!“ Dette var ikke Manden med; imidlertid gif
han dog hen til Søen; og, da han kom derhen, var
Søen ganske guul og grøn; men han stod stille ved Ban-
det, og sagde:

„Ro, ro til Fiskefjær!

„Flynder dybt paa Bunden der!

„Ei min Huustro Tilsebil

„Vil, som hendes Huusbond vil.“

Da kom Flynderen svømmende, og sagde: „naa! hvad
„vil hun da?“ — „Ak!“ sagde Manden, „jeg havde
„dog fanget Dig; og nu mener min Kone at jeg dog
„skulde have ønsket mig noget. Hun vil ikke boe i Tang-

„grøften; hun vilde gjerne have sig en Hytte.“ — „Gaf
„kun hjem!“ sagde Flynderen; „den staaer der alt.“

Da gif Manden hjem; og hans Kone stod i Hytte-
døren, og sagde til ham: „kom ind engang! seer Du vel,
„det er meget bedre.“ Og der var en Stue og et Kam-
mer, og et Køkken, og bagved en lille Hauge med alle-
slags Køkkensager, og en Gaard med Høns og Vender i.
„Åh!“ sagde Manden, „nu vil vi leve ret fornøiet.“ —
„Ja!“ svarede Konen, „vi vil prøve paa det.“

Saaledes gif der en otte, ni Dages Tid hen; da
sagde Konen! „Mand! Hytten bliver mig for snever;
„Haugen er for lille, og Gaarden med. Jeg vil boe i
„et Marmorflot. Gaf hen til Flynderen! og lad ham
„skaffe mig et Slot!“ — „Åh, Kone!“ sagde Manden,
„Flynderen har nys givet os en Hytte; nu gider jeg ikke
„overløbe ham igjen; Flynderen kunde tage det fortryde-
„ligt op.“ — „Jh hvad!“ sagde Konen; „det kan han
„umulig; det er jo en smal Sag for ham; han gjør det
„gjerne. Gaa Du kun!“ Da gif Manden derhen med et
tungt Hjerte; men, da han kom til Søen, da var Ban-

det ganske violet og graat og mørkeblaat; dog var det endnu stille; og han blev staaende, og sagde:

„Ro, ro til Fiskefjær!

„Flynder dybt paa Bunden der!

„Ei min Huustro Ilsebil

„Vil, som hendes Huusbond vil!”

„Naa! hvad vil hun da?” sagde Flynderen. „Alf!” svarede Manden ganske bedrøvet, „hun vil boe i et Marmora slot.” — „Gaa Du kun hjem! hun staaer deri,” sagde Flynderen.

Da gik Manden hjem; og hans Kone tog imod ham i et stort Pallads. „See mig, Mand!” sagde hun, „hvad det er smukt!” Dermed gik de ind sammen. Der var saa mange Tjenere; og Bæggen skinnede saa blank; og i Stuen stode forgyldte Stole og Borde; og bag Slottet var en Hauge og Skov, vel en halv Miil lang: deri var Hjorte og Daadyr og Harer; og i Gaarden var der baade Kestald og Hestestald. „Alf!” sagde Manden, „nu ville vi ogsaa blive paa det skønne Slot, og slaae os til Ro.” „Det vil vi betænke os paa,” svarede Konen; „det vil vi sove paa.” Dermed gik de tilsengs.

Næste Morgen, da Konen vaagnede, var det alt Dag. Hun stødte Manden i Siden med Albuen, og sagde: „Mand! stat op! vi maa være Konger over hele Landet.“ — „Af, Kone!“ sagde Manden, hvad skal vi med at være Konger? Jeg gider ikke være Konge.“ — „Nu saa vil jeg være Konge.“ — „Af, Moer!“ sagde Manden, hvor kan Du være Konge? Det gjør Flynderen ikke.“ — „Mand!“ sagde Konen, gaae strax hen! jeg vil være Konge.“ Da gik Manden, og var ganske bedrøvet over, at hans Kone vilde være Konge. Og, da han kom til Søen, saa var den ganske sortegraa; og Vandet gjærede saadan op nede fra Bunden af. Da stod han stille og sagde:

„Ro, ro til Fiskefjær!

„Flynder dybt paa Bunden der!

„Gi min Huustro Ilsebil

„Wil, som hendes Huusbond vil.“

„Maa! hvad vil hun da?“ spurgte Flynderen. „Af!“ sagde Manden, „vor Moer vil være Konge.“ — „Gaf han kun hjem! hun er det alt,“ sagde Flynderen.

Da gik Manden hjem; og, da han kom til Slottet, da var der saa mange Soldater og Pauker og Trompeter; og hans Kone sad paa en høi Throne af Guld og Diamanter, og havde en stor Guldkrone paa; og paa begge Sider af hende stode sex Jomfruer, den Ene et Hoved mindre end den Anden. „Ak!“ sagde Manden, „er Du nu Konge? Hvor det flæder Dig smukt, at være Konge! Nu vil vi heller ikke ønske meer,“ — „Nei, Mand!“ sagde hun, „det varer mig for længe; det kan jeg umuligt holde ud; er jeg Konge, maa jeg ogsaa være Keiser.“ — „Ak, Moer!“ sagde Manden, „hvad vil Du være Keiser for?“ — „Mand!“ sagde hun, „hen med Dig til Flynderen! „jeg vil være Keiser.“ — „Ak, Kone!“ sagde Manden, „Keiser kan han ikke gjøre; det gider jeg ikke bede Flynderen om.“ — „Jeg er Konge,“ skreg Konen, „og Du er min Mand. Gaa strax, siger jeg!“ Da gik Manden; og alt, som han gik, tænkte han: „det gaaer aldrig godt; Keiser er altfor uforstammet; Flynderen bliver tilsidst fed deraf.“ Imidlertid var han kommen til Søen. Vandet var ganske sort og tykt; og der foer en Kastevind hen over det, saa at det krusede sig, men han sang:

„Ro, ro til Fiskefjær!
 „Flyn der dybt paa Bunden der!
 „Ei min Huustro Ilsebil
 „Vil, som hendes Huusbond vil.“

„Naa! hvad vil hun da?“ spurgte Flynderen. „Af!“ sagde han, „min Kone vil være Keiser.“ — „Gaf kun hjem!“ sagde Flynderen; „hun er det alt.“

Da vendte Manden tilbage; og da han kom hjem, da sad hans Kone paa en grumme høi Throne, som var af et eneste Stykke Guld, og havde en stor Krone paa — den var vist to Alen høi — — og til begge Sider stod Drabantere, altid Een et Hoved lavere end den Anden, lige fra den allerhøieste Rjæmpe til den allerlaveste Dverg, der ikke var længere end min lille Finger; men omkring hende sad utallige Grever og Fyrster. Da treen Manden frem for hende, og sagde: „Kone! er Du nu Keiser?“ — „Ja!“ sagde hun, „nu er jeg Keiser.“ — „Af, Kone!“ sagde Manden, og fæstede Dinene saadan ret paa hende, „hvad det lader godt, at Du er bleven Keiser.“ — „Mand!“ raabte Konen, „hvad staaer Du der og gaber efter! Er jeg Keiser, saa vil jeg ogsaa være Pave.“ — „Af, Kone!“

sagde Manden, „hvad vil Du være Pave for? Paven er
 „kun een i Christenheden.“ — „Mand!“ skreg Konen,
 „jeg vil være Pave, og det endnu idag.“ — „Nei, Kone!“
 sagde Manden, „til Pave kan han ikke gjøre Dig; det gaaer
 „aldrig godt.“ — „Jh Snak, Mand! gjør han Keisere,
 saa gjør han ogsaa Paver. Gaf flug hen!“ Da gik
 Manden hen; men han var ganske flau; Knæene og Læg-
 gene dinglede paa ham; og ude blæste Vinden; og Vanz-
 det var, som det kogte. Skibene stod i Havsnød, og dand-
 sede og ghyngede paa Bølgerne; dog var det endnu en
 Smule blegt at see midt paa Himmelen; men nedenunder
 rundt omkring, der traf det ret rødt og sort op, som til
 et stærkt Tordenveir. Da gik han ganske forsagt hen, og
 sang:

„Ro, ro til Risteskjær!

„Flynder dybt paa Bunden der!

„Gi min Huustro Ilsebil

„Bil, som hendes Huusbond vil.“

„Naa! hvad vil hun da?“ spurgte Flynderen. „Af!“
 svarede Manden, „min Kone vil være Pave.“ — „Gaf
 „kun hjem!“ sagde Flynderen, „hun er det alt.“

Da gik han bort; og, da han kom hjem, sad hans Kone paa en Throne, der var to Mile høi, og havde tre store Kroner paa; og omkring hende var der saa mange af Geistligheden, at det var en Gru; og ved Siden af hende stod to Rader Lys, det største saa tykt og saa høit som det allerstørste Taarn, og de Andre nedad indtil den allermindste Røffenpraas. „Kone!“ sagde Manden, og saae ret vist paa hende, „est Du nu Pave?“ — „Ja!“ sagde hun, „jeg er Pave!“ — „Åk, Kone!“ sagde Manden, „hvor det lader smukt, at Du er Pave. Giv Dig „bare nu tilfreds! Nu, Du er Pave, kan Du ikke blive „mere.“ — „Det vil jeg betænke mig paa“, sagde Konen; dermed gik de tilsengs. Men hun var ei tilfreds; og Begjerligheden lod hende ikke sove; hun tænkte bestandig paa, hvad hun endnu vilde være. Nu gik Solen op. „Ha!“ tænkte hun, da hun saae den skinne ind ad Vinduet, „kan „jeg ikke ogsaa lade Solen gaae op?“ Da blev hun ret biddsig, og stødte Manden i Siden, og sagde: „Mand! „gaf hen til Slynderen! Jeg vil være som den fjære Gud.“ Manden laae endnu i sin søde Søvn, og blev saa for-
 skrækket, at han faldt ud af Sengen. „Åk, Kone!“ sagde

han, „gaa i Dig selv! og vær Pave“ — „Nei!“ raabte
 Konen, idet hun rev sit Livstykke op og ned, „jeg er ikke
 „rolig, og kan ikke holde det ud, naar jeg seer Solen og
 „Maanen staae op, at jeg ikke ogsaa skulde lade dem kunne
 „gaae op. Jeg vil være som den gode Gud.“ — „Af,
 „Kone!“ sagde Manden, „det kan Flynderen ikke. Kei-
 „sere og Paver kan han gjøre; men det kan han ikke;“ —
 „Mand!“ sagde hun, og saae ret gyselig ud, „jeg vil være
 „som den kjære Gud; gaa strax hen til Flynderen.“ Det
 foer Manden gjennem alle Lemmer, saa han bævede af
 Angest; men ude blæste Stormen saa stærkt, at alle Træer
 og Klipper vaklede; og Himlen var ganske sort; og det
 tordnede og lignede. Da saae man i Søen saa sorte høie
 Bølger som Bjerger; og de havde alle hvide Kroner af
 Skum ovenpaa; dog sang Søsteren:

„Ro, ro til Eftestjær!
 „Flynder dybt paa Bunden der!
 „Ei min Huustro Isebil
 „Vil, som hendes Huusbond vil“

„Naa! hvad vil hun da?“ spurgte Flynderen. „Af!“ sagde

Manden, „hun vil være ligesom Gud Fader selv.“ —
„Gaf kun hjem! hun sidder alt i Muddergrøften igjen“
sagde Flynderen; og der sidder hun endnu den Dag
idag.

VI.

Rottekongen Birlibi.

I Landsbyen Alten-Camp ved Stralsund, som ligger nede ved Stranden mellem Garz og Putbus, har i forrige Tider levet en rig Bonde, der hed Hans Burwik (hvilket paa vort Tungemaal omtrent vilde være Hans Bondevid, et Navn, han udentvivl har faaet af sin Vid eller Kjøgt.) Det var en ordentlig og klog Mand, hvem Alt lykkedes, hvad han begyndte paa, og som havde den bedste Avling i hele Byen. Han havde sexten Køer, fyrgetyve Faar, otte Heste og to Føl, deels paa Stald, deels i Kobbel, glatte som Ual og af saa god Race, at Stykket af hans Føl stedse betalte med otte til ti Pistoler (1 Pistol er omtrent $3\frac{3}{4}$ Spec.) paa Hestemarkedet i Berg. Derhos

havde han sex smukke Børn, Sønner og Døttre; og det gik ham saa vel, at Folk gjerne pleiede at kalde ham den rige Bonde i Alten-Camp. Denne Mand har mistet hele sin Formue ved sine Nattevandringer i Skoven.

Hans Burwik var ogsaa en fortræffelig Jæger; især kunde han ypperlig opspore Ræve og Maarer; og havde han derfor tit om Natten sin Gang i Skoven, hvor han havde lagt sine Sage, og lurede paa Fangst. Da havde han i Mørket og Tusmørket eller ved Maanenskin ofte seet og hørt mange Ting, som han ikke vilde fortælle igjen, om hvorledes det gaaer underligt og sært til i Skoven om Natten; men Historien om Rottefongen Birlibi har man dog faaet at vide af ham.

Hans Burwik havde i sin Barndom ofte hørt fortælle om en Rottefonge, som bar en Guldkrone paa Hovedet, og herskede over alle Bæfeler, Hamstere, Rotter, Muus og andet deslige markspringende letbenet Spi, og var en vældig Skovkonning; men han havde aldrig villet troe derpaa. Han havde desuden saa mangt et Aar gaaet Skoven rundt efter Ræve og Maarer eller paa Fuglesangst, og havde aldrig enten seet eller hørt det ringeste til Rotte-

tefongen. Dengang maaskee Rottetongen har drevet sit Væsen andetsteds; thi han har mange Slotte under Bjergene i alle Lande, og drager næsten hvert Aar til et friskt Slot, hvor han forlyster sig med sine Hofmænd og Hoffruer. Kort — han lever som en fornem Herre; og hverken Stormogulen eller nogensomhelst Konge kan have bedre Dage; ja selv Dronningen af Antiochien, som aad sin Formue op i Paradiisfugle-Hjerter og Rattergale-Hjerner, har ikke havt dem bedre; og troe I kun ikke, at denne Rottetonge og hans Benner nogensinde føre Nødder eller Hvedekorn og Mælk til deres Mund! nei Sukker og Marzipan er deres Spise, og sød Viin deres daglige Drik! og de leve bedre end Kong Salomon og Høvedsmanden Holofernes.

Nu gif Hans Burwig atter engang efter Midnat i Skoven, og lurede paa Ræve. Som han nu sad allerbedst, saa hørte han en fjern fleerstemmig og hvinende Tummel; og stedse klang det med klar Stemme: „Birlibi! Birlibi! Birlibi!“ Da faldt paa engang Eventyret om Rottetongen ham ind, som han saa ofte havde hørt; og han tænkte ved sig selv: „Du skal dog engang

„gaae hen, og see, hvad det er.“ Thi han var en behjerttet Mand, der end ikke i den bælmørke Nat kjendte til Frygt; og han stod allerede paa Spring, da han husede paa Ordsproget: hold din Næse fra det, som ikke rager Dig! men Navnet Birlibi lød efter ham, saalænge han var i Skoven; og den anden og tredie Nat var det lige saadan. Men det anfægtede ham ikke; han tænkte stedse: „lad kun Ganden og hans Svende drive deres dumme Bæsen, som de vil! de kunne dog ikke gjøre den noget, der ikke giver sig af med dem.“ Gud give, at Hans altid havde tænkt saaledes! Men den fjerde Nat fik det Slemme Magt over ham; og han gik virkelig i Snaren.

Det var just St. Hansaften (Vollermysse, s: Balsborgsnat); og hans Kone bad ham saa meget, at han dog ikke vilde gaae i Skoven den Nat, saasom det ikke var sikkert, da alle Hexemestere og Veirpropheter vare paa Benene, og kunde gjøre ham Fortred; thi i den Nat, da hele Helvedes Hær er løs, var saamangen Christensselkommen til Skade. Men han loe ad hende, og kaldte det Qvindefrygt, og gik sin vante Gang til Skoven, da de Andre vare i Seng. Men da blev Kong Birlibi ham for

mægtig. I Begyndelsen var det denne Nat ligesom de forrige Nætter: det støjede og larmede langt borte; og Navnet Birlibi lød klart imellem Larmen. Men hvad der snurrede og peb og raslede igjennem Trærnes Toppe over hans Hoved, bekymrede han sig kun lidet om; thi Legeri troede han ikke paa, men sagde: det var kun Nattraander, som Felt gøs for, fordi de ikke kjendte dem, eller allehaande Blandværk og Gjøgleri af Mørket, som ikke kunde gjøre den noget, der ikke troede derpaa. Men, da det nu blev Midnat, og Klokken havde slaaet tolv, da kom der en ganske anden Birlibi frem af Skoven, saa at Haarene reiste sig paa Hovedet af Hans, og det susede og dusede for hans Øren, og han vilde rende sin Wei. Men de vare ham for rappe; og han var snart saadant midt imellem dem, at han ikke kunde slippe bort.

Thi, just som Klokken slog tolv, lød paa engang hele Skoven som af Trommer og Pauker, og Fløiter og Trompeter, og der var saa lyst, som om den pludselig var bleven oplyst af tusinde Lamper og Fakler. Det var netop den Nat Rotteløngens store Hovedfest; og hans Under-saatter og Felt og Mænd og Vasaller vare tilsagde til denne

Høitid. Og alle Træer syntes at fuse, alle Buste at pibe, og alle Fjelde og Stene at springe og dandse, saa at Hans blev forfærdelig bange; men, da han vilde løbe fra dem, kom der saa mange Dyr iveien for ham, at han ikke kunde slippe fra dem, men maatte overgive sig og blive staaende, hvor han var. Der var baade Ræve og Maarer og Ildere og Bæfeler og Eysfovere og Murreldyr og Hamstere og Rotter og Muus i saa utallig Mængde, at det saae ud, som om de vare trommede sammen fra alle Verdens Hjørner og Kanter til denne Fest. De løb og sprang og hoppede og dandsede imellem hinanden, som om de vare gale; men de stode alle paa Bagbenene, og holdt grønne Maigreene med Forfødderne, og jublede og støiede og hylede og hvinede og peb, hver paa sin Viis. Kort sagt: Nattens hele Lyvepak var samlet, og gjorde en græsfelig Allarm og Tummel indbyrdes. I Luften gif det lige saa galt: der fløi Taarnugler og Krager og Dvergugler og Hornugler og Flagermuus og Skarnbasser frisk væk imellem hinanden, og forkyndte den høie Nats Glæde med deres skrigende og hvinende Struber, med deres surrende og snurrende Vinger.

Medens Hans forstræffet og forbausset befandt sig midt i denne Brimmel og Støi og Alarm, og hverken vidste ud eller ind, see! da lysnede det paa engang flærere, og mange tusinde Stemmer sang, saa det lød gennem Skoven i trygtelig og gruelig Høitidelighed, og Hjertet hoppede i Livet paa Hans:

„Op med Dørene allevegne!
 „Lykken skal ind i Huset regne.
 „Kongen gennem sit Rige gaaer;
 „Glæde han i sit Fodspoer saaer.

„Har Du for lidt, til mig Du komme!
 „Rottetongen fylder din Lomme.
 „Af Sølv og Guld er mit hele Huus.
 „Med Penge jeg fylder dit Kruus.”

Saaledes klang det i en høitidelig langsom Sang; og saa straldede stedse enkelte skingrende og hvinende Stemmer med en modbydelig Lyd derimellem: „Birlibi! Birlibi!” og hele Mængden gjentog: „Birlibi!” saa det gjenslød i Skoven. Dette var da Rottetongen, som holdt sit

Indtog. Han var uhyre stor som et Slagtenød, og sad paa en gylden Bogn, og havde en Guldkrone paa Hovedet, og holdt et Guldsepter i Haanden; og ved Siden af ham sad Dronningen der ogsaa havde en Guldkrone paa, og var saa feed, at hun glindsede; og deres lange nøgne Haler hang langt ned bag dem i en Sammenfletning; og de legede med dem, saasom de vare særdeles veltilmode. Men disse Haler var dog det Græsfeligste, som man kunde see, skjøndt Kongen og Dronningen vare græsfelige nok. Og Bognen hvori de sad, blev trukken af sex magre Ulve, som viste Tænder; og to lange Hankatte stode bagpaa som Heidukker med brændende Fakler, og miauede forstræffeligt. Dog var hverken Rottetongen eller Rottedronningen bange for dem, men syntes her at være næsten altfor vældige Herrer over Alle. Der gif ogsaa tolv hurtige Trommeslagere og trommede foran Bognen; det var Hare, som maatte slaae paa Tromme og give andre Mod, fordi de selv intet have.

Hans havde allerede længe været saare bange; men nu, da han saa Rottetongen og Rottedronningen og Ulvene og Slattene og Harene saaledes med hinanden, da

gøs det i hans hele Krop, og hans ellers saa tappre Hjerter var nærvædet at forsage, og han sagde til sig selv: „her maa Pokker blive længer, hvor Alting gaaer saaledes tvert imod Naturen! Jeg har ellers nok hørt om Vidundere; men det gif dog altid noget naturligt til. Dette derimod er et forbandet Gøglespil og noget nederdrægtigt Kram — det seer man nok. Hvem der bare var vel herfra!“

Han gjorde derpaa endnu et Forsøg paa at slippe ud; men Toget bruste stedse fri, væk igjennem Skoven; og Hans maatte med. Saaledes gif det, til de kom gjennem det yderste Hjørne af Skoven. Der var en aaben Mark, hvor der holdt mange hundrede Vogne med Flæsk og Kjød, og Korn og Rødder og andre Fødevarer. Hver Bonde førte sin egen Vogn med sine egne Heste; og de bare selv Kornsækkene og Flæsken og Skinkerne og Medisterpølserne og hvad der ellers var læsset paa Vognene, ind i Skoven; men, da de saae Hans Burvis staae der, raabte de til ham: „kom kun Du ogsaa hid, og hjælp os at bære!“ Og Hans gif hen og læsede af, og bar med dem; thi han var saa forstumlet, at han ikke vidste, hvad han gjorde. Dog tyktes det ham, som han i Luismørket

skintede bekjendte Ansigter mellem Bønderne, og blandt Andre Fogden fra Krofemik og Smeden fra Kasnewik; men han lod sig ikke mærke med noget; og hine lode ogsaa som om de ingen kjendte. De havde overgivet sig i Rottkongen og hans Tilhængs Tjeneste, og maatte hver St. Hansnat, da dette Krams store Fest holdes, tilkjøre dem alle de Koster, som Rottkongens Undersaatter havde sammenrapset og sammenstjaalet fra alle Verdens Kanter; og nu kom Hans ganske uskyldig dertil, uden at han selv vidste hvorledes. Lige saa saare som Sækkene og alt det Dyrige blev baaret ind i Skoven, foer Tnyepakket over det; og nu gif det rips — raps! grib! — grab! hallo! hallo! — hvor er Du? — her er jeg; og Enhver greb til, og slæbte sin Part afsted, saa at der bestandig blev færre og færre af dem. Men Kongen holdt der endnu i sin høie og prægtige Bogn; og der dansede og støjede og larmede endnu Mogle om ham. Men da alle Bognene vare aflæsfede, kom hundrede store Rotter, og øste Guld ud i skjeppeslids baade paa Marken og paa Veien og sang derhos

„Haanden frem! Huen frem!
 „Meer endnu? — Tag Du dem!
 „Eystig! Haand og Hue fuld!
 „Eystig! idag regner der Guld!”

Og Bønderne faldt over Guldets som sultne Ravne, gramsede og grapsede, og trængtes og stødtes; og Enhver stræbte saa meget til sig af det røde Priisgods, som han kunde faae fat paa; og Hans var heller ikke seen, men tog rast til sig. Men, som de vare bedst i Arbeide, ligesom Duerne, naar man kaster Erter imellem dem, see! saa goel Morgenhanen; og da har Helvedes Rige ingen Magt paa Jorden meer; — og i et Nu var Alt forsvundet, som om det havde været en Drøm; og Hans stod der ganske alene ved Skoven. Morgenens brød frem; og han gik hjem med et tungt Hjerte. Men han havde ogsaa tunge Lommer, og smukt rødt Guld i dem; det røstede han ikke ud. Hans Kone havde været ganske angst over, at han kom saa sildt hjem: og hun blev forstræffet, da hun saa ham saa bleg og forstyrret, og gjorde ham allehaande Spørgsmaal. Men han affærdigede hende efter sin Sædvane med

Spøg, og sagde hende ikke et dødeligt Ord om det, han havde seet og hørt.

Han talte sit Guld — der var en skønne Hob Ducater, — og gik i de første Maaneder efter dette Eventyr ikke i Skoven. Han havde en hemmelig Gruen derfor. Men det gik ham som det saa tidt pleier at gaae os Mennesker; han forglemte efterhaanden St. Hansnatten og den gyselige og gruelige Tummel, og gik siden som forhen ved Maanestien og Stjernelys atter paa Fangst efter Ræve og Maarer. Han saa eller hørte ikke mere til Rottefongen eller Birlibi, og tænkte tilsidst sjelden derpaa. Men da det lakkede ad Foraaret, forandrede Alting: han hørte undertiden ved Midnat Ravnets Birlibi klinge igjen, saa at hans mindste Haar reiste sig paa Hovedet derved; og da løb han vel altid hurtig ud af Skoven; men han havde dog hemmelig sine Tanter henvendte til St. Hansnatten; og, efterdi det, som Menneskene tænke om Dagen, let forekomme dem i Drømme, og foregøgle dem under allehaande Skikkelser, saa blev Rottefongen og Rattespøgeriet heller ikke borte; og Hans drømte ofte, at Rottefongen stod og bankede paa hans Dør, og at

han lukkede ham op, og saae ham livagtig, som han dengang havde siddet i Bognen; men nu var han af pure Guld, og ikke nær saa hæslig, som han førstegang forekom ham; og Rottetekongen sang med den allersødeste Stemme, som man ikke skulde troe en Rottetals kunde frembringe, det gamle Vers:

„Har Du for lidt, til mig Du komme!

„Rottetekongen fylder din Lomme.

„Af Sølv og Guld er mit eget Huus;

„Med Penge fylder jeg dit Kruus.“

Og saa kom han tæt hen til vor Hans, og hvisttede ham i Øret: „Du kommer dog igjen næste St. Hansnat, Hans Burwik! og hjælper til at læsse af, og henter Dig dine Lommer fulde af Ducater.“ Rigtigt nok følte Hans, naar han vaagnede op af saadanne Drømme, altid foruden Glæden over Guldets en vis Gruelse; og han pleiede da at sige: „ja hi kun Du Prinds Birlibi! jeg kommer saamænd ikke til din Høitid.“ Men det gif ham, som det ogsaa er gaaet andre Folk; og det gamle Ordsprog skulde just gaae i Opfyldelse paa ham: den som Fanden først har faaet en Traad ved, ham fører han snart

omkring i en Strikke. Nok, jo mere det lakkede ad St. Hansnat, desto høiere steg Begjærligheden hos Hans efter at være med. Ifkedestomindre besluttede han fuldt og fast denne gang ikke at spie den Onde, og gif ogsaa virkelig tilsengs med sin Kone St. Hansaften. Men han kunde ikke falde i Søvn: Bognene med Sækkene og Bønderne og de store Rotter, som øste Guldet ud paa Jorden i Kjepperviis, stode igjen for ham; han kunde ikke længer holde sig i Sengen; han maatte liste sig bort fra Konen; han maatte løbe ud i Skoven, hvor han da atter tilbragte Natten ligesom forrige Gang. Han havde taget et Sold med sig til Guldet, og indsamlet mere end sidste Aar. — Det tyktes ham nu, at han havde Penge nok; og han svor en høi Eed paa, at han aldrig tiere skulde lade sig lede i Fristelse, eller oftere komme i Skoven; og holdt sin Eed, og overvandt sig selv, saa at han ikke mere har været i Skoven nogen St. Hansnat, saa ofte han end drømte om Birlibi eller den gyldne Rottetunge. Han lod heller aldrig mere sligt faae Rum i sit Hjerte, men jordrev det ved ivrige Bønner, og gjorde den Onde saa fed deraf, at han endelig veg fra ham. Saaledes var nu mangt

et Aar gaaet; og Hans gjaldt for en saare rig Mand. Han havde kjøbt sig Landsbyer og Godser for sine Duncater, og var bleven Herremand. Folk mumlede ogsaa om at det ikke var gaaet rigtig til med hans Rigdom; men Ingen kunde overbevise ham om noget. Dog — endelig kom Beviset.

Den Onde lurede bestandig paa den stakkels Mand, som han alt havde havt nogen Magt over. Han var forbittret paa ham, fordi han blev reent borte fra hans Høitider hver St. Hansnat; og, da Hans atter engang med syndig Lystenhed havde tænkt paa at samle Penge, og derover forglemte sin Aftenbøn, og desuden havde, udstødt nogle uchristelige Eder over en Uædydelighed, saa kunde den Onde med hele sin Hær bryde frem; og Hans lærte da saaledes, hvad Kong Birlibis gyldne Legeverk egentlig havde paa sig. Siden den Tid havde Hans hverken Held eller Lykke meer med sin Bedrivt. Hvormeget han ogsaa slæbte, han kunde ikke faae noget til at lykkes; men det gik tilbage for ham Dag for Dag. Hans argeste Fjender vare Musene, som paa Marken og i Laden opaaede hans Korn, Væfelerne, Rot-

terne og Maarene, som bedde hans Høns, Guder og Duer, og Rævene og Ulvene, der toge hans Lam, Faar, Føl og Kalve. Kort sagt, - dette Utøi gjorde det saa galt, at Hans om saa Nar mistede Gods og Gaard, Heste og Qvæg, Faar og Kalve, og tilsidst ikke havde en Høne tilbage, som han kunde kalde sin. Han maatte som en fattig Mand tage Staven i Haanden, og med Kone og Børn gaae fra Huus og Hjem, og paa sine gamle Dage ernære sig som Dagleier.

Da har han ofte fortalt Historien om, hvorledes han var kommet til sin Rigdom, og fra Bonde var bleven Adelsmand. Han takkede da hvergang Gud, fordi han havde sendt Rotter og Muus til at omvende ham, og havde gjort ham saa fattig; „thi,“ pleiede den stakkels Mand at sige, „ellers var jeg vel ikke kommen i Himme-
 „rige, men Fanden havde beholdt sin Magt over mig, og
 „jeg havde da ogsaa tilsidst maattet dandse efter Rottens-
 „gens Pibe histnede.“ Ogsaa føiede han da gjerne til:
 at sligt Guld, som man vandt paa en saa underlig og
 hemmelig Maade, var der ingen Belsignelse i; thi han

havde med al sin Rigdom dog aldrig været saa vel tilmode, som sidenefter i den bittreste Armod; ja han havde været en daarligere Mand, da han som Junker kjørte med sex, end siden, da han ofte maatte være glad, naar han om Aftenen blot havde nogle Kartofler med Salt til.

VI.

Det taknemmelige Spøgelse

eller

Skatten.

~~~~~

Der var engang en riig Kjøbmand i Bremen, ved Navn Melchior, der altid strøg sig om Skjæget med et haansligt Smil, naar der blev prædikeet over Evangeliet om den rige Mand, fordi han i Sammenligning med sig selv ikke agtede hin for mere end en simpel Kræmmer. Han havde faa mange Penge at han lod Gulvet i sin Spisefal lægge af lutter blanke Dalere. Endskjøndt nu denne Hoffærdighed meget blev lagt ham til Last af hans Fjender som et taabeligt og utidigt Praleri, saa havde han dog gjort det mere af Ligt end af Bram: thi den floge

Bremer mærkede nok, at hans Misundere ved deres Anmærkninger og Dadel ifkun vilde endnu mere udbrede Rygtet om hans Rigdom, og derved forstærke hans Credit, hvilket ogsaa var Tilfældet.

Melchior af Bremen døde omsider, fordi han havde drukket for hurtig i et Pølsegilde, uden at faae Tid til at bestikke sit Huus, og efterlod hele sin Formue til en Søn i den blomstrende Ungdoms=Ålder, der just var bleven gammel nok for at være myndig over sin Arv. Frands var en herlig Gut, og havde af Naturen de bedste Anlæg: hans Aand var munter og jovialst; hans Legem var regelmæssig bygget, og derhos sundt og kraftigt (ret, som om røget Drefjød og gammel Franskviiin havde havt Indflydelse paa hans Frembringelse); paa hans Kinder blomstrede Sundhed; og udaf hans brune Dine lyste Tilfredshed og lystigt Ungdomsmod; kort — han lignede en marvfuld Plante, der kun behøver Vand og en mager Jordbund for at trives, men som i altfor fed Jord skyder vilde Skud uden Frugt og Nydelse. Det faderlige Efterladenskab blev, som saa ofte er Tilfældet, Sønnens Fordær. Næppe havde han faaet den Fornøi-

else, at være Eier af en stor Formue, og at kunne rutte med den efter sit eget Lykke, før han søgte at skaffe sig den af Halsen som en trykkende Byrde, spillede den rige Mand i Evangeliet i bogstavelig Forstand, og levede hver Dag herlig og i Glæde.

Der forløb nogle Aar, inden denne ødsle Daare mærkede Svindingen i sin Pung; men desto pludseligere standfede ogsaa dette Bellevnets Kilde; og de Tønder Guld, han havde arvet efter sin Fader, vare udtappede til Bærmen. Den graadige Skare af Bordvenner, den vindige Flok af lystige Brødre, Spillere, Snaphaner og alle Andre, som havde Nytte og Binding af den forlorne Søn, toge sig vel iagt for, at han fik Tid til at besinde sig; de holdt ham bestandigt i Aande, paa det Fornuften ikke i et ædru Dieblis skulde vaagne og udfrie ham af deres røveriske Kløer. Endelig forlangte Frands atter en Dag en stor Sum; men Kasssereren var ei istand til at honorere sin Herres Ordre, og maatte lade den gaae tilbage med Protest. Uden at bekymre sig om at udgrunde den sande Aarsag hertil, tog han sin Tilflugt til Daarskabens sædvanlige Litani, at skjænde paa den uskyldige Kassserer; og

nu bleve Mæglere, Bøxelerere og Magerkarle satte i Bevægelse. Imod høie Renter, fløde i kort Tid atter store Summer i de tomme Kasser. Gulvet med Dalerne gjorde ved denne Leilighed stor Virkning; det hjalp idetmindste for en Tid; men hemmelig udbredte sig det Rygte i Byen, at Sølvgulvet i Spisesalen var brudt op i største Stilhed, og at der i dets Sted var lagt Fliser. Sagen blev strax undersøgt af Creditorerne, og havde sin Rigtighed. Skjøndt man nu ikke kunde nægte at det brogede Mar- mormosaik tog sig ulige bedre ud i en Spisesal, end de glatflidte Dalere, saa agtede Creditorerne dog Eiermandens Smag saa lidet; at de ufortøvet fordrede deres Penge; og, da de ikke fik dem, fulgte de det hele Huus med alt Tilbehør: Pakhuse, Gauger, Marker og Meubler.

Efter den forfinede Verdens Tænkemaade havde Frands nu enten maattet hænge sig eller løbe sin Wei, da han ikke mere kunde leve standsmæssig i sin Fødeby; men han gjorde hverken det ene eller det andet. Det Spørgsmaal: hvad vil Verden sige? var aldrig faldet ham ind; og, om han end havde tænkt derpaa, saa var det nu for sildig. Nei! Frands var, medens dette varede, tilmode som en

Beruset, der, idet han vaagner af sin Ruus, ikke ret kan
 gjøre sig rede for, hvad der er hændet ham. Han levede
 paa forulykkede Forpøderes Wiis: skammede sig ikke, og
 græmmede sig ikke. Til Lykke havde han bjerget nogle
 Levninger af Familiesmykker, der endnu en Tidlang kunde
 sikke ham for trykkende Mangel. Med disse flyttede han
 hen i en afsidens Gade, hvor man aldrig saae Solen hele
 Aaret igjennem, undtagen i de længste Sommerdage, naar
 den hævede sig lidt over de høie Tage. Her fandt han
 Alt hvad han behøvede til sine saare indskrænkede Fornø-
 denheder: Bertens tarvelige Kjøkken betryggede ham for
 Hunger, Raffelovnen for Kulde, Taget for Regn, de fire
 Vægge for Vinden; kun mod den piinlige Redsomhed vidste
 han hverken Raad eller Tilflugt. Han var ikke vant
 til nogen Synsselfættelse; og hans forrige Venner, Syns-
 tegjæsterne, havde forladt ham tilligemed hans Velstand.
 Frands vidste ikke at more sig med andet end at klimpre
 paa sin Luth, og engang imellem til Afvevling at see ud
 af Binduet for at anstille meteorologiske Observationer.
 Dog — hans Jagtagelser fik snart en anden Næring, der

paa engang fyldte den ledige Plads baade i Hoved og Hjerte.

For ikke at blive for vidtløftig, være det her i Korthed sagt: at han i den snevre Gade havde til Gjenboerske en ærbar Matrone, der i Haab om bedre Tider nærrede sig af den lange Traad, som hun tilligemed en overmaade deilig Datter snoede af Lenen. De traf den hver Dag saa lang, at de med den mageligt havde fundet omspænde hele Staden Bremen med samt dens Bolde og Grave og alle dens Forstæder. Begge Spindersterne vare egentlig ikke fødte til Rokken; de vare af god Familie, og havde tilforn levet i Velstand. Den skønne Metas Fader havde nemlig selv havt et Skib i Spæn, som han aarlig selv lastede, og foer med paa Antwerpen; men en stærk Storm begrov Skibet med Mand og Muis samt en rig Ladning paa Havsens Bund, da Meta endnu var i sine Børneaar. Moderen, en forstandig Kone af sat Alder bar sin Huusbondes og Formues Tab med viis Standhaftighed, og undslog sig, trods hendes Trang, for enhver Understøttelse af Venners og Frænders Medlidenshed, som hun ansaae for en skændig Almisse, saa længe

hun i sin egen Virksomhed endnu fandt Midler til at ernære sig ved sine Hænders Arbejde. Da Creditorerne havde taget hendes forulykkede Mand's Eiendomme under Beslag, var hun flyttet hen i hiin smalle Gade, hvor hun nu spandt fra tidlig om Morgenens til silde ud paa Natten endstjøndt denne Sliden for Føden faldt hende meget suur, og hun tidt vædede Traaden med hede Taarer. Imidlertid bragte hun det dog ved sin Flid dertil, at hun ikke afgang af Noget; og, da hendes skønne Datter voxte til, oplærte hun hende i den samme Syssel; og saaledes kom de tilsidst saavidt, at de, uagtet deres trange Kaar, kunde lægge noget op, som de sidenester ville anvende til en lille Hørhandel. Forresten var Datteren Moer Birgittes Haab og Glæde, ikke blot fordi hun var eneste Barn, og blomstrede som en Foraarsrose, men tilige fordi hun var begavet baade med en klog Nand og et reent Hjerte; og ofte sparede den gamle Moder Brødet fra sin egen Mund for at give hende en anstændig Opdragelse.

En Dag da Gjenbo Frands lukkede Binduet op for at see efter Veiret, blev han den deilige Meta vaer, der

med sin Moder kom fra Kirken, hvor de aldrig nogen Dag forsømte at høre Messen. En hemmelig Belvillie for det nye Bekjendtskab vaagnede i hans Sjæl og nu angrede han førstegang ret af Hjertet sin ubesindige Odselighed. Nu først fortrød han sin selv forskyldte Fattigdom og hidtil førte Uvirksomhed; nu først brændte han af inderlig Lyst efter at raade Gud paa hiin, ved at sætte sig ud af denne; men hvad skulde han foretage sig? Dog — her viste Kjærligheden ham Veien. Blandt de mange Speculationer, han anstillede, for at ophjælpe sine forfaldne Finantser, var den, som lovede et godt og hurtigt Udfald, og som derfor syntes den fornuftigste, denne: han gennemgik sin Faders Handelsbøger, ikke for deraf at skaffe sig Handelskundskaber, dem han jo ikke kunde bruge uden Penge, men for at undersøge, om der ikke fandtes gamle Debitorer, som han maaskee kunde vente om ikke den hele Sum, saa dog flækkelige Procenter af, og med disse agtede han da at begynde en lille Handel. Hans Leden var ikke forgjæves: han fandt betydelige Restancer; men de vare alle af hans Fader betegnede med: „Aette Betalere“ eller „forsætlige Fallentere.“ Dette be-

tog ham imidlertid ikke Modet; han haabede dog idetmindste at sanke nogle Ug i sin Pose der, hvor Høsten var mislykket; ja i Indbildningen saae han allerede Skibe i Søen, befragtede med hans Eiendom; og det sidste gyldne Ueg i hans Arverede, hans Faders Timeæg (saaledes kaldtes de ældste Lommeuhre efter den Form man gav dem), maatte springe, for at han kunde kjøbe sig en Ridehest, der skulde føre ham ud i den vide Verden som en Bremer Kjøbmand.

De betydeligste Summer stod i Handelshuse i Antwerpen; og Frands begav sig altsaa paa Veien ad Brabant til; men paa en Tid da enhver Godseier, hos hvem man ikke havde løst Leidebrev, troede sig berettiget til at plyndre den Reisende og fæste ham i Fangetaarnet, var en Reise fra Bremen til Antwerpen endnu farligere og besværligere end nuomstunder fra Bremen til Kamschatka. Imidlertid lykkedes det dog den eensomme Rytter at naae Maalet for sin Reise, uden at der mødte ham meer end eet Eventyr.

Som han nemlig en heed Dag reed igjennem det øde Westphalen, lige til det mørknedes, uden at naae et

Herberg, traf det imod Alsten op til Torden; og, det var rede ikke længe, før en hæftig Pladskregn gjorde ham vaad lige til Skindet. Det var nu saare ubehageligt for slig en forkjelet Person, der fra Ungdommen af var vant til alle Bequemmeligheder; men til sin Trøst blev han, da Veiret var forbi, et Lys vaer noget borte; og kort derpaa kom han til en ringe Bondehytte, der just ikke lovede meget Godt. Huset lignede mere et Fæhuus end en Menneſtebolig; og den uvenlige Bert nægtede ham baade Vand og Ild som om han var en Vandlyſt. Han, som just var ifærd med at faſte ſig paa Straaet ved Siden af ſit Qvæg, var nemlig for doven til nu, for en Fremmeds Skyld atter at gjøre Ild paa Skorſtenen; og Frands forbandede de weſtphalſke Heder med en kraftig Eed, der imidlertid ikke i ringeſte Maade anſægtede Bonden, ſom med ſtørſte Ligegyldighed blæſte ſit Lys ud, uden at ændſe den Fremmede. Da imidlertid denne blev ved at lamenterere, og forſtyrre hans Nattero, ſaa ſøgte han at blive ham qvit paa en ſkikkelig Maade, og ſagde: „hør Landsmand! derſom I vil have god Levemaade, ſaa finder I ikke her hvad I ſøger; men rid hen paa venſtre Haand

„gjennem Krattet der ligger den mandhaftige Ridder Eber-
 „hard af Bronkhorst's Borg, og han huser enhver Land-
 „stryger; men han har en forbandet Grille, der underti-
 „den plager ham, at han ikke lader nogen Vandrings-
 „mand gaae upluffet fra sig. Dersom I derfor ikke bry-
 „der Jer om at faae en banket Trøie, saa kan I aldrig
 „finde bedre Mand end ham.“

Frands betænkte sig en Smule, og vidste ikke ret,
 hvad han skulde gjøre; „men,“ tænkte han tilsidst, „en
 banket Trøie er vel ikke værre end en vaad Trøie; og,
 hvad enten jeg faaer Ryggen bruun og blaa paa et us-
 felt Straaleie, eller hos Ridder Bronkhorst, det kommer
 vel paa eet ud. Frictionen vil vel endog fordrive Feber-
 ren, som er i Unmarsch, og som vil ryste mig dygtigt;
 hvis jeg skal tørre de vaade Klæder paa mig.“ Han gav
 altsaa sin Hest Sporerne, og naaede snart Porten til et
 Slot i gammel gothisk Stil. Han bankede temmelig ly-
 deligt paa udenfor; og et ligesaa lydeligt: hvem der? to-
 nede ham imøde-indenfra.

Den gamle Borgs Eier havde i sin Ungdom tjent
 som drabelig Krigsmand i Keiserens Hær under den vaf-

fre Georg af Fronsberg, og anført en Trop Fodfolk mod
 Venetianerne. Siden den Tid havde han slaaet sig til
 Ro paa sine Godser, hvor han for at udsone fordums
 Synder, udøvede mange Velgjerninger: bespiste den hung-
 rige, lædskede den Tørstige, husede Pilegrimene, og prøg-
 lede dem siden paa Døren. Thi han var en raa, vild
 Krigsmand, og kunde ikke vænne sig af med de martialste
 Manerer, endskjøndt han alt i mange Aar havde levet i
 Fred. Den Nykomne, der havde belavet sig paa, imod
 en god Beværtning at underkaste sig Husets Skik, ventede
 ikke længe, før Slaar og Laase raslede, og de knirkende
 Porte aabnede sig, idet de ved denne deres melancholiske
 Knirken ligesom vilde advare eller beklage den Fremmede.
 Den ene folde Gysen foer ogsaa den bange Rytter ned
 ad Ryggen efter den anden, da han reed ind gjennem
 Porten, endskjøndt han blev vel modtagen: nogle Tjenere
 ilede hid for at hjælpe ham af Sædlen; og andre gave
 sig især med at spænde Vadsækken af, at trække Hesten
 i Stalden og at føre ham ind til deres Herre i et vel
 oplyst Værelse.

Den kjæmpestærke Mand's frigerste Udseende, der syntes at forraade en Mand i sine bedste Aar, fuld af Ald og Kraft; det eftertryffelige Haandtryk, hvormed han modtog sin Gæst, saa at han var færdig at skrige himmelhøit; den Stentorstemme, hvormed han bød ham velkommen, som om han havde været døv: alt dette indjog den skye Vandrer saadan Frygt og Angest, at han rystede over hele sit Legeme. „Hvad fattes Eder, „Ungersvend!“ spurgte Ridderen med Tordenstemme; „J „skjælver jo som et Espeløv og er døddleg.“ Brand's tog Mod til sig; og da hans Ryg nu engang skulde betale Gildet, saa gif hans Kujoneri over til et Slags Fripostighed. „Herre!“ svarede han ligesrem, „J seer, at „Regnen har gjort mig saa dyngvaad, som om jeg havde „svømmet gjennem Weseren. Gjør Anstalter til, at jeg „kan faae noget Tørt paa! og lad mig begynde med en „god Ekaal-Æggesøbe, som er dygtig frydret, og som „kan fordrive den Febergysen, der staaer mig i Nakken.“ — „Vel!“ gjensvarede Ridderen, „forlang, hvad J behøver! og vær, som J var hjemme!“

Frands led sig opvarte som en Basfa; og, da han vidste at der vankede Puffelblaat bagefter, saa vilde han ogsaa fortjene det; derfor fixerede og drillede han Tjenerne, som opvartede ham, paa allehaande Maader. „Det kommer dog alsammen paa en Regning,“ tænkte han. „Den Troie,“ sagde han, „er jo for en Istervom; bring mig Een, som slutter bedre til Kroppen! Denne Løffel brænder som Ild paa min Liigtorn; slaae den over Læsten! Denne Krave er jo saa stiv som et Bræt, og er færdig at quæle mig; staf Een uden Stivelse, som ikke gnaver mig.“

Berten yttrede saa liden Misfornøielse over alle disse bremensiske Friheder, at han meget mere drev Tjenerne til hurtig at udrette, hvad der blev dem befaleet, og skjældte dem ud for nogen Fæ, der ikke forstode at varte Fremmede op. Da der var rettet an, satte Bert og Gæst sig tilbords, og lode Vægsøben smage sig godt. Kort derpaa spurgte hiin: „lyfter jer ingen Estermad?“ — „Lad bringe frem, hvad I har,“ svarede denne, „at jeg kan se, om jert Kjøkken er vel forsynet.“ Strax kom Kofte, og besatte Bordet med et Maaltid saa kosteligt, at

ingen Greve skulde have skammet sig ved det. Frands tog dygtig for sig af Retterne, og lod sig ikke nøde. Da han var mæt, sagde han: „Jert Skjokken er ikke slet forsynet, efter hvad jeg seer; staaer det sig lige saa godt med Kjelderen, saa maa jeg rose Eders Huusholdning.“ Ridderen vinkede ad Kjeldermesteren; og denne fyldte strax Belfomstbægeret med den sædvanlige Bordviin, og frembar den for sin Herre, der tømte den tilbunds paa Gæstens Sundhed. Derpaa gjorde Frands Junkeren ærlig fyldest; og denne sagde: „Kjære! hvad siger I til den Viin?“ — „Jeg siger, den er slet,“ svarede Frands, „dersom den er af Eders bedste Lønde, og at den er god, dersom den er den ringeste Sort.“ — „I er en Kjender,“ svarede Ridderen; „Kjeldermester! tap os af Moderfadet!“ Mundstjænken bragte et Kruus til en Mundsmag; og, da Frands havde prøvet den, sagde han: „den er ægte og gammel; den ville vi holde os til.“

Ridderen besjoel, man skulde bringe en stor Drekruske op, og drak sig saa lystig og munter i Selskab med sin Gæst, at han begyndte at tale om sine Krigstog, og om hvorledes han havde ligget i Feldten mod Venetias

nerne, gjennembrudt den fiendtlige Bognborg, og slagtet de' velste Skarer som Sviin. Under denne Fortælling kom han i en saa frigerst Tver, at han sablede baade Bægere og Kander ned med Forskærerkniven, som han svang som en Landse; og derhos rykkede saa nær ind paa Livet af sin Bordkammerat, at denne blev bange for Næse og Øren.

Det blev silde ud paa Natten; men alligevel kom der ingen Søvn i Ridderens Dine; han syntes ret at være i sit Element, naar han kom til at tale om sit Krigtog mod Venetianerne. Fortællingens Livlighed tiltog med hvert Bæger, han tømte; og Frands frygtede, at det vilde blive Prologen til Hoved- og Statsactionen, hvori han selv skulde spille den vigtigste Rolle. For imidlertid at erfare om han skulde overnatte inden- eller udenfor Slottet, forlangte han et fuldt Bæger til Godnat. Nu, meente han, vilde man først nøde al Vinen i ham; og, naar han ikke gjorde Bæstet bruge det lille Paaskud, for efter Husets Skik at jage ham paa Porten med de sædvanlige Reisepege. Tvertimod hans Formodning blev hans Ønske strax opfyldt uden Modsigelse; og

Ridderen afbrød øieblikkeligen Traaden til sin Fortælling, og sagde: „Alting har sin Tid; imorgen mere.“ — „Undskyld, Hr. Ridder!“ svarede Frands, „imorgen, naar Solen staaer op, er jeg over Bjerger og Dale; jeg har en lang Wei til Brabant, og kan ikke tøve her. Tillad derfor, at jeg tager Afsked med Eder iasten, paa det jeg ikke skal forstyrre Eders Morgenro.“ — „Gjør, hvad Eder, bedst tykkes,“ sluttede Ridderen, „men herfra skal I ikke reise, før jeg er af Dyrnerne; jeg maa dog give Eder en Bid Brød og en Snaps Danziger til Frokost, samt følge Jer tildørs, og tage Afsked med Eder efter Husets Skik.“

Frands behøvede ingen videre Forflaring af disse Ord. Saa gjerne han havde skjenket Verten den sidste Artighed, saa lidet syntes denne tilbøielig til at afstaae fra den engang indførte Regl. Han beføel Tjenerne at følge den Fremmede op i Gjæstefammeret, og klæde ham af. Frands fandt sig saare vel her, og nød en kostelig Ro paa de elastiske Svaneduun; ja, førend Sønnen overvældede ham, tilstod han endog sig selv, at en saa herlig Beværtning var ikke for dyrt kjøbt for nogle taalelige

Stofkeprygl. Snart fyldte fortryllende Drømme hans Phantasi: han saae den deilige Meta spadserere med sin Moder i en Rosenlund, og plukke Blomster; han var igjen i den snevre Gade i Bremen, og saae hendes sneehvide Haand syse med Urtepotterne i Vinduet; han sad ved hendes Side i Græsset, og vilde erklære hende sin brændende Kjærlighed, men manglede Ord. Ja han kunde saamænd gjerne have blevet ved at drømme saaledes til den lyse Middag, hvis ikke Ridderens stærke Stemme og hans Sporsers Klirren havde vækket ham. Denne havde nemlig allerede ved Dagens Anbrud holdt Revision baade i Køkken og Kjelder, og givet Ordre til en god Frokost, samt befalet Tjenerne at være rede saasnart den Fremmede vaagnede, for at klæde ham paa.

Det kostede den lykkelige Drømmer megen Overvindelse, at komme ud af den sikre gjæstmilde Seng; han kastede sig fra den ene Side til den anden; dog — den strenge Junkers barske gennemtrængende Stemme gjorde ham beflemt om Hjertet; og engang maatte han jo dog bide i det sure Æble. Utsaa reiste han sig af Tjenerne, og i samme Dieblis var et heelt Dusin Hænder i

Færd med at flæde ham paa. Ridderen førte ham ind i Spisesalen; men, jo mere det nærmede sig til Afskeden, des mindre Modlyst havde den Reisende. Berten opmuntrede ham: „hvorfør tager I ikke for Jer af Retterne? „Nyd dog noget for den slemme Taage!“ — „Hr. Ridder!“ svarede Frands, „min Mave er endnu fuld af „Ederes Aftensmad; men mine Lommer ere tomme; dem „vil jeg nok fylde for den kommende Hungers Skyld.“ Derpaa pakkede han dygtigt sammen, og fyldte sine Lommer med det Bedste og Lækkreste af Alt, hvad transportabelt var, saa at de strittede ud til begge Sider. Da han nu saae, at hans Ganger, vel striglet og sadlet, blev trukken frem, drak han et Glas Danziger til Valet, og troede, at det vilde være Løsenet til, at Berten skulde tage ham ved Bingebenet, og eftersevere sin Hunsret.

Men til hans Forundring trykkede denne hans Haand lige saa trofast som ved Modtagelsen, og ønskede ham Lykke paa Reisen. Fløiddørene gik op; han tøvede nu ikke med at give Hesten Sporerne; og, trip trap! var han ude af Porten, uden at der blev frummet et Haar paa hans Hoved.

Nu faldt der ham en tung Steen fra Hjertet, da han fandt sig i fuldkommen Frihed, og saae at han var sluppen derfra med heelt Skind. Han kunde ikke begribe, hvorfor Berten havde krediteret ham Regningen, der efter hans Overflag endda ikke maatte beløbe sig til saa lidt, og skienkede nu den gjæstfrie Mand, hvis Navn og senestærke Arm han havde frygtet for, sin hele Kjærlighed. Imidlertid følte han dog stor Lyst til ved selve Kilden at udforske Grunden eller Ugrunden til det udsprede Rygte. Derfor vendte han flux sin Aleppert, og travede tilbage. Ridderen stod endnu i Porten med sine Folk, og gjorde Anmærkninger over Hestens Herkomst, Dannelselse og Bygning, samt dens haarde Trav, som et Bidrag til Hesteviden skaben, der var hans Yndlingsstudium. Han troede, den Fremmede savnede noget af sine Reisesager, og saae allerede skjævt til Tjenerne, for deres formeentlige Skjodesløshed. „Hvad fattes Jer, Ungersvend!“ tilraakte han den Kommende, „siden I vender om, da I dog vil drage videre?“ — „O, et Ord endnu, høibaarne Ridder!“ svarede Rytteren. „Et Banrygte, som skiller Jer baade ved Hæder og Ære, siger, at I kun pleier enhver Fremmed,

„som tager ind hos Jer, saa godt, for at kunne lade
 „ham føle jere stærke Næver ved Skilsmisfen. I Tillid
 „til denne Snak har jeg intet sparet for at gjøre mig
 „betalt i forveien. Jeg tænkte nemlig ved mig selv: Jun-
 „keren vil intet skjenke Dig; saa skal Du heller ikke skjenke
 „ham noget. Og nu lader I mig drage bort uden mind-
 „ste Meen eller Last; det undrer mig. Siig mig derfor,
 „Kjære! er der nogen Grund til dette Rygte? eller kan
 „jeg falde denne dumme Sludder reentud en Løgn?“ Rid-
 deren svarede: „Rygtet har ingenlunde løiet; der gaaer
 „jo aldrig Røg af en Brand, uden der er Ild i den; men
 „jeg skal dog sige Jer, hvorledes Sagen hænger sammen.
 „Jeg huser enhver Fremmed og deler min Bid Brød
 „med ham af christelig Barmhertighed. Nu er jeg en
 „ligefrem jevn Tydsker af gammel Tugt og Sæd, der ta-
 „ler reentud, hvad der ligger mig paa Hjertet, og forlan-
 „ger ogsaa at min Gæst skal være hjertelig og tillidsfuld,
 „nyde med mig, hvad jeg har, og sige reentud, hvad han
 „behøver. Men saa gives der et Slags Folk, som ærgre,
 „drille og tirre mig med deres Bukken og Skraben, som
 „sætte hver Ord paa Skruer, og fører megen Snak uden

„Salt og Kjerne; de mene at smigre mig med glatte Ord,
 „og tee sig ved Maaltidet som Qvindfolk ved Barselgilder.
 „Siger jeg: spiis! saa snappe de i al Ydmynghed et Been
 „af Fadet, som jeg knap vilde byde min Hund. Siger
 „jeg: drif mig til! saa væde de næppe Læberne i det fuld-
 „de Bæger, som om de forsmaaede Guds Gaver. De la-
 „de sig nøde til Alting; ja! naar galt skal være, endog-
 „saa til at gaae tilstoels. Naar nu dette piinagtige Kram
 „gjør mig det altfor broget, saa at jeg tilsidst ikke veed,
 „hvordan jeg er med dem, saa bliver jeg vred og bruger
 „min Huusret, tager Tossen ved Nakkebenet, vasker hans
 „Ryg, og smider ham paa Døren. Det er Skif og
 „Brug hos mig; og saaledes behandler jeg enhver Gæst,
 „der er mig til Besvær. Men en Mand af Eders Sind
 „er mig stedse velkommen; thi I sagde reentud paa godt
 „bredt Lydst, hvad Eders Hu stod til, som Skif er hos
 „Bremerne. See I kun ganske rolig ind til mig igjen,
 „naar Eders Lei falder her forbi. Gud være med Eder!“

Frunds travede nu med freidigt Mod ad Antwerpen
 til; og ønskede allevegne at finde saa god en Modtagelse
 som hos Ridder Eberhard af Bronkhorst. Ved hans

Indtog i denne fordums Dronning blandt de flammeste Stæder udspilede en gunstig Vind Haabets Seil for ham: i alle Gader mødte ham Rigdom og Overflod; og det syntes som om Nød og Mangel var landsforviist fra den vindstibelige Stad. „Sandsynligviis,“ tænkte han ved sig selv, „er mangen Een af min sal. Faders Gjældnere kommen iveiret igjen, og vil nu give mig fuld Betaling, naar jeg documenterer ham min retmæssige Fordring.“ Saa snart han var kommen sig noget efter Reisens Besværligheder, indhentedede han i Herberget, hvor han var taget ind, foreløbig Efterretning om sine Debitorer. „Hvorledes staaer det sig med Peter Martens? spurgte han en Dag sit Bordselskab; lever han endnu? og har han noget at gjøre?“ — „Peter Martens er en solid Mand,“ svarede Een af Selskabet; „han driver Expeditions-handel, og drager megen Fordeel deraf.“ — — „Er Fabian van Plüers endnu i gode Omstændigheder?“ — „O! han veed ingen Ende i sin Rigdom, sidder i Raadet, og har rigeligt Udbytte af sine Uldmanufacturer.“ — — „Har Jonathan Frischkier god Affætning paa sine Vare?“ — „Jh! han var nu en Capitalist, dersom Keiser Max blot ikke havde ladet Fransk-

„mændene snappe hans Brud*) bort. Han havde paata-
 „get sig Leverancen af Kniplingerne til Brudestadsen; men
 „Keiseren har opsagt ham Handelen, da Bruden opsagde
 „ham Huldskab og Troskab. Har I en Kjaereste, og vil I
 „betænke hende med disse Kniplinger, saa lader han Jer
 „dem for halv Priis.“ — — „Er Handelshuset, „op de
 „Bütefant“ faldet? eller holder det sig endnu?“ — „Ja der
 „knagede det rigtigtnok for nogle Aar siden i Sparreverket;
 „men de spanske Carraveller**) har sat nye Stiver til
 „Muren, saa at det nu nok vil holde.“

Saaledes erfarede han, at de fleste af hans Faders
 Gjældnere nu vare holdne Mænd, og lærte deraf, at en
 fornuftig Bankerot tit var Grundvolden til fremtidig Vel-
 stand. Dette opmuntrede hans Sind; og han ilede nu med
 at bringe sine Papirer i Orden, og at producere sine For-
 dringer hos Bedkommende. Men, desværre! Ingen vilde

---

*) Anna af Bretagne.

**) Saaledes kaldtes forðum de spanske Skibe, som gik til
 America.

vide noget af den gamle Gjæld at sige. Enten havde de alt forlængst affundet sig med 5 Procent; eller det var Creditors Skyld, at han ikke havde accepteret Tilbudet. Andre vidste ikke det mindste af nogen Melchior af Bremen at sige, og fandt i deres infallible Bøger ingen Skyldposter anførte under dette ubekjendte Navn; ja Nogle bragte endog en høi Contraregning for Dagen; og inden 3 Dage maatte Frands hæfte for sin Faders Gjæld i Slutteriet, hvor han skulde sidde, til den sidste Skilling var betalt.

Sligt var nu ikke de bedste Udsigter for den unge Mand: hans Tillid og Fortrøstning til Antwerperne, som Befordrere af hans tilkommende Lykke, var nu forsvunden; Haabet om nogensinde at besidde sin elskede Meta var ham berøvet; og han befandt sig i et snevert og beklumret Fængsel, som han aldrig kunde vente at slippe ud af. I denne sin fortvivlede Tilstand besluttede han at sulte sig ihjel; men Naturen vandt let Seier over et saadant Forsæt, især naar det fattes i det 27de Aar. I Grunden var det heller ikke de haardhjertede Antwerperes Mening, at presse ham for Penge; de vilde kun selv ingen betale; og

efter tre Maaneders Forløb blev Frands igjen sat paa fri
 Fod, dog med den Betingelse, inden 24 Timer at være ude
 af Byen, og aldrig tiere at sætte sin Fod paa dens Grund.
 I Reisepenge modtog han 5 Gylden af Institiens troe
 Haand, der havde bemægtiget sig hans Hest og Vadsæk,
 for at erholde Arrest- og Varetægtsomkostningerne. Med
 et tungtsindigt Hjerte og Pilegrimsstaven i Haanden for-
 lod han ydmyget den rige Stad, som han kort tilforn var
 reden ind i med saa store Forhaabninger. Modløs og
 raadvild, hvad han nu skulde gribe an, eller snarere alde-
 les tankeløs vandrede han ud af Porten, uden at bryde sig
 om, hvor Veien, som Tilfældet lod ham vælge, førte hen.
 Han hilsede intet Menneske, og spurgte ikke efter noget Her-
 berge, før Hunger og Træthed nødte ham til at slaae Vi-
 nene op og see sig om efter et Kirkespiir eller andre Kjen-
 detegn paa Menneskeboliger. Saaledes drog han flere Da-
 ge afsted uden Maal eller Hensigt; men Skjebnen eller et
 dunkelt Instinct havde netop bragt ham paa Veien til
 hans Hjem; og næppe mærkede han dette, før han plud-
 selig standsede, og overveiede sin tunge Skjebne. Skam
 og Fortvivlelse bemægtigede sig hans Sjæl, da han betænkte,

hvorledes han, stemplet med Foragt, vilde komme til at gaa omkring som Betler i sin Fødeby, og anraabe sine Medborgere om Barmhjertighed, han, som havde kunnet være rigere og fornemmere end de allesammen. Og hvorledes kunde han i denne Forsatning vise sig for den skjønne Meta? — Imidlertid gav han sig ikke Tid til at udføre dette sørgelige Malerie, men vendte om med saadan Hurtighed, som om han troede, han allerede stod ved Bremens Porte, hvor Gadedrengene truede med at forfølge ham. Dog — denne Tro havde han lige saa lidet, som nogen af os; men hans Beslutning var tagen: som Matros vilde han reise til den nye Verden, erhverve sig Rigdomme der, og saa vende tilbage til sin elskede Meta.

Med Hovedet fuldt af disse og lignende Luftcasteller stod han nu atter ved den nederlandste Grændse, og naaede ved Solens Nedgang til Flækken Rummelsburg i Nærheden af Rheinberg, som siden i Trediveaarskrigen er bleven ødelagt. En Karavane Foermænd havde just optaget Pladsen, saa at Berten, der ikke gjorde sig store og end mindre gode Tanke om hans Landstrygerphysiognomie, henvisste ham til næste Bye; og Frands maatte altsaa, trods

Træthed og Hunger, tage Bylten paa Rakken og træffe videre.

Da han ved Bortgangen mumlede nogle Klager og Forbandelser mellem Tænderne over Bertens Haardhjertethed, syntes denne at føle et Slags Medynk med ham, og raabte i Døren: „hør, Ugersvend! jeg har noget at sige „Der; dersom I ønsker at overnatte her, saa kan jeg dog „maaskee skaffe Der Plads. Oppe i Slottet er der ledige „Værelser nok, hvis det bare ikke er Der for eensomt der. „Det er ikke beboet; men jeg har Nøglerne.“ Frands modtog Tilbudet med Glæde, roste det som en Barmhjertighedsgjerning, og bad blot om lidt Aftensmad og Tag over Hovedet, ligemeget om det var paa et Slot eller i en Bondehytte. Men Berten var en forslagen Skjelm, som ærgrede sig over, at den Fremmede havde ladet nogle halvmærkelige Skjældsord falde imod ham, og vilde derfor hevne sig ved en Plageaand, som huserede paa den gamle Bjeldborg, og som alt for mange Aar siden havde fordrevet Beboerne derfra.

Slottet laae nær ved Flækken paa en steil Klippe ligeoverfor Herbergerstedet, som det kun adskildtes fra ved Læns-

deveien og en lille Forelbæk. Paa Grund af denne dets skjønnne Beliggenhed blev det endnu bestandigt holdt i beboelig Stand, var ogsaa velforsynet med alskens Huusgeraad, og brugtes af Eieren til Jagtslot. Denne levede ofte lystigt der om Dagen; men, saa saare Stjernerne funkede paa Himlen, drog han strax bort med sit Følge, for at undgaae Spøgelsset, som stødte der hele Natten igjennem, men aldrig lod sig mærke om Dagen. Saa ubehageligt, som det nu var Eieren, at han for dette natlige Uthyses Skyld ikke kunde hæve sin hele Indløsningsret over sit eget Slot, saa fordeelagtigt var imidlertid Spøgeriet ham med Hensyn til den store Sikkerhed for Tyve. Greven havde ikke kunnet faae nogen aarvaagnere Bægter paa Slottet end netop dette Spøgelse, der holdt de forvovneste Tyvebander i Respect. Derfor vidste han intet sikkrere Sted til at gemme sine Skatte, end dette gamle Bjergslot, der var beliggende i Flækken Rummelsburg ved Rheinberg.

Solen var gaaet ned, og den mørke Nat brød frem, da Frands med en Lygte i Haanden stod for Slotsporten, ledsaget af sin Bert, som bar en Kurv med Levnetsmidler

og en Flaske Wiin, der, som han sagde, ikke skulde komme med paa Regningen. Desuden havde han medbragt 2 Lysfester og 2 Voklys; thi paa hele Slottet var hverken Lys eller Lysfester, saasom man aldrig opholdt sig der længere end til Tusmørket faldt paa. Paa Veien havde Frands lagt Mærke til den knirkende, tungbelæsfede Kury og Voklyse, som han ikke troede at behøve, men dog nu maatte betale, og sagde derfor: „hvortil denne Overflødighed og Overdaad som til et Gæstebud? Lyset i Lygten er tilstrækkeligt til at see ved, indtil jeg kommer i Sengen; naar jeg vaagner, vil Solen vist allerede være høit oppe, efterdi jeg føler mig meget træt, og altsaa ret vil sove paa mit grønne Dre.“ — „Ja, men jeg vil ikke dølge for Jer,“ svarede Berten, „at Ordet gaaer, at det ikke skal gaae rigtigt til paa Slottet, og at der boeret Spørgelse her. Imidlertid skal I ikke brønde Jer videre om det. Vi ere, som I seer, nær nok til, at I kan falde paa os, dersom der skulde tilstøde Eder noget Overordentligt; jeg skal i saa Fald strax være ved Haanden med mine Folk for at hjælpe Jer. Nede i mit Huus bliver der ikke roligt hele Natten igjennem; og der er altid Rogen oppe

„Desuden har jeg nu boet her i tredive Aar, uden at jeg
 „kan sige, jeg nogenside har seet noget. Naar der somme-
 „tider om Natten er Alarm, saa er det Ratter og Muus,
 „som støje paa Kornloftet. Imidlertid har jeg været saa
 „forsigtig, at give Jer Lys med: thi Natten er ingen Mand's
 „Ven: og Lysene ere indviede, saa at Spøgelseerne, om
 „der ellers er nogen i Slottet, vist ikke kan taale deres
 „Skin.“

Berten løi forresten slet ikke deri, at han ingen Spø-
 gelse havde bemærket paa Slottet: thi han tog sig nok iagt
 for nogensinde at sætte sin Fod der ved Nattetide; og om
 Dagen seer man jo ingen Vænder. Endogsaa nu, da han
 dog var der selvanden, vovede Skjelman sig ikke indenfor
 Porten. Han lukkede blot op, gav den trætte Vænder
 Kurven, sagde ham Bæst, og ønskede ham god Nat.

Uden Frygt og Angest traad Frands ind, og holdt
 Spøgelseshistorier for tomt Præf eller misforstaaet Tradi-
 tion om een eller anden virkelig Hændelse. Han tænkte
 paa Historien om Ridder Eberhard, der fik et ganske an-
 det Udfald, og haabede, det der vilde gaae ligesaadan. —
 Efter Bertens Anvisning steg han op ad Bindeltrappen,

og kom til en lukket Dør, som han aabnede med Nøglen. Et langt skummelt Galleri, hvor hvert Fodtrin gjenlød, førte til en stor Sal; og fra denne kom han igjennem en Sidedør til en heel Række Gemakker, der vare rigelig forsynede med alle Meubler baade til Pragt og til Bequemmelighed. Han valgte sig til Sovestammer det, der forekom ham hyggeligst, hvori han fandt en velopredt Seng, og hvorfra han kunde see over i Værtshuset, og høre hvert tydeligt Ord, der blev talet. Han tændte sine Boglys, og spiste med en Magelighed og Appetit, som om han kunde have været en Høvding fra Otahiti; og den bugede Flaske lod ham heller ingen Tørst lide. Saa længe Tænderne vare i fuld Arbeide, havde han ingen Tid til at tænke paa Spøgeriet; og, naar der ogsaa engang imellem rørte sig noget, og Frygtsomheden tilraabte ham: „hør bare! hør bare! nu kommer Spøgelseset," saa svarede Behjertetheden: „Marrestreger! det er kun Rotter og Muus, der rives og slaaes." Men i Fordøielsekvarteret, da den sjette Sands, Hungeren og Tørsten, ikke mere sysselsatte Sjelen, skjenkede denne alene Hørelsen blandt de andre sin Opmærksomhed; og da

hviskede Frygten altid den Lyttende allerede tre bange Tænk-
ker i Dret, inden hans Mod kunde svare eengang.

For at afholde det første Angreb lukkede han sin Dør
af, stød Slaaen for, og tyede her til det murede Sæde i
det hvælvede Vindue. Han lukkede det op, saae, for dog
at adspredde sig med noget, paa den stjernefulde Himmel,
skuede i den koparrede Maane, og talte Stjerneskudene.
Paa Landeveien nedenunder ham blev det tomt; og uagtet
den natlige Munterhed i Berts huset, som man havde
roest for ham, lukkedes Dørene, Lysene slukkedes, og der
blev saa stille som i Graven. Derimod stødte Bægteren
i Hornet, og lod sit „hov Bægter!“ lyde over hele Byen,
hvorhos han til Trøst for den bange Stjernetyder, der end-
nu altid vægede sit Dje med de funklende Stjerner, istemte
en klingrende Alfstenpsalme lige under Vinduet, saa at Frands
let havde kunnet komme i Snak med ham, hvilket han
for Selskabs Skyld ogsaa gjerne havde gjort, hvis han
havde kunnet formode, at Bægteren vilde have holdt Stand.

I en folkerig By, midt imellem en talrig Familie,
hvor der er lige saa megen Tummel som i en Biskube,
kan det være en ganske behagelig Recreation for Tænke-

ren, at philosophere over Eensomheden, at forestålle sig den som den menneskelige Aands yndigste Legeespøster, at betragte den fra alle dens fordeelagtige Sider, og at længe efter dens Nydelse. Men der, hvor den har hjemme — paa Den Juan Fernandez, hvor en eenlig Eremit, der undgik Skibbrudet, henlever hele Aar med den, eller en rædsom Nat i en Skov, eller i et ubeboet gammelt Slot, hvor øde Mure og tomme Hvalvinger opvække Gysen, og hvor intet levende Dyr aander Liv, uden den sørgelige Ugle i det forfaldne Taarn — der er den sandelig ikke det behageligste Selskab for den bange Anachoret, som skal overnatte der, især naar han hvert Dieblif maa vente at et Spøgelse skal vise sig. Da kan det let hænde sig, at en Samtale med Vægteren udaf Binduet yder Aand og Hjerte en bedre Underholdning end den mest tillokkende Gjennemlæsning af en Lovtale over Eensomheden.

Midnatten kaldes den Time, hvori Aandeverdenen erholder Liv og Virksomhed, medens den grovere dyriske Natur ligger begravet i dyb Slummer. Frands ønskede derfor hellere at sove denne betænkelige Time bort, end vaage i den; han lukkede altsaa Binduet gjorde endnu

engang en Rundaf i Bærelset, eftersaae alle Hjørner og Kroge, for at see, om Alt var rigtigt, og strakte sig flug paa Sengen, hvilket ret gjorde ham godt i hans trætte Lemmer. Men alligevel kunde han dog ikke falde i Søvn, hvormeget han end ønskede det. En lille Hjerteklappen, som han tilskrev den Bevægelse, Dagens Hede havde sat hans Blod i, holdt ham en Tidlang vaagen; og han undlod ikke at benytte denne Frist til at bede en Aftenbøn saa kraftig, som han ikke havde bedet den i mange Aar. Denne gjorde den sædvanlige Virkning, saa at han faldt i en sød Søvn. Efter, saavidt han kunde skjønne, om- trent en Times Forløb, vaagnede han op i en pludselig Skræk. Dette gjorde ham ganske aarvaagen, han lyttede efter om ogsaa Alting var roligt, og hørte intet uden Klo-
 fen, som netop slog 12, hvilken Nyhed Bægteren strax for- kyndte Byen ved sin lydelige Raaben. Frands lurede end- nu en Smule, lagde sig derpaa paa det andet Dre, og var netop isærd med at sove ind paany, da det forekom ham, som der knirkede en Dør langt borte, som strax derpaa luktes med et dumpt Slag. „O vee! o vee!“ hvisttede Frygten ham i Øret, „der er tilforladelig Spø-

gelfet." — „det er Vinden og ikke andet," trøstede Modet ham. Men snart kom det nærmere og nærmere med tunge Mandfolketrin. Det raslede snart hist, snart her, som om det var en Fange med tunge Lænker, eller som om Portneren gik omkring i Slottet med sit Nøglesnippe. Dette var intet Spilfegteri, Modet taug, og den bange Frygt drev Blodet til Hjertet, der bankede som en Smedehammer.

Nu var det intet Spøg længer. Saafermt Frygten havde ladet Modet komme til Orde blot eengang endnu, saa vilde dette have erindret den Forsagte om Bertens Løfte, og han havde da skreget om Hjælp ud af Vinduet; men dertil manglede det paa Resolution. Den ængstelige Nølede tog sin Tilflugt til Dyngen, de Frygtfommes sidste Nødværge, og trak den heelt op over Dreene, ligesom Estrudsen, der stikker Hovedet i Sandet, naar den ikke længer kan undløbe Jægeren. Udenfor gik det Døre op og Døre i, og tilsidst kom det ogsaa til Frands's Sovestue. Det dreiede Laasen rast om, og prøvede mange Nøgler, inden det fandt den rette; men endnu holdt Slaaen, da et stærkt Slag, liig et Tordenstrald,

bragte baade Ketnagler og Slaa til at springe; og indtraad en lang mager Mand med et sort Skjæg, i gammel Dragt, og med et mørkt Mafsyn. Dienbrynnene sank ned fra Panden i dyb Alvor; over den venstre Skulder hang en rød Skarlagens Kappe; og paa Hovedet bar han en spids Hat. Med tunge Skridt gik han tre gange taus op og ned i Bærelset, betragtede de indviede Lys og pudkede dem, for at de kunde brænde desbedre. Derpaa lod han sin Kappe falde, snørede en Taske op, som han gjemte derunder, tog sit Barbeertøi frem, og strøg flux en blank Ragesniv paa den brede Rem, som han bar i sit Belte.

Frands svædte Angestens Sved under Dynen, befalede sig i den hellige Jomfrues Bold, og eftertænkte ængstelig, hvad denne Maneuvre havde at betyde, saasom han ikke vidste, om det var Struben eller Skjæget meent. Til hans Trøst tog Spøgelseset en Sølvflaske, og skjenkede Vand i et Sølvbæger, og slog Sæben med sin knokkelmagre Haand til den skummede; hvorpaa det med alvorlig Mine vinkede den angstfulde Lurer frem af sit Baghold.

Dette betydningsfulde Bink taalte lige saa lidet nogen Indvending, som Storherrens Befalinger, naar han sender Bud efter Cens Hoved. Det Fornuftigste, man i sliche kritiske Tilfælde kan gjøre, er at holde gode Minder i flet Spil, og Frands maatte altsaa honorere den givne Ordre. Dynen begyndte at røre sig, Frands sprang ud af Sengen og satte sig paa den anviste Stoel. Barbeerspøggelset bandt derpaa sin skjælvende Kunde Haandflædet om, greb Kam og Sax, og afskar ham baade Haar og Skjæg. Derefter indfæbede han ham efter Kunstens Regler, først Skjæget, saa Dienbrunnene, og endelig Lindingerne, Isen og Baghovedet, og ragede ham fra Adamsæblet til Nakkegruben saa glat og skaldet som et Dødningshoved. Da han var færdig med denne Operation, vaskede han hans Hoved, tørrede det peent af, gjorde sin Reverents, snørede sin Taske til, hyllede sig i Skarlagenskappen, og lavede sig til at gaae bort. De indviede Nøgler brændte fortræffeligt klart under den hele Handling, og ved deres Skin saae Frands i Speilet, at Skægstraberen havde forvandlet ham til en chinesisk Pagode. Rigtignok beklagede han hjerteligt Tabet af de skønne

brune Loffer; men han traf dog Beiret frit igjen, da han mærkede, at med dette Offer var Alting afgjort, og Anden ingen videre Magt havde med ham.

Saaledes forholdt det sig ogsaa. Rødkappen gik lige saa stiltiende til Døren, som han var kommen, uden Hilsen eller Farvel, og syntes at være en reen Contrast til sine snaksomme Ordensbrødre. Men næppe havde han gaaet tre Skridt, før han stod stille, saae sig med bedrøvet Mine om efter sin Kunde, og strøg sig med den flade Haand om det sorte Skjæg. Det samme gjorde han andengang, og, just som han vilde gaae ud af Døren, endnn engang. Frands faldt derved paa den Formodning, at Spøgelseset ønskede noget, og ved en hurtig Ideesassociation gjættede han sig til, at det maaskee ventede den samme Tjeneste af ham, som det først selv havde ydet ham.

Da Spøgelseset, uagtet sit bedrøvelige Udseende, mere syntes oplagt til Spøg end til Alvor, og havde gjækket, ikke mishandlet sin Gæst, saa var næsten al Frygt forsvunden hos denne. Han prøvede altsaa Forsøget, og vinkede ad Geisten, at den skulde sætte sig paa den Stool, som han selv nys havde forladt. Spøgelseset adlød strax,

fastede den røde Kappe af, lagde Barbeertøiet paa Bortet og satte sig paa Stolen ligesom Een, der skal barberes. Frands iagttog meget omhyggelig den samme Fremgangsmaade, som Geisten før havde brugt med ham; han studsede først Skjægget med Sagen, skar derpaa Haaret af, og sæbde saa hele Hovedet ind. Spøgelsset sad imidlertid saa stille som en Hueblof eller et Skabillikehoved. Den feithaandede Svend vidste kun slet at styre Kniven, havde endnu aldrig havt saadan een i Haanden, og ragede lige imod Haarene, hvorved Spøgelsset gjorde lige saa selsomme Grimasser, som Erasmus's Abe, der vilde barbere sig ligesom sin Herre. Den ukyndige Fuster blev imidlertid ikke vel tilmode herved; han tænkte mere end eengang paa det findrige Ordsprog: Skomager, bliv ved din Læst! Ifkedestomindre gjorde han sine Sager saa godt han kunde, og ragede Spøgelsset ligesaa skaldet, som han var selv.

Hidindtil havde Scenen mellem Gjenfærdet og Frands været pantomimisk, nu blev den dramatisk. „Fremmede!“ sagde hiin med venlig Mine, „Tak for den Tjeneste, Du har viist mig! Ved Dig er jeg udfriet af det lange Fan-

„genskab, som i tre hundrede Aar har indesperret mig in=
 „den disse Mure, og hvortil min henfarne Sjæl forme=
 „delt en Misgjerning var fordømt, indtil en Dødelig vil=
 „de udøve Gjengjældelsesretten mod mig, og behandle mig,
 „som jeg i levende Live havde behandlet Andre. — Vid:
 „her boede fordum en fræk, overmodig Herre, som drev
 „Gjæk baade med Lærde og Læge. Grev Hartmann var
 „hans Navn. Han var intet Menneſtes Ven, erkjendte
 „ingen Love og ingen Overherre, udøvede mange Raad=
 „heder og Skalkestreges, og frænkede Gjæsterettens Hellig=
 „hed. Den Fremmede, som traadte ind under hans Tag,
 „den Trængende, der bad ham om en Almisſe, lod han
 „aldrig fare, uden at spille ham et eller andet slemt Puds.
 „Jeg var hans Slotsbarbeer, drev Dientjeneri, og gjorde
 „hvad der behagede ham. Saa mangan from Pilleggrim,
 „der gif forbi, loffede jeg med Venlighed ind i Slottet,
 „beredte ham et Bad; og, naar han just meente at gjøre
 „sig ret tilgode, ragede jeg ham ganske glat og skaldet,
 „og viste ham Døren med Haan og Spot. Saa saae
 „Grev Hartmann ud af Vinduet, og fornøjede sig over,
 „at Dgleungerne fra Byen havde samlet sig for at haane

„den Bestæmmede, og strege ligesom fordum Peblingeflo-
 „ken til Profeten: „Skaldepande! Skaldepande!“ Dette
 „frydede den Skadesroe, og han loe tidt saa djævelst der-
 „over, at han maatte holde for sin lastede Bom, og Di-
 „nene løb i Vand. — Engang kom en hellig Mand fra
 „fjerne Lande, liig en Bodsfærdig bar han et tungt Kors
 „paa sine Skuldre, og havde af Undægtighed ladet bore
 „fem Naglegab i Hænderne, Fødderne og Siden, paa hans
 „Hoved stod en Krands af Haar som Tornekrone. Han
 „tog ind her, og bad om en Bid Brød og noget Vand
 „til at toe sine Fødder i. Flux førte jeg ham i Badet,
 „for at opvarte ham paa min Viis, og agtede ikke den
 „hellige Isse, men ragede Kronen reent af Hovedet. Da
 „lyste den fromme Pillegrim sin haarde Forbandelse over
 „mig: „Forhærdede! viid, at efter Døden er Himmelen
 „Helvedes og Skærsildens Malmporte lukket for din
 „arme Sjæl. Den skal som Plageaand spøge saalænge
 „inden disse Mure, indtil en Vandrer uopfordret og ufal-
 „det vil udøve Gjengjældens Ret over Dig.“ — Fra
 „den Time af blev jeg syg; Marven i mine Been udtør-
 „redes, og jeg svandt som en Skygge. Min Mand for-

„lod det udtærede Legeme, og mit Gjenfærd blev bundet
 „til dette Sted, som den hellige Mand havde paalagt.
 „Forgjæves ventede jeg paa Forløsningen af disse qual-
 „fulde Lænker, som endnu fængslede mig til Jorden; thi
 „Du maa vide, at naar Sjælen skilles fra Legemet, saa
 „længes den efter Ro, og denne svære Længsel gjør Ma-
 „rene til Aarhundreder. Til min egen Plage maatte jeg
 „fortsætte det Haandverk, jeg havde drevet i levende Live;
 „og af! snart gjorde dette og min Støien Huset øde.
 „Kun sjelden kom en Pillegrim for at overnatte her, og
 „endstjøndt jeg gjorde ved dem alle, som ved Dig, saa
 „vilde dog ingen forstaae mig, og yde mig den Tjeneste,
 „som kunde udfrie min Aand af dette Slaveri. I Frem-
 „tiden vil intet Spøgelse mere røre sig paa dette Slot;
 „jeg gaaer nu til den saa længe ønskte Hvile. Nu unge
 Mand! endnu engang min Tak fordi Du har forløst mig.
 „Var jeg en Bogter af forborgne Skatte, de vare alle
 „dine; men Rigdom var ei min Lod i Livet; ei heller
 „findes nogen Skat begravet her i Slottet. Men hør
 „mit Raad! Tøv her til Skjæg og Haar atter dække din
 „Hage og Tøse! drag da hjem til din Fødeby! og vent

„paa Weserbroen, naar Dag og Nat i Efterhøsten er lige
 „lange, en Ven, som der vil møde Dig; han vil sige, hvad
 „Du har at gjøre, at det kan gaae Dig vel paa Jorden.
 „Naar da din Lykke og Belsignelse vælder ud af Overflø-
 „dighedens gyldne Horn, tænk saa paa mig! og saa ofte
 „denne Marsdag, paa hvilken Du løste mig af Forban-
 „delsen, kommer atter, lad da til min Sjæle ro læse trende
 „Messier. Nu Farvel! nu gaaer jeg heden.“

Med disse Ord forsvandt Geisten som en Taage, ef-
 ter at han ved sin Snaksomhed noksom havde documen-
 teret sin fordums Existent's som Hofbarbeer paa Slottet
 Rummelsborg, og forlod sin Befrier fuld af Forundring
 over det sælsomme Eventyr. Han stod længe ubevægelig
 og i Tvivl om, enten den hele Historie var en virkelig
 Tildragelse, eller maaskee en Drøm havde skuffet ham;
 dog hans glatragede Hoved overbeviiste ham snart om
 Virkeligheden. Derpaa lagde han sig til Ro, og sov paa
 den overstandne Skræk lige til Middag. Den lumste
 Bert havde allerede fra om Morgenens tidlig luret paa,
 naar den Reisende med det skaldede Hoved vilde lade sig
 see, for at modtage ham med hemmelig Haanlatter under

en tilsyneladende Forundring over det natlige Eventyr; men da denne tøvede ham for længe, og det alt var hen- mod Middag, blev Sagen ham noget betænkelig; og han begyndte at frygte for, at Spøgelseset kunde have faret no- get ublidt afsted med den Fremmede, ja maaskee have kvalt ham, eller dog sat ham i en saadan Angest, at han var død af Skræk; og at drive sin kaade Hevn saa vidt, var dog alligevel ikke hans Hensigt. Han ringede paa Folkene, løb med Karl og Pige hurtig hen til Borgen, og kom til det Bærelse, hvor han om Aftenen havde seet Lys. Han fandt en ubekjendt Nøgle i Døren, endstjøndt denne var lukket forinden; thi efter Aandens Forsvinden havde Frands atter lukket den. Med ængstelig Hæstig- hed bankede Berten paa, saa at de hellige Ensovere gjerne kunde have vaagnet derved. Idet Frands vaagne- de troede han i sin første Bestyrtelse, at Gjenfærdet stod udenfor Døren igjen, og havde isinde at gjøre ham nok et Besøg; men da han fornam Bertens Stemme, der ikke forlangte andet, end at han skulde give et Livstegn fra sig, reiste han sig og lukkede op.

Med tilsyneladende Forfærdelse slog Berten Hænderne sammen, og sagde: „ved Gud og alle Helgene! Rødkap-
 „pen (saaledes kaldte man Spøgelse) har været her, og
 „raget Jer til en Skaldepande. Nu seer man da grand-
 „givelig, at den gamle Sagn ingen Løgn er. Men siig
 „mig dog: hvørledes saae Spøgelse ud? hvad har det
 „sagt? hvad har det gjort?“ Frands, der nøie havde ob-
 „serveret Spørgeren, svarede: „Geisten lignede en Mand i
 „en rød Kappe; hvad han har gjort, er ikke dulgt for Jer;
 „og hvad han sagde, det husker jeg saare vel. „Fremme-
 „de!“ sagde han, „tro aldrig nogen Bert, der har en
 „„Skjelm bag Dret! Hvad der skulde hænde Dig vidste
 „„han meget godt. Lev vel! Jeg forlader nu dette gamle
 „„Opholdssted; thi min Tid er omme. Herefter vil ingen
 „„Gjenganger mere spøge her. Jeg bliver nu en stille
 „„Mare, og skal nok plage Berten dygtig, flemme, knibe
 „„og trykke ham, saafremt han ikke vil afbøde sin Synd,
 „„og give Dig fri Kost og Tæring, indtil de brune Lok-
 „„ket atter kruse sig om dit Hoved.

Berten skjalt ved disse Ord, slog et stort Kors for sig, og lovede ved den hellige Jomfru Lykkeridderen fri

Fortæring, saa længe han vilde blive hos ham, samt bragte ham hjem med sig, og pleiede ham paa bedste Maade. Der fattedes ikke meget i, at den Fremmede fik Ord for at være en Vandebeesværges, da Spøgelseset fra nu af ikke mere lod sig see. Han tilbragte ofte Natten i den gamle Borg; og en Bovehals fra Omegnen havde det Mod, at gjøre ham Selskab, uden at han blev raget til en Skaldespande. Da Godseieren hørte, at den saa meget frygtede Rødkappe ikke mere spøgede paa Rummelsborg, blev han meget glad, og gav Befaling til at pleie den Fremmede godt, derefter hans Formening havde bortmanet Spøgelseset.

Paa den Tid, da Vinen begyndte at faae Farve, og da den sig nærmende Efterhøst atter farvede Æblerne røde, krusede Frands's brune Lokker sig paaany, og han snørede sin Randsel sammen; thi al hans Hu og Sind stod til Weserbroen, for at opsoge den Ven, der efter Rattebarberens Løfte skulde vise ham, hvorledes han kunde gjøre sin Lykke. Da han tog Afsked fra Berten, traf denne en velopsadlet Hest ud af Stalden, som Godseieren skænkede ham af Taknemmelighed, fordi han havde gjort Slottet

beboeligt igjen ; desuden lod denne ham udbetale en flækkelig Tærepenge ; og saaledes kom Frands atter flink og veltilmode ridende til sin Fødekø, ligesom han for Aar og Dag siden havde forladt den. Han opsogte sin gamle Bopæl i den smalle Gade, men forholdt sig ganske stille og indgetogen, og udforskede kun under Haanden, hvorledes det stod sig med den skønne Meta, og om hun endnu levede ugift. Paa dette Spørgsmaal erholdt han et tilfredsstillende Svar, hvormed han lod sig nøie indtil videre ; thi han vovede ikke at lade sig see for hendes Dine, eller blot at lade sin Hjemkomst rygtes, før hans Skjebne var afgjort.

Med brændende Længsel ventede han Tjendøgnet ; og hans Utaalmodighed forvandlede hver Dag til et Aar. Endelig kom den saalænge ønskede Time. Natten iforveien kunde han ikke lukke et Øie af bære Forventning om de Ting, som da vilde skee. Blodet bankede og kogte i Aarerne, ligesom paa Slottet Rummelsborg, da han belavede sig paa Spøgelses Besøg. For ikke at forfeile den ubekjendte Ven, stod han allerede op før Dag, og begav sig strax i Morgenstunden hen paa Bæserbroen, som endnu var ganske uden Pasage. Han gik adskillige Gange og og ned med

en Forudfølelse af glade Ahnelser, som indbefattede den egentlige Nydelse af alle jordiske Goder; thi ikke de opnaaede Ønsker, men det faste Haab, at opnaae dem, yder den menneskelige Aand den høieste og inderligste Fornøielse til bredfuldt Maal. Han gjorde en Hob Udkast til, hvorledes han i Besiddelsen af sin uventede Lykke vilde fremstille sig for Meta: om det var raadeligst, at vise sig for hende i sin fulde Glands, eller blot at gaae frem i sin forrige Dun=kelhed i det første Skimt af Morgensolen, og først siden efterhaanden at lade hende bemærke den lykkelige Forandring i hans Stilling. Nysgjerrigheden gjorde ved denne Leilighed tusinde Spørgsmaale til Forstanden: „hvo kan den Ven være, der vil møde mig paa Weserbroen? mon det er een af mine gamle Bekjendte, af hvilke jeg siden mit Uheld synes at være ganske forglemmt? hvorledes vil han kunne bane mig Veien til min Lykke; og vil denne Wei være kort eller lang, magelig eller møisommelig?“ Paa alt dette vidste Forstanden, trods al Pønsen og Grublen intet at svare.

Efter en Times Forløb begyndte det at blive levende

paa Broen; der blev redet, kjørt og gaaet over den; og meget Kjøbmandsgods bragtes frem og tilbage derover. Den sædvanlige Dagvagt af Betlere og Krøblinger besatte efterhaanden denne til deres Haandtering saa vel beliggende Plads, for at sætte de Forbigaaendes Beldædighed i Contribution, da man dengang ikke kjendte til Fattiganstalter og Arbeidshuse. Den første af disse Pjaltefræmmere, der bad den jovialste Spadseregænger, hvem det glade Haab smilede ud af Dinene, var en affsediget Krigsmand, som var prydet med det militaire Krebstegn, et Træbeen, hvormed han, da han fordum havde stridt for Fædrelandet, til Løn for sin Tapperhed var bleven forlenet, tilligemed det Privelegium, at kunne betle, hvor han vilde; og nu stunderede som Physiognomiker Menneskefundskab paa Weserbroen med saameget Held, at han sjelden bad Nogen forgjæves om en Gave. Heller ikke denne gang bedrog hans gennemtrængende Blik ham; thi Frands fastede ham i sin hjertens Glæde et blankt Markstykke i Hatten.

I de første Morgentimer, da kun den arbeidsomme Haandwerker er virksom, medens den fornemmere Borger endnu pleier den magelige Hvile, ventede han egentlig ikke

at see den lovede Ben; han søgte ham ikke i de laveste Folkeklasser, og tog derfor ingen videre Notits af de Forbigaaende. Men i Rettergangstimen, da de eligerede Borgere i Bøhmen fjøre til Raadhuset, og i Børstiden var han lutter Die og Dre, betragtede de Kommende allerede langt borte med forskende Blik; og, saasnart en velklædt Mand gik over Broen, kom strax hans Blod i Bevægelse, fordi han troede i ham at finde sin Lykkes Skaber. Der forgik imidlertid een Time efter en anden; Solen kom høit paa Horizonten; Middagsstunden gjorde en Standbning i Forretningerne; Tummelen tog af; og den ventede Ben tøvede endnu bestandig med sin Ankomst. Frands promenerede nu ganske alene op og ned af Broen, og havde intet andet Selskab end Tiggerne, der toge deres kolde Kjøkkenfrem uden at forlade Pladsen. Han tog heller ikke i Betænkning, at gjøre det samme; og, da han ikke var forsynet med Mad i Lommen, købte han sig noget Frugt, og holdt sit Middagsmaaltid spadserende.

Det var tilsidst den hele Flok, som holdt Middag paa Weserbroen, paafaldende, at see den unge Mand fra den tidlige Morgenstund saaledes gaae og liste sig omkring her

lige til Middag, uden at tale med Nogen, eller tage sig noget for. De holdt ham for en Dagdriver; og uagtet de alle havde erfaret hans Gavn mildhed, undgik han dog ikke deres Spot; de kaldte ham for Pøier, Brofogden. Men Ppy=siognomen med Træbenet mærkede snart, at hans Udseende ikke længer var saa glad som om Morgenens; han syntes at gruble paa noget; Hatten var trykket dybt ned i Dinene; hans Bevægelser vare langsomme og betænkkelige; og han gnavede længe paa et Kjeinehuus, uden at han selv syntes at vide deraf. Af disse Bemærkninger tænkte nu Menneskeforskeren at drage Fordeel; derfor satte han sit naturlige Been og Træbenet i Bevægelse, begav sig hen paa den anden Ende af Broen, og passede Speculanten op, for under Udseende af en ny Tigger at gaae løs paa ham om en ny Almisse; og dette Paafund lykkedes saare vel. Den dybsindige Philosoph lagde ikke videre Mærke til Betleren, greb mechanisk i Lommen, og fastede ham en Tiirskilling i Hatten, for at blive ham qvit.

Om Eftermiddagen kom atter tusinde nye Ansigter tilsynne. Den Ventende var nu fed af sin ubekjendte Bens Nølen; men Haabet holdt ikkedestomindre hans Opmærk-

mærksomhed endnu bestandig spændt. Han traad henimod enhver Forbigaaende, i det Haab, at dog tilsidst Een skulde omarme ham; men alle gif de koldfindig deres Bei; de fleste ændsede ham slet ikke; og kun Faa besvarede hans Hilsen med et lille Nis. Solen nærmede sig alt sin Nedgang: Skyggen blev længere; Lilløbet paa Broen tog af; Tiggerpiqpettet trak sig efterhaanden hjem i sine Caserner paa Straaborgen. En dyb Tungfindighed bemestrede sig den Haabløse, da han saae sig skuffet i sin Forventning, og de skjøne Udsigter, han havde havt om Morgen, at forsvinde med Aftenens Nærmelse. Han hensesank i et Slags mismodig Fortvivlelse, og var nær ved at styrte sig i Weseren; men Tanken om Meta holdt ham tilbage, og bevægede ham til at opsætte dette Forehavende, indtil han dog havde seet hende eengang endnu. Han vilde passe paa den næste Dag, naar hun gif i Messen, for da for sidste Gang at fryde sig ved Synet af hendes Yndighed, og derpaa flug for evig følge sin hede Elskov i den kolde Weserstrøm.

Idet han var isærd med at forlade Broen, mødte den astantede Landseknegt med Træbenet ham atter. Denne

havde til Tidsfordriv gjort sig allehaande Betænkninger om, hvad den unge Mand's Hensigt vel kunde være, siden han saadan havde holdt Vagt paa Broen fra Morgen til Aften. Just for hans Skyld havde han tøvet der længere end sædvanlig, for dog at see, hvad Enden vilde blive; men, da det nu varede ham for længe, drev Nysgjerrigheden ham til at henvende sig til ham. „Uden Fortrydelse, gode Herre!“ sagde han, „tillad mig et Spørgsmaal!“ Frands, der just ikke var oplagt til at tale, og som nu af en Krøblings Mund maatte høre den Tiltale, han saa længselfuld havde ventet af en Ven, svarede noget mut: „naa! hvad er det? Tael, gamle Graastjæg!“ — „Vi to,“ vedblev hiin, „have idag været de' første, og ere nu ogsaa de sidste her. Hvad mig og mine Lige angaaer, vi føies hid af det Rald, at samle Almisser; men I er dog sandelig ikke af vort Laug; og alligevel har I listet Jer om her hele Dagen. Kjære! siig mig, hvis det ingen Hemmelighed er, hvad Aarsag bringer Eder hid? eller hvad for en Steen ligger Jer paa Hjertet, som I vil afvelte her?“ — „Hvad kan det hjælpe, Gamle!“ svarede Frands, „gnaven, om Du veed, hvor Skoen trykker mig, eller

hvad for Ansiggender jeg har paa Hjertet, det gaar Dig
 „kun lidt an.“ — „Herre! jeg vil Eder vel, fordi I to-
 „gange har opladt Eders Haand, og givet mig Almisse,
 „det Gud lønne Jer for! Men I seer ikke saa munter
 „ud i aften som imorges, og det piner mig til Sjelen.“
 Denne godmodige Deeltagelse af den gamle Krigsmand
 behagede Misanthropen, saa at han fortsatte Samtalen:
 „Ih nu!“ svarede han, „naar det er dig om at gjøre, at
 „faae at vide, hvorfor jeg plager mig her indtil Redsom-
 „hed, saa vid at jeg søger en Ven, der havde bestilt mig
 „hvid, og som nu forgjæves lader mig vente efter sig.“ —
 „Med Forlov at tale saa frit!“ svarede Manden med Træ-
 benet, „det er en Skurk, at han holder Eder saaledes for
 „Nar. Gjorde han det ved mig, saa skulde han tilforla-
 „delig føle min Knykke, ihvor han saa kom mig for Die.
 „Kunde han ikke holde sit Ord, saa burde han lade Jer det vide,
 „og ikke gjeffe Jer som en Pøg.“ — „Jeg kan dog al-
 „ligevel ikke tilregne ham hans Udeblivelse,“ undskyldte
 Frands; „thi han har intet lovet mig. Det var kun en
 „Drøm, som lovede mig, at træffe en Ven her.“ Spø-
 gelsehistorien var ham nemlig for vidtløftig at fortælle;

derfor indflædte han den i en Drøm. „Det er noget andet,“ sagde den Gamle; „troer I paa Drømme, saa undrer det mig ikke, at Haabet slog Jer feil. Jeg har drømt meget dumt Tøi i mine Dage; men jeg har aldrig været saa taabelig, at agte derpaa. Havde jeg alle de Skatte, som mig er bleven bestikket i Drømme, saa kunde jeg gjerne kjøbe hele Bremen dermed, hvis den blev solgt. Men jeg har aldrig troet paa Drømme, ja hverken rørt Haand eller Fod for at prøve deres Værd eller Uværd; thi jeg vidste nok, at det var spilt Umage. O! jeg maa lee Jer lige i Dinene, at I for en tom Drømsskyld har bortpødslet en af Ederes skønne Levedage, som I havde kunnet anvende meget bedre i et lystigt Laug.“ — Udfaldet viser, at Du har Ret, Gamle! og at Drømme som oftest bedrage; men,“ forsvarede Frands sig, „jeg drømte saa levende og omstændelig for mere end tre Maanedere siden, at jeg netop paa denne Dag og paa dette Sted skulde træffe en Ven, som havde Ting af stor Bigtighed at sige mig, saa at det vel kunne lønne Umagen, at forsøge, om Drømmen vilde gaae i Opfyldelse.“ — „O!“ svarede Træbenet, „ingen kan drømme mere levende end jeg.

„En Drøm glemmer jeg na aldrig, saa længe jeg lever,
 „Jeg drømte engang — nu huster jeg ikke, - hvor mange
 „Aar det er siden — at min Skytsengel stod for min Seng
 „i Skikkelse af en Yngling med guldklokkede Haar og to
 „Sølvinger paa Ryggen, og sagde til mig: „„Berthold!
 „„læg vel Mærke til min Tale! og lad intet Ord gaae dig
 „„af Glemme! En Skat er Dig bestjæret, som Du skal
 „„hente og pleie Dig med paa Dine gamle Dage. Imor-
 „„genaften, naar Solen er ved at gaae ned, tag da Skovl
 „„og Spade paa Nakken! gaa ud fra Straaborgen over
 „„Tiberen paa høire Haand til Bjelkebroen, hen ved Jo-
 „„hannesklosteret, lige til den store Roland! og tag saa
 „„Veien over Kirkegaarden igjennem Rødkenfurven, saa Du
 „„kommer til en Hauge udenfor Byen, der fjendes paa,
 „„at der gaaer en Steentrappe paa fire Trin ned til Ind-
 „„gangen fra Veien! Løb her alsides og i Skjul, indtil
 „„Maanens Horn skinner for Dig! Stem Dig saa med
 „„mandig Kraft imod den svagt tilslukkede Dør, der let
 „„vil give efter! Træd kun uforsagt ind i Haugen! og vend
 „„Dig hen ad det Viinrankespalier, som beskygger Bue-
 „„gangen! Paa venstre Haand bag dette rager et høit Veb-

„„„Ietræ op over de lave Buske. Træd hen ved Stammen
 „„„af dette Træ, med Ansigtet vendt mod Maanen! og see
 „„„saa ned for Dig paa Jorden i tre Alens Afstand! saa
 „„„vil Du finde to Rosenbuske; — grav der tre Spade=
 „„„maal dybt! saa kommer Du til en flad Steen; og ne=
 „„„denunder ligger Skatten forvaret i et Jernskrin, der er
 „„„fuldt af Guld og Kostbarheder. Om det end er svært
 „„„og uhandeligt, saa bryd Dig ikke om det Arbeide, det
 „„„vil koste at faae det op af Graven. Det vil nok løn=
 „„„ne Umagen, naar Du først finder Nøglen, som er gjemt
 „„„under Skrinet.““

Som forstønet og fuld af Forundring over det, han
 hørte, stod Brands og gabede paa Drømmeren, og vilde
 næppe have kunnet skjule sin Forvirring, dersom Aften=
 skumringen ikke var kommen ham til Hjælp. Han gjen=
 kjendte paa alle de opgivne Kjendetegn sin Faders Hauge,
 som havde været hans Stjephest i Livet. Vel havde han
 ikke opstillet noget malet Menageri til Skue her; men han
 underholdt alligevel en meget talrig Samling af vælige
 Gangere, bevingede Løver, Orne, Griffer, Eenhjørninger og
 andre Underdyr, allesammen prægede af det pure Guld,

men som han omhyggelig skjulte for Hvermands Dine, og gjemte under Jorden. Dette faderlige Tempe havde den ødsle Søn i hans Galningsepoke fulgt for en Spotpriis.

Nu blev Træbenet ham paa eensgang høist interessant, da han mærkede, at han just var den Ben, til hvem Gjenfærdet paa Rummelsborg havde henviist ham. I sin første Henrykkelse kunde han gjerne have omarmet ham, og kaldt ham Ben og Fader, men han holdt sig tilbage, og fandt det raadeligst, ikke videre at udlade sig for ham om den meddeelte Efterretning. Derfor sagde han blot: „det kalder jeg en omstændelig Drøm; men Gamle! hvad gjorde Du saa om Morgenen, da Du vaagnede? fulgte Du ikke det Bink, som Din Skytengel gav Dig?“ — „Jo vist!“ svarede Drømmeren, „skulde jeg tage mig et unyttigt Arbeide paa? Det var jo kun en snavs Drøm. Naar min Skytengel vilde vise sig for mig, saa har jeg havt søvnløse Nætter nok i mit Liv, hvori han kunde finde mig lysvaagen; men han har nok aldrig brudt sig stort om mig, ellers hinkede jeg nu ikke paa dette Træbeen“ Frands tog sin sidste Sølvskilling, som han havde hos sig, og sagde: „der, gamle Fær! tag endnu denne Gave til en Pægl

„Viin iasten! din Fortælling har fordrevet mit ilde Lune.
 „Forløm ikke, jævnlig at indfinde Dig paa denne Bro! vi
 „tales nok ved her engang endnu, haaber jeg.“ Den sam-
 me Olding havde i lang Tid ikke samlet saa riig en Al-
 miise, som idag; han styltrede ind i et Værtshuus, og
 gjorde sig tilgode; men Frands ilede, oplivet af det nye
 Haab tilbage til sin Bopæl i den smalle Gade.

Den følgende Dag satte han Alt, hvad der behøve-
 des til Skattegraveriet, i Beredskab. De uvæsenligste Re-
 quisiter, Maningsformularer, Trolldsignelser, Tryllebelte, hje-
 reglypherede Characterer og desl. manglede ham ganske;
 men de ere da ogsaa ganske undværlige, naar man kun har
 de tre Hovedting: Skovl, Spade og fremfor Alt Skat-
 ten under Jorden. De fornødne Redskaber bragte han
 fort før Solens Nedgang paa sit Sted, og gjemte det un-
 der en Hæk; men hvad Skatten angik, da havde han den
 faste Tro, at Manden paa Slottet og Bennen paa Broen
 ikke vilde blive til Løgnere. Med piinlig Længsel ventede
 han paa, at Maanen skulde staae op; og, da denne stak
 sine Sølvhorn gjennem Bussene, gav han sig rast ifærd
 med Arbeidet, iagttog paa det næreste Alt, hvad den gamle

Invalid havde sagt ham, og hævede lykkelig Skatten, uden at have noget Eventyr, ikke saa meget som en sort Hund der gjorde ham bange, eller en blaa Lue der lyste ham.

Fader Melchior, der af vis Forsigtighed nedgrov dens ne Rødstilling her, havde ingenlunde dermed til Hensigt, at berøve sin Søn denne betydelige Deel af Arven; men Feilen stak deri, at vor Ven Døden havde ledsaget Arveladeren ud af Verden paa en anden Maade, end dens ne havde formodet. Han var nemlig ganske overbevist om, at han, gammel og mæt af Dage, skulde forlade det Timelige med alle et ordentligt Engeleies Formaliteter, som der var spaaet ham i hans Ungdom. Han vilde da naar han efter Kirken Skikke havde modtaget den sidste Salvelse, kalde sin elskede Søn for Dødsengen, og naar alle de Tilstedeværende vare bortsiernede, meddele ham sin faderlige Belsignelse, og til Afsted underrette ham om den i Haugen nedgravede Skat. Det var ogsaa gaaet altsammen i denne Orden, den gode Gamles Livslys var gaaet ud som en rygende Tane, der mangler Olie; men da Døden paa en underfundig Maade pustede det ud ved

et Gæstebud, saa tog han, skjøndt mod sin Willie, sin Hemmelighed om Skatten med sig i Graven.

Med umaadelig Glæde modtog Frands de gammel-
dags med allehaande Figurer udzirede spanske Mynter, til-
ligemed en heel Deel andre Sorter af et finere Præg,
som Jernskrinet hidindtil saa trolig havde gjemt. Efter-
at den første Glædesruus var forbi, overlagde han hvor-
ledes han usformærket og med Sikkerhed kunde bringe
Skatten hen i den snevre Gade. Byrden var for tung,
til at han kunde flytte den uden Medhjælper, og nu op-
vaagnede med Besiddelsen af Rigdom ogsaa alle de der-
med forbundne Betyrninger. Den nye Crøsus vidste ik-
ke bedre at hjælpe sig, end at betroe sin Capital til et
huult Træ, der stod paa en Eng bag Haugen. Det tom-
me Skrin grov han atter ned under Rosenbushen, og
jevne Pladsen saa godt han kunde. I en Tid af tre
Dage var Skatten indlodset fra det hule Træ og i god
Behold i den lille Gade; og nu troede Besidderen med
Vere at kunne aflægge sit strenge Incognito.

Frands klædte sig nu godt, viste sig atter paa Bør-
sen, begyndte en Handel, som inden saa ilger blev dreven

i det Store; fort, hans Velstand blev med hver Dag mere og mere iøjensaldende, saa at de Lykkeliges bestandige ledsager, den bagtalerste Hr. Midkjær, mente, han maatte have havt mere af Lykken end af Forstanden ved Indkrævningen af den gamle Gjæld. Han leiede et stort Hus paa Torvet ligeover for Rolandsstøtten, antog Bogholder og Handelsbetjente, og drev sine Forretninger uforskrøden. Da traf Snyltegjæsterne ledige Folk atter hyppig i Klokkestrængen, og var i skokketal færdig at kvæle ham med Venstabsforsikringer og Lykønskninger til den fornyede Velstand; thi de meente atter at faae ham i deres Klør. Men han var bleven flog af Skabe, betalte dem med deres egen Mynt, spiste deres falske Venlighed af med glatte Ord, og lod dem drage bort med tomme Maver, hvilket radicale Middel ogsaa havde den forønskede Virkning.

I Bremen hørte den nye opkomne Handelsmand til Dagens Nyheder; og den Lykke han havde gjort i Uddlandet paa en saa ubegribelig Maade, var Gjenstanden for alle Samtaler baade ved Gjæstebuder, og for Dommerstranken og paa Børsen. Men efterhaanden som Ryg-

tet om hans Lykke og Velstand vorede, tog den skjønnede Meta's Sindssrolighed og Tilfredshed af; thi „to elskende Hjerter hindrer hinanden forstaae,” som der staaer i Bisen, og endog saa længe før Reisen til Holland, havde den stumme Frands vidst at faae saadant Indpas i den lige saa stumme Meta's Hjerte, saa at hun endog havde afflaaet et meget rigt Parti med en Humlehandler for hans Skyld — Nu gik tillige det Rygte hele Byen rundt, at han lod sit Huus paa det prægtigste meublere til en forestaaende Formæling med en rig Antwerperinde, som allerede var undervejs; og denne Hjæbstedende bragte den stakkels Pige reent ud af Fatning. Hun lovede ved sig selv, aldrig mere at tænke paa ham, og vædede derhos Traaden hun spandt, med hede Taarer.

I en tungsinelig Stund, da hun brød dette Løfte, og atter, skjøndt mod sin Villie, kom til at tænke paa den Troløse — thi hun havde netop affspundet sit Rokkehoved; og Moderen havde engang for længe siden lært hende et Ordsprog, der skulde opmuntre hende til Flid og Arbeidsomhed, det lød som saa:

„Spind, Datterlil! spind!

„En Frier sidder derind!”

Dette Ordsprog randt hende i Hu, hvergang hun havde affspundet en Hørtot; og derved maatte hun nu tænke paa den Ubestandige — i en saadan tungsindig Stund banke= des der meget peent paa Døren. Moer Birgitte saa ud, der stod Frieren, og hvem var det? — Hvem andre end Frands fra den snevre Gade. Han havde pyntet sig i en prægtig Frierdragt, og hans smukke lysebrune Lokker duftede Bellugt. Dette stadselige Optog forraadede naturligviis strax en ganske særdeles Hensigt. Moer Birgitte forfærdedes, han vilde tale, men kunde ikke. Meta reiste sig beklemt fra Stolen, glødede som en Rose og taug. Men Frands formaaede at tale: med tydelige Ord erklærede han Meta sin Kjærlighed, og begjerte hende derpaa høitidelig af Moderen. Alle de dermed forbundne Smaaanskeligheder vare snart hævede, og det kostede nu den henrykte Brudgom lige saa megen Overvindelse, at rive sig løs fra den yndige Brud, som forðum at tiltræ= de sit Korstog til Antwerpen. Men han havde endnu et nødvendigt Erinde at gaae, som han ikke vilde undlade

at besørge i egen Person, og han maatte derfor afbryde.

Denne Gang var han paa Meserbroen til hans Ben med Træbenet, som han ingenlunde havde glemt ihvorvel han længe havde opsat at holde sit givne Ord. Den speidende Gamle havde siden hiint første Møde stedse taget nogle Mærke af alle Passagerere, men havde endnu aldrig kunnet faae Die paa Frands, endskiøndt han havde lovet ham nok et Besøg. Imidlertid havde han endnu hans hele Udscende i Hukommelsen; saasnart han saae den pyntede Mand, gik han hen til ham, og hilsede ham venlig. Frands besvarede den Gamles Hilsen, og sagde: „hør, Ben! kunde Du vel gaae med mig ud til Neustadt, og besørge et Erinde for mig?“ — „Hvortor ikke det?“ svarede Gubben, „aldenstund jeg har et Træbeen, saa kan jeg dog gaae lige saa fermt dermed, som den halte Dverg, der har omkrøbet Byens Torder;*) thi

---

*) Ifølge et gammelt Sagn lovede nemlig en Grevinde i Nabolauget at give Bremerne saa meget Land, som en Krøbliug, der just bad hende om en Almisse, kunde krybe omkring i en Dag. Man tog hende paa Ordet, og Stakkelen krøb saa godt, at Bremen derved fik hele den store Borgerfælled.

Træbenet har den Egenskab, maa I vide, at det aldrig bliver træt. Men hi bare lidt til Graaskjolen har været her, som aldrig nogen Alsten forsømmer at vandre over Broen." — „Hvad for en Graaskjole?" spurgte Frands, „sig mig, hvorledes hænger det sammen med ham?" — „Han bringer mig hver Alsten en Sølvgrosschen, jeg veed ikke hvorfra. Det duer ikke heller, at gruble over enhver Ting, derfor lader jeg det være. Sommetider falder det mig ind, at Graaskjolen er Fanden selv, som vil tilkjøbe sig min Sjæl for Venge. Dog — det være nu ham, eller ikke, hvad gaaer det mig an? Jeg vil ikke indgaae Kjøbet, altsaa gjældet det ikke." — „Jeg troer dog," sagde Frands, og traf paa Smilebaandet, „der stikker en Skjelm bag Graaskjolen. Følg Du imidlertid med mig! Sølvgrosschenen skal Du ikke savne derfor.

Træbenet hinkede nu efter sin Ledfager, og denne førte ham Gade op og Gade ned til en assides Kant af Byen nær ved Bolden, hvor han blev staaende uden for et lille nybygget Hus, og bankede paa Gadedøren. Da der var lukket op sagde han: „Ven! Du har forskaffet mig en glad Alsten i mit Liv; det er billigt, at jeg ogsaa gør

„Dit Livs Aften glad. Dette Hus med alt Tilbehør og
 „Haugen, som ligger dertil, er Din Eiendom; Køkken og
 „Kjelder er fyldt; en Opvarter er bestilt, som kan pleie Dig;
 „og Sølvgrosschenen vil Du ovenikjøbet finde hver Middag
 „under Din Tallerken. Jeg vil derhos ikke dølge for Dig,
 „at Graaskjolen var min Tjener, som jeg hver Dag sendte
 „med hiin Almisse, indtil jeg fik Din Bolig færdig. Om
 „Du vil, kan Du holde mig for Din gode Engel, siden
 „Din Skytseengel intet har kunnet gjøre Dig tilpas.“

Derpaa førte han den Gamle ind i Huset, hvor Bordet stod dækket, og Alt var indrettet til hans Bequemmelighed og Pleie. Denne var saa overrasket af sin Lykke, at han ikke kunde fatte den. Det var ham ubegribeligt, hvorledes en Rig saaledes vilde forbarme sig over en Fattig; og der fattedes ikke meget i, at han havde holdt det hele for et Blændverk; men Frands betog ham al Tvivl. En Strøm af Taknemmeligheds-Taarer flød ned over Oldingens Kinder; og dermed nøiedes hans Belgjører. Uden at oppebie, at hiin skulde komme sig af Bestyrrelsen, forsvandt denne, efter fuldbragt Englebudskaab, for Oldingens

Dine, som Englene pleie, og overlod til ham, at rime Sagen, som han bedst kunde.

Nu ilede Frands med at bestille Tillybring og Bryllup; og inden tre Maaneders Forløb førte han Bruden for Alteret. Moer Birgitte nød den Fryd at smykke den dydige Meta med Brudefrandsen, og fandt tilfulde Løn for en god Egenkab hun besad: hun var nemlig den fordrageligste Svigermoder, der nogensinde har været til. Men Frands var ogsaa en brav Svigersøn; hans Medborgere glemte snart ved hans redelige og virksomme Driftighed det ilde Ry, hvori hans Letsindighed og Udselshed i yngre Aar havde sat ham; han grundede en Familie, der følte sig høist lykkelig ved Hønselighed og indbyrdes Kjærlighed, og sine Børn opdrog hem til brave og flittige Mennesker.

VIII.

T r o l d h e s t e n .

I den kongelige Hovedstad Tunis paa Kysten af Africa herskede for rum Tid siden Dalfreno, en berømt og mægtig Fyrste, hvis Skjønne og forstandige Gemalinde havde født ham tvende Sønner, Listico og Livoretto, begge sunde, velartede og Faderen følgagtige.

Loven og Landets ældgamle Sædvane nægtede nu disse Brødre at følge deres Fader i Regjeringen, da der kun det qvindelige Kjønn havde Arverettighed. Sonden græmmede sig meget herover; thi han havde ingen Døttre, og turde ikke vente Børn i sin høie Alderdom. Tilmed maatte han befrygte, at Sønnerne efter hans

Død vilde blive hadede, forfulgte og med Haan jagede ud af Landet. Den ulykkelige Fader plagedes stedse af denne sørgelige Tanke, og vidste intet Middel til at afhjælpe dette Onde. Derfor besluttede han at søge Raad hos Dronningen, som han inderlig elskede, og sagde til hende: „dyrebareste Gemalinde! hvad er der tilbage at gjøre for vore Sønner, da Loven og Landets Skik berøve os enhver Udvei til at gjøre dem til vor Krones Arvinger?“ Den fornuftige Kone svarede: „min Konge! da J-er i Besiddelse af saa store og umaadelige Skatte, saa troer jeg, J gjorde rigtigst i, rigelig at udruste vore Sønner med Guld og Kostbarheder, og sende dem udenlands, hvor ingen fjender dem. Maaskee erhverve de sig en eller anden fornem Herres Gunst, og undgaaer derved al Nød og Ulempe. Og, om de end maatte lide slegt (hvad Gud forbyde!), saa veed dog idetmindste Ingen, hvis Børn de ere. Begge ere de unge, vel dannede og beredte til ædle Bedrifter; og paa Grund af de Fortrin, hvormed Naturen har begavet dem, ville de vorde velkomne og yndede baade hos Konger og Fyrster.“ — Dalsreno skjenkede den vise Dron-

nings Raad sit fuldkomne Bifald, kaldte Livico og Livoretto for sig, og sagde: „J veed, kjære Børn! at J ikke „have noget Haab om at komme paa denne Throne efter „min Død. Ikke fordi der hviler nogen Brøde eller Last „paa Eder, men fordi Loven og gammel Sædvane saaledes har bestemt, og fordi den skabende Natur dannede „Eder til Mænd, ikke til Qvinder. Eders Moder og jeg „have derfor, til Eders eget Bedste, fattet den Beslutning, „at forsyne Eder med Penge og Kostbarheder, og sende „Eder ud i Verden. Maaskee kunne J der naae Berømthed og Anseelse, og komme frem paa en ærefuld Maade. Høier Eder altsaa efter vort Ønske!“ Dette Forslag behagede begge de unge Mennesker saare; og Udførelsen laae dem lige saa meget paa Hjertet, som deres Forældre, saasom de gjerne vilde see og erfare noget Nyt.

Dronningen holdt, som Mødrene pleie, meest af den yngste Søn, Livoretto; hun kaldte denne tilsides, og forærede ham en vælig frigerst Ganger med et tigret Skind, lille Hoved og frygt Blik; desuden var denne smukke Hest forhejet, som dens nye Besidder vel vidste.

Sønnerne sagde altsaa deres Forældre Farvel, modtog deres Belsignelse, og begave sig i al Stilhed paa Veien med samt deres Skatte. De rede en rum Tid uden at finde Sted, hvor de kunde blive, hvilket meget bedrøvede dem. Da sagde Livoretto til sin Broder: „vi have hidtil reist sammen uden at fuldføre nogen tapper, os værdig Daad. Jeg mener derfor, dersom Dig saa tykkes, at vi skulle skilles ad, og enhver for sig søge Eventyr.“ Den Ældste billigede dette Forslag; de omarmedes og kysledes broderlig, og toge Afsked med hinanden. Lisstico, om hvem man siden aldrig har hørt en Tøddel, tog Veien mod Westen; og Livoretto med Troldhesten drog mod Osten.

Livoretto reiste endnu en lang Tid uden at udrette noget; men tilsidst vare alle de Penge og Kostbarheder, som Faderen havde skjenket ham, fortærede; og nu havde han intet tilbage uden sin forhegede Hest. Endelig kom han til Cairo, hvor i hiin Tid Sultanen Danebruno herskede, en snu gammel Krabat, mægtig ved sine Rigdomme og sit Riges Omfang. Denne nærede, En høie Alderdom

uagtet, den meest glødende Lidenſkab for Belifand a, Kong Allarants Datter i Damascus, og beleirede nu denne Stad med en ſtor Hær, for at bringe Prindſeſſen til at blive hans Gemalinde enten godvillig eller ved Magt. Hun havde imidlertid, afſkræffet ved Sultanens Alder og hæslige Udvortes, fuldt og faſt beſluttet, før at døe end blive hans.

Livoretto kom juſt til Cairo paa ſamme Tid, gjen- nemvandrede Byen paa alle Sider, og fandt ſaa megen Behag deri, at han beſlattede at blive her, naar han blot kunde blive anbragt, om det ſaa kun var ſom Tjener; thi alle hans Penge vare, ſom ſagt, fortærede, ſaaſom han aldrig havde nægtet ſig noget Ønſke, og ikke vidſte at ſpære. Den, der brugte de fleſte Tjenere, og hoſ hvem han altsaa letteſt kunde komme an — tænkte han — var Sultanen; han gik derfor i denne Hensigt til Palladſet, i hvis Forgaard han fandt en Mængde Mamelukker og Slaver, ſom han ſpurgte, om Sultanen ikke behøvede en Tjener, da han i ſaa Fald ønſkede at komme til ham. Førſt gav de ham et afſlaaende Svar; men i det ſamme huſtede en af dem paa, at de behøvede en Svinevogter. Han faldte altsaa Livoretto tilbage, og ſpurgte ham, om han

vilde paatage sig denne Bestilling. Livoretto var tilfreds dermed, steg af Hesten, og lod sig føre til Svinestien. Man spurgte om hans Navn, og han sagde: „jeg hedder „der Livoretto,“ men man kaldte ham sædvanlig „Svinehyrden.“

Nu var han da i Sultanens Tjeneste, og efterkom nøie Alt, hvad der paalaae ham. Han tænkte blot paa, hvorledes han bedst kunde fede sine Sviin, og han bragte det deri saavidt i to Maaneder, som andre i sex. Sultanens Folk lagde Mærke til hans Dygtighed, og taledes til deres Herre om at give ham en anden Bestilling, da det var Synd, at lade et saa flittigt Menneſke have saa lave Sykler. Sultanen befalede derfor, at han herefter skulde passe Hestene, og forhøiede hans Løn. Denne Forretning var ham saa meget kjærere, som han derved fik Leilighed til at pleie sin egen Hest; han begyndte nu ret at strigle, glatte og pudse de ham betroede Heste, saa de skinnede som Fløiel. Der var blandt andre et rask Føl i Stalden, som han især hægede formedelst dets Skjønhed, og som han afrettede, saa at det kunde neie, dandse og gjøre alenhøie Spring, og fløi afsted som en Piiil i

Lusten. Hans Medtjenere vare ganske forbausede over Hestens overnaturlige Kunster, som de kaldte dem, og tog sig for at fortælle det til deres Herre, for at han ogsaa kunde fornøje sig derover. Men denne, ilde stemt paa Grund af sin forsmaaede Kjærlighed og stedse sysselsat med tungsindige Tanter om den elskede Gjenstand, brød sig kun lidt om sliq Tidssfordriv, og vilde ikke vide noget af det at sige. Ikkedestomindre holdt Tjenerne saa længe an med ham, at han endelig en Morgen gik til Vinduet for at see paa de Kunster, Svinehyrden gjorde med Hesten. Det overgik langt hans Forventning, og han fandt Svinevogteren saa smuk og velstabt, at han syntes ham altfor god til saa ringe en Bestilling, som at passe Kreaturer. Efter at han i sit stille Sind havde overveiet Unglingens forborgne Dyder og ædle Bæsen, besluttede han at hæve ham paa et høiere Trin, lod ham kalde, og sagde: „Svinehyrde! herefter skal Du ikke mere tjene i Stalden; men Du skal varte op ved mit Bord, og være min Mundstjenk.“

Ogsaa denne Bestilling udførte Unglingen saa pynseligt og behændigt, at Alle, som saae det, maatte falde

i Forundring derover. Nu vaagnede Misundelsen hos alle hans Medtjenere, deres forrige Medlidenhed forvandlede efterhaanden til saa grueligt et Had, at alene Frygten for deres Herres Brede afholdte dem fra at slaae Mundstjernen ihjel. Imidlertid lagde de dog en Plan til at paadrage den Stakkel Sultanens Unaade i den Grad at denne enten lod ham dræbe eller for stedse bortviste ham fra sit Nafn. I saadan Hensigt begyndte Slaven Chebur en Morgen, da han flædte Sultanen paa, paa følgende Maade: „Herre! jeg har en god Efterretning for Dig.“ — „Og det er?“ svarede Dannebruno. „Evi-
nehyrden, hvis egentlige Navn er Livoretto, roser sig af at han kan bringe Prindsessen af Damascus i din Bold.“ — „Umueligt!“ udbrød Sultanen. „Det er virkelig saa,“ svarede Chebur, „og dersom du ikke vil tro mig, saa spørg blot Mamelukkerne og de andre Slaver, i hvis Nærværelse han flere Gange har rost sig deraf, saa vil Du nok høre, at jeg ikke har loiet.“

Saasnart Sultanen havde hele Tjenerskabets Bekræftelse paa dette Udsagn, kaldte han Livoretto for sig og spurgte ham, om det var sandt, hvad man fortalte om

ham. Unglingen der ikke vidste et eneste Ord af den hele Historie, nægtede det dristigt. „Ingen Bægning!“ streeg Sultanen høist forbittret; „gaa strax! og skaffer Du mig „ikke Belisandra inden tredive Dage, saa mister Du dit „Hoved.“

Ganske forstræffet over denne haarde Befaling, gik den arme Ungling, og søgte i sin Bedrøvelse Stalden, medens hede Saarer flød ham ned ad Kinderne. „Hvad „fattes Dig? Herre!“ sagde Troldhesten til ham; „hvor- „for er Du saa bedrøvet?“ Grædende og sukkende fortalte Livoretto, hvad Sultanen havde paalagt ham. Da rystede Hesten med Hovedet; og det var, ligesom om den smilede. „Frygt ikke!“ sagde den til sin Herre; „Sagen „vil falde bedre ud, end Du tænker. Gaf blot til Sul- „tanen igjen! og forlang en Skrivelse til den Feltherre, „som ligger for Damascus! men den maa være forseglet „med Rigets store Segl; og deri maa staae, at han strax, „saasnart han modtager denne Befaling, skal hæve Beleis- „ringen. Forlang tillige Penge, Klæder og Waaben af „Sultanen, paadet Du desto dristigere kan udføre denne „heltemodige Daad. Og, dersom nogetsonhelst Mennes-

„ste eller Dyr, som møder Dig undervejs, beder Dig om
 „en Villighed, saa vær tjenstfærdig! og nægt intet, hvad
 „man forlanger af Dig! saafremt Du ellers har dit Liv
 „kært. Dersom Nogen vil købe mig af Dig, saa slaa
 „til! men sæt saa høi en Priis, at de maae gaae fra Kjø-
 „bet! Skulde en Kvinde ønske at besidde mig, saa viis
 „Dig spielig imod hende, og lad hende kun stryge mig
 „paa Hovedet og bag Ørene, og flappe mig paa Halsen
 „og Ryggen, saa meget hende lyster! thi jeg skal ganske
 „taalsmodig lade hende gjøre ved mig, hvad hun vil, uden
 at gjøre hende nogen Fortred.“ Livoretto gif nu munter
 til Sultanen, og begjærede og erholdt, hvad Hesten havde
 opgivet ham, og red ad Damascus til, til ikke liden Glæde
 for Mamelufferne og Slaverne, der glødede af Misun-
 delse, og som i deres hæftige Had sikkert troede, at han
 ikke kom levende tilbage til Cairo.

Livoretto havde alt reist flere Dage, da kom han til
 en Flod; ved Bredden steg der saadan en slem Lugt op
 af Mudderet, at han neppe kunde ride der. I Dyndet
 sad en Fisk, der næsten var halv død. Saasnart Fisken
 saae ham, sagde den: „o ædle Ridder! var høimodig, og

„fri mig ud heraf! thi Du seer, at jeg knap aander endnu.“ Erindrende sig sin Hest's Ord, steg Livoretto af, drog Fisken ud af Mudderet og vaskede den reen. Fisken afslagte først sin Taksigelse for denne Belgjerning, derpaa sagde den: „tag Dig tre store Skjæl af min Ryg! „gjem dem vel, og naar Du engang trænger til Hjælp, „kast dem saa ved Flodbredden! saa skal jeg usfortøvet „være hos Dig og staae Dig bi.“ Livoretto tog Skællene, kastede Fisken over i den klare Strøm, og steg atter tilhest.

Nu red han igjen nogen Tid, og stødte saa paa en Falk, der sad med den halve Krop i et frossent Vand, og ikke kunde slide sig løs med al sin Kraft. Den blev Livoretto vaer, og raabte til ham: „o, skjønnne Yngling! „hav Medlidenhed med mig! træk mig ud af denne Is, „som jeg sidder fangen i, og vær forvißet om, at jeg til „Tak for min Frelse, engang skal hjælpe Dig igjen, naar „Du behøver det!“ Livoretto følte Medlidenhed med Falken, hug Isen itu med sit Sværd, trak Fuglen ud og satte den i sin Barm for at opvarme den. Da Falken var kommen til sig selv igjen, takkede den sin Befrier, og

gav ham til Belønning for hans udviste Tjeneste tvende
 Sjedre, som den havde under Bingen. „Gjem disse til
 „Amindeelse om mig!“ sagde den, „og naar Du er i
 „Nød, saa tag begge Sjedrene! og stik dem ned paa Kan-
 „ten af Floden, saa skal jeg komme Dig til Hjælp.“
 Falken fløj derpaa bort, og Unglingen fortsatte sin Reise,
 til han kom til Leiren. Han begav sig strax til Felther-
 ren, som saare meget ængstede Staden, og overgav sin
 Skrivelse. Denne ophævede uden videre Beleiringen, saa-
 snart han havde læst Brevet, og drog tilbage til Cairo
 med sine Soldater.

Morgenens derpaa red Livoretto i al Betids ganske
 alene ind i Damascus, hvor han op slog sin Bopæl i et
 Bærtshuus. Han tog strax en smuk Dragt paa, besat
 med kostbare Edelstene, der glimrede omkaps med So-
 len, besteg sin Trolldhest, og begav sig hen til Pladsen
 foran Kongens Pallads, hvor han tumlede sin Hest med
 saadan Behændighed, at Alle bleve staaende og saae paa
 ham.

Bed Støien af den sammenstimlede Hob vaagnede
 Belisandra, stod op og begav sig hen paa en Balcon,

hvorfra hun kunde oversee hele Pladsen. Her blev hun den skionne Yngling vaer paa hans høie, herlige Ganger, og blev saa forelsket i Hesten, som et ungt Menneske i en smuk Pige. Hun løb til sin Fader, og bad ham at kjøbe hende den, da den behagede hende saa overordentligt. For at stille sin ømt elskede Datter tilfreds, sendte Kongen strax een af sine Riddere ned, som skulde spørge Ynglingen, om han vilde sælge sin Hest; han kunde gjerne forlange en høi Priis derfor, saasom Kongens Datter fandt stor Behag i den. Livoretto svarede, at der var intet i Verden kostbart nok til at kunne betale den, og derhos fordrede han en Sum, som oversteg Værdien af hele Kongeriget.

Da Kongen hørte denne uhyre Priis, kaldte han sin Datter, og sagde: „mit Barn! for at opfylde dit Ønske, kan jeg dog ikke give hele mit Rige bort for en Hest; opgiv det altsaa, og græm Dig ikke for det, vi skal nok skaffe Dig en bedre og smukkere Hest.“ Men Belisandra der ikke kunde afsee Hesten, besvoer sin Fader, ikke at nægte hende den, det koste hvad det vilde; men da hun saae, at al Bøden og Tryglen ikke kunde bevæge Faderen, løb

hun som en Fortvivlet til Moderen, og sank halvdød i hendes Arme. I sin Angest over at see Datteren saa bleg og fortvivlet, vidste den pommene Moder ikke hvad hun skulde optænke, for at trøste hende. „Naar din Fader en gang er ude," sagde hun endelig, „ville vi begge tale med Knøsen, og handle ham Hesten af, maaskee lader han os den for billigere Kjøb, fordi vi ere Fruentimmer."

Med den gode Moders kjærlige Ord blev Belisandra atter lidt opmuntret. Man biede nu til Kongen en gang var borte; saa lod Dronningen sende Bud til Ynglingen, og bad ham, han skulde komme op til Palladset, og tage sin Hest med. Livoretto, som just var glad over denne Opfordring, tøvede ikke med at indfinde sig ved Hoffet. „Min Datter ønsker saa meget at faae eders Hest," sagde Dronningen, „hvad er Prisen?" — „Om I ogsaa vil give mig Alt, hvad I eier i Verden, saa kunde de alligevel eders Datter ikke betale mig min Hest. Vil hun derimod modtage den som en Foræring af mig, saa staaer den til Tjeneste; men saa ønskede jeg dog, at hun betragtede den rigtigt og prøvede den først. Den er nem og taalig, og man kan bestige den uden Frygt." Med

disse Ord stod han ned, løftede Prindsessen op i Sadelen idet han holdt i Tømmen, og ledede og styrede den; men næppe havde han ført Belisandra et Steenkast fra Møderen, før han svingede sig op bag paa Hesten, gav den Sporerne; og vips jog den afsted som en Piiil igjennem Luften. „Nederdrægtige Forræder! hvor fører Du mig hen?“ skreg Belisandra med lydelig Røst, men hendes Skrigen nyttede intet; thi der var ingen, som kunde hjælpe hende. De bleve ved at ride; men da de kom til Blodbredde, drog Belisandra hemmelig en kostbar Ring af Fingeren og kastede den i Vandet.

Endelig ankom Livoretto til Cairo med Prindsessen. og overleverede hende til Sultanen, der fuld af Glæde over hendes overvættede Skjønhed, modtog hende med mange Beviser paa sin Kiærlighed. Saasnart Belisandra nu blev alene med Sultanen, sagde hun: „vent ikke, Herre! at jeg nogensinde skal føie Eder Ønske, saafremt at I ikke først udsender hiin Forrædder, at han kan søge mig min Ring op, som jeg undervejs tabte i Bløden. Finder han den, og jeg faaer den igjen, da er jeg Ederes.“ Sultanen, som ikke vilde bedrøve den dybt

Krænkede endnu mere, gav strax Livoretto Befaling at opsøge Ringen, og truede ham med Døden, dersom han ikke fandt den. Den arme Djævel turde intet indvende mod sin Herres Befaling, endstjøndt han ikke havde noget Haab om nogensinde at finde Ringen. Han gik bedrøvet bort, og tyede atter til Stalden, hvor Taarer igjen var hans eneste Tilflugt. Hans Hest spurgte ham om Aarsagen til hans store Bedrøvelse; og paa Fortællingen om det Forfaldne svarede den: vær rolig, Kjære! husker Du da „ikke mere paa Fiskens Ord? Mærk Dig min Tale! „gør, hvad jeg siger Dig! og tvivl ikke om Udfaldet!“ Livoretto fulgte Hestens Raad, og begav sig hen paa hiint Sted ved Floden, hvor han var kommen forbi med Prindsessen, og lagde de tre Skæl ned paa Bredden. See! da skød paa engang en Fisk frem gjennem de klare, spillede Bølger, dykkede snart hist, snart her op af Vandet, og nærmede sig Unglingen med Ringen i Munden; men, saasnart den havde leveret Ringen i hans Haand, tog den de tre Skæl, og dukkede ned i Vandet igjen.

Med Synet af Ringen forvandledes Livoretto's Sorgmodighed pludselig til Glæde. Han ilede usfortøvet til

kage til Sultanen, høiede sig ærbødig, og overrakte ham Ringen i Prindsessens Nærværelse. Sultanen haabede, at hun nu, da hendes Begjering var opfyldt, skulde belønne hans Kjærlighed; men alle Bønner og Kjærtegn vare forgjæves. „Tro ikke, min Sultan!“ sagde hun, „at kunne tilsmigre Eder min Indvilligelse. Nu sværger jeg, aldrig at blive Eders, før denne lumste Bedrager, der saa skændigen narrede mig med sin Hest, har bragt mig Livsens Band.“

Beredt til at opfylde ethvert af hans tilbedede Prindsesses Ønsker, bød Sultanen Livoretto at hente hende Livsens Band, ellers kostede det hans Hoved. Glødende af Harm over denne nye Fordring, beklagede Ynglingen sig for sin Herre over, at han saa slet belønnede de tro Tjenester, som han endog med Livsfare havde viist ham. Men den forelskede Sultan tænkte kun paa at vise sig søielig mod Belisandra, og beføel ham endnu engang, endelig at skaffe hende Livsens Band. Med Forbittrelsens og Smertens Taarer gik Ynglingen bort, forbandede sin Skjebne, og begav sig, som sædvanligt, ned til sin Hest. Da den ne saae ham saa bevæget, sagde den: „hvad bringer Dig

„nu saaledes ud af din Forsatning igjen? Vær kun rolig
 „Herre! om end det værste skulde være hændet Dig; thi
 „der er Raad for Alt, kun ikke for Døden.“ Saasnart
 Hesten erfarede Marsagen til hans Befymring, erindrede
 den ham om Falken, som han havde befriet fra Isen, og
 om dens skønne Foræring, de to Tjedere. Da steg Yng-
 lingen tilhest, tog en lille Flaske med sig, som han for-
 varede i sit Belte; og red hen til det Sted, hvor han
 havde friet Falken. Her stak han begge Tjedere i San-
 det ved Bredden, som det var ham sagt; og strax kom
 Falken, og spurgte, hvad han forlangte. „Livsens Band,“
 svarede Livoretto. „Det er umuligt, Ridder! at Du no-
 „gentid kan faae det,“ sagde Falken; „thi det bevogtes
 „af to grumme Løver og lige saa mange Drager, der u-
 „ophørlig brøle, og paa det jammerligste sønderrive alle
 „dem, som nærme sig det for at øse deraf. Men jeg vil
 „gjengjælde Dig den Belgierning, som du engang beviste
 „mig. Bind din Flaske under min høire Vinge! og tøv
 „her, til jeg kommer tilbage!“ Livoretto gjorde med Glæ-
 de efter Falkens Begjering; og denne fløi hen, hvor Liv-
 sens Band var, og fyldte uformærket Flasken; derpaa fløi

den tilbage til Unglingen, leverede ham Flasken, tog sine to Sjedre, og skød atter tilveirs.

Glad ved at see det kostelige Band i sine Hænder, red Livoretto i fuld Fart tilbage til Cairo, og begav sig strax op paa Palladset, hvor han traf Sultanen og Prindsessen i spendt Forventning om Udfaldet af denne hans sidste Sendelse. Han leverede Prindsessen Bandet; og Sultanen fornyede atter sine Bønner om, at hun nu skulde blive hans; men liig Klippen, der uroffelig byder Størmen trods, blev hun fast ubevægelig, skjøndt hun var raadvild om, hvad hun nu skulde hitte paa for at undgaae ham. Efter et Diebligs Betænkning gjorde hun den nye Betingelse, at han med egne Hænder skulde hugge Hovedet af Livoretto, der havde behandlet hende saa skændigt. Sultanen vilde ikke tilstaae den forbittrede Prindsesse denne grusomme Begjering; det tyktes ham dog for haardt, til Løn for al Møisommelighed at bringe ham saa skammelig af Dage. Hun greb derfor selv en Siniv, og stak Unglingen, i Sultanens Paasyn, med mandig Raskhed gjennem Halsen, saa han faldt død til Jorden, uden Noget vovende at komme ham til Hjælp. Endnu ikke til-

freds dermed, hug hun Hovedet fra Kroppen, skar alle Lemmerne i smaae Stykker, rev Nerverne fra hinanden, og stødte de haarde Knofler til Pulver. Derpaa tog hun en stor Kobbertjedel, kom de synderhuggede Dele, samt alle Knoflerne og Nerverne deri, Stykke for Stykke, og æltede og rørte det imellem hinanden som en Deig; og, da det var vel sammenrørt, dannede hun en støn Men= nesteskikkelse af Deigen, og besprængte den med Livsens Vand; men see! — Unglingen vendte øieblikkelig tilbage til Livet og var stønnere og mere blomstrende end før.

Ved Synet af dette Under opstod hos den gamle Sultan det Dnske, ogsaa at lade sig saaledes forynge. Han bad Prindsessen, at hun dog endelig vilde gjøre lige saadan ved ham, som ved Livoretto. Prindsessen lod sig ikke bede to gange: hurtig tog hun den af Blod endnu rygende Kniv, greb Sultanen med den venstre Haand ved Haaret, og gav ham et dødeligt Saar i Hjertet; derpaa lod hun ham fæste i en Grøvt; men istedet for at for= ynges, var og blev han død; og hans Liig tjente Hunde= ne til Føde.

Prindsessen blev æret og agtet af Alle formedelst det Underværk, som var skeet ved hende; men ingen ønskede Sultanen; man spottede tvertimod over den gamle Daa-re. Da Belisandra erfoer, at Ynglingen var Dalfreno's, Kongen af Tunis's Søn, underrettede hun den gamle Fa-der om deres besynderlige Skjæbne, og indbød ham til deres Formæling.

Dalfreno, inderlig glad over denne uventede lykkelige Efterretning, begav sig ufortøvet paa Veien til Cairo, hvor han blev modtagen med megen Pragt og Pomp. Faa Dage efter hans Ankomst blev Belisandra hans Søn's Gemalinde; og, da Folket, som kjendte Livoretto's gode Egenskaber, hørte at han var en Prinds, satte det ham med stor Høitidelighed paa Cairo's Throne, over hvilket Rige han herskede længe og i Fred. Men Dalfreno vendte fornøiet og glad over sin Søn's Lykke tilbage til Tunis.

IX.

L i s t o v e r L i s t.

I Flekken Postema ved Staden Imola levede engang en rig Mand ved Navn Scarpafico. Han havde en Huusholderiske ved Navn Nina, et Fruentimmer saa listigt og klogt, at hun overgik alle Mandfolk. Derhos var hun tro og bestyrede hans Huusholdning med Forstand, hvorfor han agtede hende høit.

I sine yngre Aar havde Scarpafico været raske og rørig; men nu, han var gammel, kunde han ikke mere taale at gaae saa meget. Derfor tilraadede den forstandige Kone ham ofte, at kjøbe sig en Hest, saasom den megen Gaaen let kunde svække hans Sundhed. Han fandt, at

hans tro Nina havde Ret, og gif derfor en Dag tiltorvs for at følge hendes Raad. Der saae han et Muuldyr, som syntes passende for ham, og som han kjøbte for syv Gylden i Guld.

Der var just paa samme Tid tre dygtige Karle paa Torvet, som heller levede af Fremmedes, end af deres Eget. Disse saae, at Scarpafico kjøbte Muuldyret; og den Ene sagde: „hør, Kammerater! dette Muuldyr maa være vort.“ — „Og hvorledes?“ spurgte de Andre. „Lad os passe ham op paa Veien, den Ene et godt Stykke fra den Anden; saa siger vi hver især, at hans Muuldyr er et Væsel; og, naar vi blive ved at paastaae det, saa bliver Dyret snart vort.“ Dette Forslag vandt Bifald; og de fordeelte sig paa Landeveien.

Nu kom da Scarpafico gaaende; og, saa saare den ene af Gavyvene blev ham vaer, lod han, som om han kom fra en ganske anden Wei, end fra Torvet, og hilsede ham: „Guds Fred, Herre!“ — „Tak for det, min Ven!“ svarede hiin. „Hvor kommer I fra?“ spurgte Kjeltringen videre. „Fratorvs,” var Svaret. „Hvad godt Kjøbmandsskab har I gjort der?“ — „Dette Muuldyr.“ — „Hvad

„for et Muuldyr?" — „Jh, det jeg rider paa." — „Er
 „det jert Allvor? eller spørger I?" — „Hvorfor det?" —
 „Fordi det ikke seer mig ud som et Muuldyr, men som
 „et Vesel." — „Hvad?" skreeg Scarpafico, og skyndte sig
 afsted uden at spille et eneste Ord mere. Men han havde
 næppe redet to Bøsseskud længere, saa kom den anden
 Knekt ham imøde, og sagde ligesaadan: „god Dag, Herre!
 „hvor kommer I fra?" — „Fretorvs," svarede Scarpafico
 atter. „Har I gjort godt Kjøbmandsskab der?" — „Hm!
 „det gaaer nok an." — „Har I givet mange Penge ud?"
 — „Ja saamænd! jeg har kjøbt det Muuldyr, som I her
 „seer." — „Det er aldrig jer Mening," sagde Skjelman;
 „troer I virkelig, at det er et Muuldyr?" — „Ja vist!"
 — „Men du min Gud! det er jo et Vesel." — „Naa! siger
 „nu en eneste mig det endnu," skreg Scarpafico, „saa skjen=
 „ker jeg ham Bæstet;" og derpaa fortsatte han sin Wei,
 og traf den tredie, som ligeledes tiltalte ham: „Guds
 „Fred, Herre! kommer I kanske fra Torvs?" — „Ja!"
 svarede Scarpafico. „Hvad Godt har I kjøbt der?" —
 „Jeg har givet mine Penge ud for dette Muuldyr." —
 „Hvad? Muuldyr? I vil nok drive Gjæk med mig." —

„Det er mit ramme Alvor; jeg spørger slet og aldeles ikke. — „Kan I da ikke see, stakkels Mand!“ sagde Bedrageren, „at det er et Æsel? O, de Gavtyve!“ hvor de have „narret Jer!“ — „Det er ikke længe siden, at to Andre, „den ene efter den anden, sagde mig det samme,“ udbrød Scarpafico, da han hørte dette. „Der! jeg forærer Jer det Æsel.“ Med disse Ord steg han ned, den anden tog imod Dyret, takkede for hans Høimodighed, og red tilbage til sine Kammerater; men Scarpafico maatte vandre hjem paa sin Fod.

Hjemme fortalte han strax Nina: at han havde kjøbt et Dyr, som han havde holdt for et Muuldyr: men da det havde været et Æsel, som mange havde sagt ham undervejs, saa havde han givet det bort. „O Taa-
 „belighed!“ raabte Nina, „kan I da ikke tage og føle
 „paa, at man har spillet Jer et Puds? Jeg havde virke-
 „lig anseet Jer for mere forslagen. Man skulde, min Tro!
 „ikke have taget mig saaledes ved Næsen.“ — „Giv Dig
 „kun tilfreds!“ sagde Scarpafico; „have de spillet mig et
 „Puds, saa skal jeg være Mand for at spille dem to; thi

„de have vist ikke nok i Æselet, men ville sagtens prøve
„paa at lokke mere fra mig ved nye Paafund.“

I Nærheden af Scarpafico boede en Bonde, der havde tvende Gæder, hinanden saa lige som to Draaber Vand. Disse handlede han strax Bonden af; og den følgende Dag paalagte han Nina at lave en god Middagsmad, saasom han vilde bede nogle gode Benner til sig, og befalede hende at koge det Kalvefjød, de havde, samt stege Hønsene og Kyrestykket; derhos udgav han de fornødne Krydderier til en Ragout og en Tærte efter hans Smag. Den ene Gæd bandt han derpaa til et Gjerde i Gaarden; og den anden slog han en Strikke om, og trak den med sig til Torvet.

Han var neppe kommen derhen, før de tre Herrer med Æselet strax fik Die paa ham, og gave sig ifærd med ham. „Velkommen, Hr. Scarpafico! Hvad gjør I her saa tidlig? Vil I købe noget?“ — „Jeg er her for at købe ind til Huusholdningen, saasom nogle gode Benner skal spise til Middag hos mig; og, dersom I ogsaa ville tage tilstafte, skal det være mig meget kjær.“ De modtog

Indbydelsen med megen Fornøielse; og saasnart Scarpasico havde kjøbt, hvad han behøvede, lagde han det hele Forraad paa Gedens Ryg, og sagde i de tre Fremmedes Nærværelse: „gaa nu hjem, og siig Nina, at hun skal koge „dette Stykke Kalvekjød, men stege Kyrestykket og Hønsene, og saa lave os en Ragout og en Tærte paa sædvanlig Maade af disse Krydderier. Har Du forstaaet mig rigtig? — Nu saa gaf med Gud!“ — Aldrig saare saare den med Fødevare belægsede Ged sig i Frihed, før den løb sin Vej; og man veed endnu den Dag idag ikke, i hvis Hænder den kom. Men Scarpasico og de Tre samt nogle af hans Bøener gif endnu en Stund om paa Torvet, inden de begave sig hjem.

De tre Cumpaner bleve strax Geden vaer, som stod bunden i Gaarden, og rolig drøvtlyggede det fortærede Græs. Dette forundrede dem saare, saasom de meente, det var den samme Ged, som Scarpasico havde sendt hjem fra Torvet. De fulgtes derpaa ad ind i Stuen, hvor Scarpasico sagde til sin Huusholderke: „Nina! har Du lavet det, som jeg lod Geden bestille?“ Hun, der forstod sin Herre paa et Bink, svarede strax: „ja Huusbond! Kyrestykket og

„Hønsene ere stegte; men Kalvekjøddet har jeg kogt; og
 „saa har jeg lavet en Tærte og en Ragout af Krydderi-
 „erne, ligesom Geden bestilte det.“ — Det er godt,” sagde
 Scarpafico, og satte sig tilbords tilligemed sine Gjæster.
 De Tre vare ude af sig selv af Forundring, da de fornam
 Minas Ord, og virkelig saae Stegen, og Tærten og det
 kogte Kjød bæres frem. Under Maaltidet overtænkte de,
 hvorledes de skulde faae fat paa denne Ged og lagde al-
 haande Raad op om, paa hvad Maade de bedst kunde
 snyde Scarpafico derfor; men de fandt intet; og derfor sagde
 de tilsidst reentud til ham: „havde I vel Lyst til at sæl-
 „ge os den Ged?“ — „Jeg gjør det rigtignok ikke gjerne,”
 svarede han; „men, naar I endelig vil, saa skal I have
 den for halvtredshindstyve Gylden.“ Gavtyvene troede
 at gjøre en herlig Handel, og talte ham ufortøvet de halv-
 tredshindstyve Gylden op. „Naar I nu blot ikke vil flage
 over,” sagde den snue Scarpafico, „at Geden ikke gjør sin
 „Skyldighed isørstningen; thi i de første Dage fjender den
 „Jer ikke endnu.“ Dette svarede de slet ikke paa, men før-
 te fuld af Glæde Geden hjem med sig. „Hør!“ sagde de

til deres Koner, „imorgen behøve I ikke at lave Middags-
„mad, før vi sende Jer noget hjem.“

Den næste Dag gif de paa Torvet, kjøbte Høns og andre Fødevarer; lagde dem paa Ryggen af Geden, og underrettede den om Alt, hvad de vilde have gjort hjemme, og hvad den skulde besørge hos deres Koner. Da den belæsfede Ged saae sig i Frihed, anbefalede den sig, og gif saa langt bort, at den aldrig siden er kommen tilsyne.

Bed Middagstider vendte de atter hjem, men fandt ingen Middagsmad, og spurgte derfor deres Huustroer, om Geden da ikke var kommen hjem med Levnetsmidlerne, og havde besørget deres Vrinder. „O, I Narre!“ raabte Kvinderne, „I Tøsser! kunde I bilde Jer ind, at de umæ-
„lænde Dyr skulde besørge Jeres Vrinder. Man har vist
„spillet Jer et Puds; og I, som ellers hver Dag bedra-
„ge Andre, ere nu tilsidst selv blevene de Bedragne.“ Da Herrerne saae, Scarpafico havde havt dem til Bedste, og snydt dem for halvtredstindstyve Gylden, saa bleve de saa rasende, at de absolut vilde massacrere ham, og grebe strax deres Vaaben for at opsøge ham. Men Scarpafico, hvem dette herlige Kløverbblad stedse svævede truende for Dinene,

havde seet sig for. „Mina!“ sagde han, „tag denne Blære
 „med Blod! og stik den indenfor dine Klæder! og, naar
 „hine Røverknegte komme, saa skyder jeg hele Skylden paa
 „dig. Jeg vil da anstille mig yderst opbragt, og jage
 „Kniven i dig, og stikke Hul paa Blæren. Du maa da
 „falde som død til Jorden; og lad saa mig sørge for Res-
 sten!“ Scarpasico havde næppe udtalt, før de Tre kom
 anstigende, og løb ind paa ham for at dræbe ham. „Mi-
 ne Venner!“ skreg han han til dem, „jeg indseer ikke, hvor-
 „for I vil mig tillivs. Skulde maaskee denne min Pige
 „have tilspøiet Eder nogen Fornærmelse, som jeg ikke veed
 „noget af?“ Og dermed vendte han sig uden at ændse
 deres Skjælden og som om han ikke engang vidste, hvad
 de meente, til hende, tog Kniven, stødte efter hende, og traf
 den med Blod fyldte Blære; hvorpaa hun stillede sig an
 som død, og faldt omkuld, medens Blodet strømmeviis
 flød paa Gulvet. Scarpasico lod som om han ved Syn-
 net af dette sørgelige Tilfælde gif i sig selv, og skreg him-
 melhøit: „o, jeg Ulykkelige! o, jeg Elendige! hvad skal
 „jeg gjøre? Liig en Rasende har jeg dræbt min troe Mi-
 „na, min Alderdoms Støtte! Hvo vil nu besørge mit

„Huus!“ Men idetsamme greb han en Fløite, og blæste saa længe, indtil Nina sund og frisk reiste sig iveiret. Af lutter Forbauselse glemte Gavthyvene al deres Brede, kjøbte Fløiten for tre hundrede Gylden, og ginge fornøiede hjem.

Kort derefter kom den Ene op at trættes med sin Kone; i sin Brede stak han hende i Brystet, saa at hun døde; Manden tog Fløiten, og blæste, ligesom Scarpafico havde gjort, i det Haab, at hun skulde leve op igjen. Men det var forgjæves Møie; thi hun var alt gaaet over i den anden Verden. Da den ene af hans Kammerater hørte dette, sagde han: „Du Løse! Du har ikke baaret Dig rigtig, ad; nu skal jeg engang prøve det.“ Og dermed greb han sin Kone ved Haarene, og skar Struben over paa hende med en Ragesniv. Han tog strax Fløiten, og blæste af alle Kræfter; men den arme Kone levede ikke op. Nu gjorde den Tredie det samme; og saaledes bleve de allesammen af med deres Koner.

I deres Harmen løb de hen'til Scarpafico. Nu vilde de ikke vide mere af hans Narrestreger at sige, men grebe ham, og bandt ham i en Sæk for at drukne ham i den

første den bedste Flod. Underveis bleve de forstyrrede ved nogle Forbireisende, kastede Sækken fra sig, og løb deres Bei.

Idetsamme kom en Hyrde drivende med en Hjord ; og, medens han langsomt gik bagefter Faarene, og lod dem nippe af Græsset ved Beien, hørte han en flynkende Stemme: „de vil endelig give mig hende; og jeg vil ikke have hende, saasom jeg er altfor gammel.“ Hyrden studsede, saae sig om til alle Sider, og kunde ikke begribe, hvor den Røst kom fra. Endelig blev han Sækken vaer, og mærkede, at den rørte sig; og nu traadte han nærmere, medens Scarpasico i eet væk jammrede sig ganske høit. Hyrden friede ham strax af sit Fængsel, og spurgte, hvorfor man havde puttet ham heri. Endnu stedse stønnende svarede Scarpasico: „Landsherren vilde endeligen give mig sin Datter til Ægte; men jeg er for gammel og svag; jeg vil ikke have hende.“ Hyrden, som fuldt og fast troede denne Opdigtelse, spurgte strax meget begjerlig: „mener Du vel at Fyrsten vilde give mig hende?“ — „Ja, jeg troer nok han vilde,“ svarede Scarpasico, „dersom Du var puttet i Sækken ligesom jeg.“ — „Ikke andet end

„det; det kan jeg jo sagtens gjøre,“ meente den godtroens Hyrde; og dermed lod den eenfoldige Staffel sig putte i Sækken; men den listige Scarpafico gif sin Bei med Faarene.

Inden en Times Forløb kom Skjelmerne tilbage til Stedet, hvor de havde slængt Sækken med Scarpafico i. Uden videre Betænkning fastede de nu Sækken i Floden; og saaledes endte Hyrden paa en jammerlig Maade sit Liv istedetfor Scarpafico.

De begave sig derpaa hjemad; og underveis saae de nogle Saar græsse. Strax kom Hyvenykkerne dem i Hovedet; og de nærmede sig Hjorden, for idetmindste at rapse et Par Lam; men hvor forfærdedes de ikke, da de fandt Hyrden at være Scarpafico, som de troede druknet. Da de vare komne lidt til sig selv efter den første Forstræffelse, spurgte de, hvorledes han var kommen op af Floden. „O, I Eenfoldige!“ gav han til Svar, „I veed nu heller ingen Ting. Havde I blot fastet mig dybere ned, saa var jeg kommen op med tigange saameget.“ — „Næste Hr. Scarpafico!“ skreg de, „vil I gjøre os den Tjeneste, at komme os i nogle Sække, og faste os ned i Flo-“

„den, paa det vi fra Gavnbyve kan blive Eiere af slige Hjør-
 „der.“ — „Jo gjerne, dersom Eder saa lystet,“ svarede
 Scarpafico; „der er intet i Verden, som jeg jo vil gjøre
 for Eder.“ Og dermed tog han tre Dvælgss Sække, som
 de krøb i, bandt saa fast og saa sikkert for dem, at de ikke
 kunde komme ud, og kastede dem ned i Floden. Paa en
 saadan Maade kom de tre Skjelmer ynkelig af Dage; men
 den snue Scarpafico vendte tilbage til sit Hjem, riig paa
 Penge og Faar.

X.

B i l d m a n d e n.

Sicilien er et skønt, frugtbart Land, berømt ved sine Levninger fra Oldtiden, og prydet med mange herlige Stæder og Slotte. Her herskede i forrige Tider Philipppo Marie, en god og vis Konge, hvis smukke Dronning fødte ham en Søn, som han kaldte Guerrino.

Kongen morede sig meget ved Jagten, saasom han var en stærk og kraftig Mand, der befandt sig vel ved sliq Tidssfordriv. En Dag, da han ligeledes var draget ud med mange Riddere og Jægere, saae han i Skoven en kæmpeagtig Skikkelse af frygtelig Udseende træde ud af Tjfnningen. Kongen gif strax, ledsaget af tvende Riddere, ind paa denne, som han ansaae for en Skovtrolld, og an=

greb ham saa modigen, at han efter en haardnakket Kamp lod ham binde, og føre hjem til sit Slot. Her sluttede han ham i fast Forvaring, og befalede, at man skulde bevogte ham strængt; ja han vilde ikke engang betroe Nøglerne til Fængslet til nogen Anden end Dronningen, saa meget var det ham om Besiddelsen af denne Skovboer at gjøre; og han forsømte ingen Dag at besøge ham.

Efter nogle Dages Forløb gif Kongen atter paa Jagt, og bad isorveien Dronningen, at have nøie Tilseende med Nøglerne. Under Faderens Fraværelse fik Guerrino Lyst til at see Uhyret, og gif ned til Fængslet. Saasnart Bildmanden blev ham vaer, kom han hen til Gitteret, og begyndte ganske ordentligt at tale med ham. Prindsen havde just sin Bue og Piil, der var hans kjæreste Legetoi, hos sig; og medens Bildmanden nu taledes og spøjte med ham, vidste han meget snildt at rive Guerrino den gyldne Piil af Haanden, og trække den ind til sig mellem Jernstængerne. Derover græd den unge Prinds bitterlig, og kunde slet ikke give sig tilfreds, men vilde endelig have sin Piil igjen. Da sagde Bildmanden: „naar

„Du vil aabne mit Fængsel, giver jeg Dig din Piil tilbage; ellers faaer Du den aldrig mere.“ — „Hvor kan jeg det?“ sagde Drengen; „jeg veed jo ikke hvorledes jeg skal lukke op.“ — „Naar Du har Lyst at befrie mig af dette Buur,“ svarede Bildmanden, „saa skal jeg nok sige Dig Middel dertil.“ — „Hvad er det for et Middel?“ spurgte Guerrino. „Gaae hen til Dronningen, din Moder, og pas paa, naar hun sover til Middag! søg saa forsigtig under hendes Hovedpude! og fralift hende sagte, saa at hun ikke mærker det, Nøglerne til mit Fængsel! bring dem derpaa hid! og luk op! Saa snart Du har lukket op, giver jeg Dig din Piil igjen; og maaskee kan jeg engang i Tiden gjengjelde Dig denne Tjeneste.“

Af Begjerlighed efter at faae sin Guldpiil tilbage gjorde Guerrino Alt, hvad Bildmanden havde sagt ham, fandt Nøglerne, bragte dem; og sagde: „her er, hvad Du forlangte; naar jeg nu har lukket op, saa løb saa langt, som dine Been kan bære Dig! thi fik min Fader Dig i sin Bold igjen, saa lod han Dig visseiligen dræbe.“ — „Bær ubekymret min Søn!“ svarede Bildmanden; „saa

„snart jeg seer mig i Frihed, giver jeg Dig din Piiil tilbage, og stjer saa langt herfra, at hverken din Fader eller nogen Anden mere skal faae mig fat.“ Guerrino anstrængede sig saa længe, at han fik Laasen op; og Wildmanden gav ham ogsaa Pilen igjen, takkede ham for sin Befrielse, og løb afsted.

Han var nu atter i Frihed; men forsmaaet Kjerlighed havde førstegang drevet ham ud i den dunkle Skov, hvor han havde levet mellem de vilde Dyr, næret sig af Græs og stillet sin Tørst paa Kildens Vand. Denne Levemaade havde givet ham en haard Hud, et langt stridt Haar og et bukket Skjæg; og, da han aldrig nød andet end Urter, saa havde Skjæg og Haar og Hud faaet et grønligt Skjær, der gav ham et endnu frygteligere Udseende. Sorgen over den tabte Frihed var nu vel forsvunden; men den gamle Sorgmodighed vendte desto stærkere tilbage; og han valgte atter sin forrige Levemaade.

Saa snart Dronningen vaagnede, stak hun Haanden under Hovedpuden for at tage Nøglerne frem, som hun altid bar hos sig. Men hvor forbausedes hun ikke da ved at savne dem! Hun vendte op og ned paa Sengen,

men al hendes Søgen var forgjæves. Liig en Fortvivlet Iøb hun til Fængslet; og da hun fandt dette aabent, og Bildmanden var borte, gjennemfoer hun Palladset i alle Retninger, og spurgte Enhver, som hun mødte, om, hvor der havde dristet sig til at fratage hende Nøglerne til Fængslet. Alle forsikrede paa det høitideligste, at de ikke vidste noget deraf. Da Guerrino saa sin Moder saa harmfuld, traad han frem for hende, og sagde: „kjæreste Moder! bestyld ingen for hvad der er skeet! Dersom nogen fortjener Straf, saa er det mig; thi jeg har lukket Fængslet op.“

Denne Efterretning satte Dronningen i endnu større Forlegenhed, end den forrige. Hun frygtede nemlig for, at Kongen, naar han kom hjem fra Jagten, i sin første Brede vilde lade Sønnen dræbe; thi han havde paalagt hende at passe paa disse Nøgler som om hele hans Vel afhang deraf. For at gjøre den første Feil god, begik Dronningen en anden langt større. Hun lod ufortøvet to troe Tjenere falde, anbefalede dem paa det indstændigste, at drage Omsorg for hendes Søn, forsynede ham

overflødig med Guld, Koftbarheder og smukke Heste, og sendte ham, ledsaget af begge disse, paa Lykke og Fromme ud i Verden.

Kort efter at Guerrino havde forladt sin Moder og sit Fædreneland, for sandsynligviis aldrig mere at see det, kom Kongen hjem fra Jagten, og gik strax hen for at besøge Wildmanden. Men hvor blev han ikke rasede, da han fandt Døren aaben og Skovtrolden borte! Han vilde dræbe den, der havde gjort sig skyldig i denne Forbrydelse, ilede til Dronningen, som han fandt sørgmodig i sit Gemak, og forlangte at vide hvo den Nederdrægtige var, der havde vovet at aabne Fængslet. „Bredeß ikke, o, Herre Konge!“ sagde Dronningen med skjælvende Stemme, „Guerrino har gjort denne Ulykke, han har selv tilstaaet det for mig.“ Herpaa meddeelte hun Kongen til hans store Forfærdelse Alting, ligesom Sønnen havde sagt hende det; dernæst søiede hun til, at hun af Frygt for hans Brede havde sendt Sønnen bort. Ved denne Efterretning kom Kongen ganske ud af sig selv, og havde Hoffindet ikke holdt ham tilbage, havde han sikkerlig ombragt sin Gemalinde i samme Dieblif. Men da han var

kommen til sig selv igjen, og var sthyret noget tilfreds, sagde han til Dronningen: „hvor kunde Du dog nænne at „sende vor Søn til fremmede Lande? — Troer Du da, „at det var mig mere om denne Vildmand at gjøre, end „om mit eget Kjød og Blod?“ Og strax sendte han mange Ryttere ud til alle Verdens Hjørner med den Befaling, ikke at lade noget uforsøgt for at finde Prindsen. Men deres Bestræbelser vare frugtesløse; thi Guerrino og hans Følge vare dragne ad saa skjulte Veie, at ingen kunde komme paa Sporet.

Imidlertid havde vor Prinds alt-gjennemstreifet mange Lande, baade over Bjerger og gjennem Dale, og opholdt sig snart hist, snart her; og nu havde han, skjøn og blomstrende som en Rosenknop, naaet sit sextende Aar. Da faldt hans ledsagere pludselig paa den djevleste Tanke, at dræbe ham, og dele hans Skatte imellem sig, dog kom det ingensinde til Udførelse, fordi de aldrig kunde blive enige.

En Dag, som de red allerbedst, mødte dem paa deres Vandring en ung, smuk Mand, paa en herlig, rigt smykket Hest; han hilsede Guerrino, og sagde: „der-

„som jeg ikke falder Eder til Besvær, ædle Ridder!
 „saa tillad mig at gjøre Eder Følgeskab!“ — „En Anstand
 „som Eders,“ svarede Guerrino, „tilsteder ikke at man und=
 „slaaer sig for Eders Selskab. Jeg takker Eder altsaa for
 „Eders Tilbud, og beder Eder at følge med. Vi ere her
 „fremmede og ukjendte med Beiene; I maa derfor være
 „saa god, at føre os; og medens vi ride sammen, kunne
 „vi fordrive Tiden med at fortælle hinanden vore Hæn=
 „delsler.“ Og dermed droge de videre.

De reiste nu under afveglende Fortælling om deres
 Hændelser, blandt hvilke Guerrinos Beretning om Marsa=
 gen til hans Landflygtighed medtog den meste Tid, stedse
 videre og videre, indtil de omsider kom til Irland, hvor
 dengang Kong Sifroi regierede. Her toge de Herberge hos
 en Bager, en mærsom og lystig Mand, der bevertede dem
 paa bedste Maade. Den følgende Dag lod den fremmede
 Ridder, som om han vilde reise, tog Afsked med Guerri=
 no, og sagde ham Tak for godt Følgeskab. Men Guer=
 rino, som havde faaet ham kjær, vilde paa ingen Maade
 lade ham drage bort, og bad ham saa længe, at han til=
 sist samtykkede i at blive hos ham.

I Irland var paa den Tid to frygtelige Dyr, en vild Hingst og en vild Hepppe, som satte Alting i Angest og Skræk, og ikke alene ødelagde Markerne, men ogsaa paa det grusomste sønderrev Mennesker og Dyr. Landet var derved kommen i en meget sørgelig Tilstand: Landmanden forlod sine Hytter og Jorder; og ingen var stærk eller modig nok til at modsætte sig Ødelæggerne. Kongen var saare bedrøvet over denne Landeplage: han saa sit Rige ligge som uddøet; hverken Levnetsmidler eller Kvæg eller Mennesker var mere at finde; og ethvert Middel til at afhjælpe dette Onde var frugtesløst. Dette bragte Guerinos Tjener atter paa den Tanke, mueligen endog ustraffet at kunne bevirke hans Død, og saaledes komme i Besiddelse af hans Skatte; og heri syntes den fremmede Ridder, der længe havde været dem iveien, ikke at kunne hindre dem.

I denne Hensigt besluttede de at fortælle deres Bert, hvad for en modig og tapper ung Mand deres Herre var, og hvor ofte han havde reest sig af, at han kunde dræbe den rasende Hingst, uden at nogen skulde komme til Skade derved. De tænkte nemlig som saa: denne Efterret-

ning vil Berten snart bringe for Kongens Dren, som saa ivrig ønsker at befrie Landet fra hine Uhyrer; han vil da lade Guerrino falde, og udsørge ham om Maaden, hvorpaa han vil iværksætte dette Foretagende; veed han da intet at svare, saa lader han ham sagtens slaae ihjel, og hans Skatte ere da vore. Som sagt saa gjort: de bandt Berten denne Løgn paa Ermet, og han var heller ikke seen, før han løb til Hove, og begjerte Kongen i Tale. „Herre Konge!“ sagde han, „veed I Ngt? Der boer „saadan en kjon, ung Ridder i mit Huus, som hedder „Guerrino. Da jeg saadan frittede hans Folf om et og „andet, saa fortalte de mig, at han stod i stort Ry for „sin Tapperhed, og kunde føre Baaben bedre, end nogen „anden i vore Dage. Han roser sig af, at det var en „smal Sag for ham, at bekæmpe den vilde Hest, som øde- „lægger Land og Rige.“ Kongen maatte lee ad denne Historie; men det var ham dog saa kjær en Efterretning, at han befoel Berten, ufortøvet at sende Ridderen op paa Slottet; dermed løb Berten, ikke lidet stolt af sin Audients, lige saa forhippet hjem, som han var kommen, og

sagde: „J skal strax op til Kongen Herr Ridder! han vil snakke med Jer.“

Guerrino tøvede ikke med at efterkomme denne Befaling, men fremstillede sig strax for Kongen, og spurgte om hans Befaling. „Jeg har ladet Dig kalde, svarede Bisroi, fordi jeg har bragt i Erfaring, at Du skal være der tappreste Ridder i Verden, og saa vældig, at Du trøster Dig til at betvinge hiin uhyre Hingst, der hærjer mit Land, uden Fare for Dig eller Andre. Venter Du nu at bestaae i en saa hæderlig Kamp, saa lover jeg Dig ved mit Hoved at belønne Dig saaledes, at Du vil nyde Frugten deraf dit hele Liv igjennem.“ Guerrino studsede ikke lidet over denne Anmodning, og nægtede nogensinde at have ført sliq Tale, som man kun vilde digte ham paa. Kongen, som blev høist fornærmet over dette Svar, sagde vredt: „jeg befaler Dig, Guerrino! at underkaste Dig denne Kamp; det koster Dig Dit Liv, hvis Du modsætter Dig min Villie.“

Bedrøvet vendte Ynglingen tilbage, og vovede ikke at klage sin Nød for Noget. Da den Ubekjendte saa ham saa sorgmodig, hvilket han ellers aldrig plejede, spurgte

han deeltagende om Marsagen til hans Rummer. Guerrino, der ikke kunde nægte det broderlige Venstak, som fandt Sted imellem dem, at besvare dette kjærlige Spørgsmaal, fortalte hvad der var hændet ham. „Vær kun ved „godt Mod!“ sagde den Fremmede, „jeg skal vise Dig „Veien til ikke blot at redde dit Liv, men ogsaa at be- „staae i Kampen, og at opfylde Kongens Forlangende. „Vend tilbage til ham igjen! og sig ham, at han skal la- „de Dig gjøre fire Hestestoe hos en duelig Hovsmed; men „de maae være to Sommer længer end de sædvanlige i „Omfreds, og have to lange skarpe Hager bagtil. Med „dem vil jeg lade min Hest beslaae, som er forheget; det „Øvrige vil nok gaae.“ Guerrino gik da til Kongen, og sagde, som hans Ven havde raadet ham. Der maatte strax Bud efter en dygtig Smed, som fik Befaling til at arbeide ganske efter Guerrinos Forstift; og denne gik strax med ham til Verkstedet, og bestilte de fire Hestestoe. Me- steren loe ham ud som en Nar, og vilde isørstringen ikke gjøre dem; thi saadant noget havde han aldrig før i sit Liv seet. Til sidst maatte han dog beqvemme sig dertil, saasom Guerrino besværede sig hos Kongen over ham, og

denne befalede, at enten skulde Mesteren gjøre Skoene, eller kæmpe med Ilhyret i Guerrinos Sted.

Da Hesten var beslæet og sadlet, sagde den Ube-
kjendte til Guerrino: „bestig nu min Hest! og naar Du
hører den vilde Hingst vrinske, saa tag Sattel og Bidsel
af, og lad den have sin Frihed! Kryb Du imidlertid op
i et Træ, og oppebi der Udfaldet!“ Dermed tog Guer-
rino Afsked, og red afsted under Folkets spændte For-
ventning.

Rygtet om, at en fremmed Ungerføvend havde paata-
get sig at bekæmpe den vilde Hingst, havde nemlig snart
udbredt sig i Byen, og nu vare Mænd og Qvinder, Un-
ge og Gamle stimlede sammen, for at see denne mærke-
lige Ridder. Alle bleve saa indtagne af hans Ungdom og
Skjønhed og ædle Bæsen, at det ordentligt gjorde dem
ondt for ham, og deres Deeltagelse udtrykte sig tydelig
ved en dyb Tausshed. Iffun hist og her flød en lønlig
Taare ned af Møens Kinder, idet hun sukkede: „den Staf-
fel! hvor frimodig han gaaer i Døden! Det er dog vir-
kelig Synd, at han saa jammerlig skal omkomme.“ Men

Guerriño red med mandigt Mod og freidigt Sind gennem de tætte Skarer, og hilsede venligen til begge Sider.

Saa snart han kom saa nær det Sted hvor Uthsket opholdt sig, at han kunde høre det vrinske, tog han Sadel og Bidsel af sin Hest, og søgte Beskyttelse i en høi Eg, hvorfra han kunde overse hele Egnen. Neppe var han deroppe, før Uthret kom rendende, og angreb den forhejede Hest i fuldt Raseri, og nu begyndte en frygtelig Kamp. Liig to løsladte Løver styrtede de ind paa hinanden, og Skummet flød ned af dem som af to arrige Bilsviin, der hidses af de forfølgende Hunde. Efter en lang og modig Strid gav Trolldhesten sin Modstander et saa vældigt Slag med den skarpe Sko, at den knusede Kjaevebenet. Derved mistede Hingsten al Magt, og kunde ikke længer forsvare sig; men Guerriño steg ned af Træet, fastede en Strikke om Halsen paa Uthsket, og førte det under Folkets Jublen gennem Staden til Kongen, der modtog ham paa det hæderligste.

Denne Seir var høist uvelkommen for begge Tjenerne, saasom den forstyrrede deres onde Forehavende. Imidlertid afstode de ikke fra deres skammelige Forsæt, men lode

et nyt Budskab udgaae til Kongen, at Guerrino ogsaa let kunde faae Magt over det andet vilde Dyr, naar han vilde. Sifroi lod ham derpaa atter kalde for sig, og paa- lagde ham dette Forehavende; og, da han vægrede sig, true- ede han med at lade ham ophænge ved Benene som en Forræder.

Da Guerrino fortalte sin Staldbroder det nye Uheld, der truede ham, svarede denne smilende: „frygt ikke, Kjæ- re! gaa blot til Hovsmeden! og bestil fire andre Hesteskoe, endnu engang saa store som de første, og med dygtig skarpe Hager! saa vil det gaae Dig lige saa godt som Hingsten; og Du vil endnu indlægge Dig mere Berøm- melse.“ Som sagt, saa gjort; og Guerrino drog da atter ud; og, saasnart han kom derhen, hvor Hoppen var, bar han sig ad som førstegang.

Næppe var Troldhesten løs, før Uhyret styrtede ind paa den med opsperret Gab, saa at den havde Noie med at værges sig; men den holdt sig brav, og gav hende et saa drabeligt Slag paa det fjernere Forbeen, at hun ikke kunde røre sig mere. Da Guerrino atter kom tilbage med det sidste af Utysterne, ledsagede Folket ham i Triumph

til Slottet, hvor han overleverede Kongen den fangne Hoppe, der ligesom Hingsten snart døde af sit Saar. Og saaledes blev da Landet befriet fra denne Plage.

Guerrino var imidlertid vendt tilbage til sit Herberg, for at udhvile sig; men en usædvanlig Surren forstyrrede hans Ro. Han stod op, og mærkede nu, at Lyden kom fra en Krukke Honning, hvori der slagrede noget, som forgjæves søgte at komme ud. Da tog han Laaget af, og fandt en Hveps deri, som ængsteligt slog med Vingerne, og ikke kunde komme op af den seige Honning; men han løstede medlidende Dyret op, og gav den sin Frihed.

Guerrino sad hver Dag øverst ved Kongens Taffel, og havde bestandig fri Udgang til ham; ja man havde endog for hans Skyld indbudet den ubekjendte Ridder, som var i hans Følge; men endnu havde Kongen ikke belønnet ham for den dobbelte Seir, hvorvel han følte sig forpligtet til at gøre noget for ham. Han sagde derfor en Dag til ham: „Guerrino! Du har reddet mit Land, og det er billigt, at jeg viser mig taknemmelig. Da nu ingen anden Gave synes mig passende for dine store For-

„tjenester, saa har jeg besluttet at give Dig een af mine
 „Døttre til Ægte. Men Du maa vide, at jeg har tven-
 „de: Potenza, hvis Lokker, ordnede med yndig Kunst,
 „glindse som det klare Guld, og Eleutheria, hvis Haar
 „skinne som fint Solv. Kan Du nu, naar begge ere til-
 „størede, udfinde den guldhaarede, saa faaer Du hende til
 „Hustru, hvis ikke, koster det Dig dit unge Liv.“ For-
 bauset over dette Sifrois farlige Tilbud, sagde Guerrino:
 „store Konge! er det Lønnen for min Daad? er det Pri-
 „sen for min Seir? er det den hæderlige Belønning I lo-
 „vede mig, fordi jeg frelste Eders Land? Sandelig! jeg
 „havde fortjent noget bedre, og neppe sommer det sig for
 „en høibaaren Fyrste, at handle saaledes. Dog — I vil
 „det, og jeg er i eders Vold. Gjør da med mig, som
 „Eder bedst tykkes!“ — „Gaa nu!“ sagde Kongen, „og
 „tøv ikke for længe! til imorgenaften har Du tilstrækkelig
 „Betænkningstid.“

Fuld af billig Harm fortalte Guerrino, saasnart han
 kom hjem, sin tro Staldbroder, hvad Kongen nu atter
 forlangte af ham. „Vær rolig!“ svarede denne ham. „Du
 skal blive hjulpen. Husker Du ikke Hvepsen, som Du be-

„frie af Honningen? den vil nu hjælpe Dig ud af din
 „Forlegenhed. Imorgen efter Maaltidet, naar det afgjø-
 „rende Dieblif nærmer sig, vil den nemlig surre tregange
 „om den guldhaarede Prindsesses Hoved, og hun vil hver-
 „gang jage den bort med sin Liliehaand. Derpaa kan
 „Du kjende den Dig bestemte Gemalinde.“ — „Aldrig,
 „om jeg saa blev tusinde Aar,“ udbrød Guerrino, „kan
 „jeg lønne Dig for din broderlige Trost; men det Go-
 „des Gjengjelder vil sikkerligen gjøre det for mig.“ —
 „Dyrebareste Ven!“ svarede hiin, „Du er mig ingen Tak-
 „skyldig. Det er endelig Tid, at Du erfarer hvo jeg er. —
 „Du hjalp mig engang ud af en stor Nød, og nu vil jeg
 „kun indløse min Forpligtelse imod Dig. Mit Navn er
 „Rubuetto, og jeg er hiin Bildmand, som Du befriede af
 „din Faders Fangenskab. — Engang i bedre Dage saae
 „jeg en deilig Pige, og hvor naturligt, at mit unge Blod
 „strax flammede af Elskov; men af! hun tilhørte alt en
 „lykkeligere Veiler. Forstyrre deres Lykke vilde jeg ikke,
 „og min egen Ulykke maatte jeg dølgge. Derfor valgte jeg
 „hien Levemaade og hiint Opholdssted, hvor din Fader

„traf mig, just som jeg vilde skjule mig for hans Tæge-
 „re. I mit Fangenskab havde jeg Tid til at overtænke
 „min Stilling, og da jeg troede at have samlet Styrke
 „nok, til nu at føre et menneskeligt, skøndt fra Menne-
 „sker affondret Liv, saa pønsede jeg kun paa at undvige.
 „Da kom Du, kjære Guerrino! og jeg saae deri et Bink
 „af Skjæbnen. At det skulde have saa sørgelige Følger
 „for Dig, din Faders eneste Barn, troede jeg ikke, før jeg
 „fornam det af Dig selv. — Jeg havde kun havt min
 „Frihed i saa Dage, da hine sørgelige Grindringer paany
 „opstode i min Sjæl, og plagede mig voldsommere end
 „før. Jeg slakkede om fra Skov til Skov, men fandt
 „intetsteds Ro. Da mødte mig en Fee, der længe havde
 „lidt af en Svulst i Halsen. Mit forunderlige Udseende
 „gjorde, at hun brast i en hæftig Latter, hvorved der gik
 „Hul paa Bylden, og hun blev helbredet. Da udbroød
 „hun: „o! Du, som paa saa selsom en Maade blev Mid-
 „let til min Helbredelse, bliv fra det hæslige Uhyre, Du
 „er, til den skønneste Yngling, Verden nogensinde har
 „seet! Og al den Magt og Myndighed, hvormed Naturen
 „har begavet mig, gør jeg Dig deelagtig i, at Du

„kan skatte og valte med Alt efter dit Godtbefindende.“
 „Mit sorgmodige Lune vilde protestere; men inden jeg fik
 et Ord fremført, var Forvandlingen skeet, og hun stien=
 fede mig ogsaa min Troldhest. Hendes Omgang har jeg
 tillige at takke for, at jeg nu med Rolighed kan tænke
 paa Gjenstanden for min Sorg, og atter er vendt tilba=
 ge til Verden og Mennesker.“ I glad Forundring og
 med taarefulde Dine omfavnede Guerrino sin fordum saa
 ulykkelige Ven, og de svore hinanden broderlig Trost.

Den følgende Dag ginge de sammen til Hove. Begge
 Prindsesserne maatte den Dag vise sig tæt tilslørede,
 og vare de iøvrigt saa eens klædte, at man ikke kunde
 skille dem fra hinanden. Da Guerrino imidlertid tøvede
 Kongen for længe med at erklære sig, befoel han, at de
 skulde fremstille sig for ham, og sagde: „nu, Guerrino!
 „hvo af disse er den Dig bestemte Gemalinde?“ Guerrino
 svarede ikke. Da blev Kongen utaalmodig, og skyndte
 paa ham: „Tiden svinder, Guerrino vælg!“ — „Min Her=
 re og Konge!“ svarede Guerrino; „Du har forundt mig
 den hele Dag at overveie i, og den er ikke forbi endnu.“

Jo mere Astenen hældede, jo mere svævede Alle i Sorg og Forventning, da idetsamme en Hvesp fløi ind, og søgte den guldloftede Potenzias Hoved. Prindsessen blev bange, og jog den bort med Haanden; men den nærmede sig tregange, og fløi derpaa atter bort. Guerrinos Tillid til den elskede Rubuetto hævede nu enhver Tvivl. Men Kongen raabte utaalmelig: „nu er det høi Tid, at gjøre Ende paa Tingen; bestem Dig!“ Da traad Guerrino hen, lagde sin Haand paa Potenzias Hoved og sagde: „min Konge! Du har befaleet, og jeg adlyder. Viid da: denne er din Datter med de gyldne Lokker.“ Møden hævede Eløret, og alle saae, at det var Potenzia.

Faderen gav ham hende derpaa til Gemalinde; og hans troe Staldbroder, Rubuetto, fik den anden Datter, Eleutheria. Da gav Guerrino sig tilkjende for Kongen; og, da denne hørte, at han var Arving til Kongeriget Sicilien, feirede han deres Bryllup paa det prægtigste, og indsatte ham til Thronarving.

Guerrinos første Forretning var, at tilmelde sine Forældre sin Lykke, og bede dem om Forladelse for sin begangne Forseelse. Disse, som alt længe havde troet de

res Søn død, bleve ubeskrivelig glade ved dette Budskab; og kort derpaa vendte han tilligemed sin unge Gemalinde tilbage til sit Fødeland, hvis Behersker han blev efter sin Faders Død; men Rubuetto, der ikke gjerne vilde fornøye de gamle sørgelige Erindringer, forblev i Irland, og arvede siden dette Rige, som Guerrino, der alt herskede i sit Hjem, gjerne afstod ham.

XI.

Tern = Armstagen.

~~~~~

En reisende Dervisch (d. e. en muhamedansk Ziggermunk) blev engang paa sine Wandringer pludselig syg i Balsora, hvor han havde taget Herberge hos en Enke, der havde en sextenaarig Søn, og enærede sig og ham ved sine Hænder's Arbeide. Den gode Kone pleiede Dervischen paa bedste Maade; og, da han saae, at hendes Søn faldt hende til Byrde, saa forpligtede han sig til at sørge for ham, som for sit eget Barn, at ville danne ham ved Reiser, og i sin Tid forære ham anseelige Rigdomme.

Moderen afstod gjerne sin kjære Mardan til den ærværdige Dervisch; og denne reiste bort med det unge Menneske. Dervischen lod det, paa deres vidtløftige Rei-

fer, ikke fattes paa umiskjendelige Omhedsbeviser imod Nardan, haabende ved faderlig Omhu og Lære at erhverve sig dennes Kjærlighed og Tiltro. Ei heller var Nardan sparsom med de allerprægtigste Forsikringer om sin Erkjendtlighed. Dervischen pleiede da heel alvorlig til disse Ordgnyderier at svare: „min Søn! Mundšveir er ei Taknemmelighed; den rette Erkjendtlighed viser sig i Daad, og snart — glæd Dig! — skal der gives Dig Leilighed til at vise din Tro i dine Gjerninger.“

Efter tre Mars Omvanken befandt Nardan sig en Dag med sin Fører aldeles uventet i en øde, af steile Fjelde omkrandsset Egn. Stedet var ei lysteligt at see til; og mod i Hu blev den gode Nardan, da Dervischen saaledes tiltaledede ham: „vi ere ikke langt fra Magrebi, mit vanlige Opholdssted; og saaledes staae vi ved Maalet af vor Reise; her kan Du nu give en Prøve paa Oprigtigheden af Dine Løfter.“ Dervischens milde Tale og Mafsn bragte imidlertid Nardans sjunkne Mod igjen paa Fode; og med sin sædvanlige Ordbram svær han den punktligste Følgagtighed imod dennes Forskrifter. — „Godt! lad see!“ sagde Dervischen, og befalede Nardan, at samle nogle tørre

Grene og Blis. Disse tændte han derpaa ved Hjælp af et Brændeglas i Lue, og strøede tilsidst nogle vellugtende Korn i Baalet. Under denne Handling mumlede han en Besværgelse i et Sprog, som for Nardan var Kragemaal.

Pludselig aabnede Jorden sig; og den forstrækkede Nardan blev en Marmortrappe vaer, som førte ned i en Hule under Jorden. „Stig herved!“ sagde Dervischen; „denne Hule gemmer umaadelige Rigdomme; rør ei ved dem! men gaf ligesrem! da vil Du letteligen opdage en Jernstage med tolv Arme. Bring mig denne uden Op- hold, da har Du intet at frygte.“

Lyve til tredive Trin steg Nardan ned, vel ei uden Skjælven; men Frygten gjorde Plads for hans medfødt Gjerrighed, da han her skuede en prægtig og herlig oplyst Sal, i hvilken overalt de umaadeligste Kostbarheder i Guld og ædle Stene vare sammenhobede. Lysestagen stod i Enden af Salen, og faldt ham let i Øinene; men Nardan glemte sin Belgjører, og tænkte kun paa at fylde sine Lommer og sin Turban med de skønneste Edelstene. Han var endnu sybselsat med dette Arbeide, da Hulen lukkedes med et tordnende Brag, Lyseene i Salen slukkedes, og den

fortvivlede Nardan fik næppe Tid til, mere dreven af Skræk-
kens Indskydelse end af Erindringen om sin Belgjørers
Bud, at gribe Jernlysestagen, førend han befandt sig i et
Bælmørke. Nu vare gode Raad dyre; men Angesten hjalp
ham ogsaa her. Thi, efterat han, rystende og bævende,
længe forgjæves havde famlet omkring efter en Udgang,
fandt han endelig en saadan; og, skjøndt han maatte ar-
bejde sig igjennem tæt sammenvogede Tjørn, lykkedes det
ham dog, - med forrevne Klæder og forkradset Skind, at
befrie sig af sit Fængsel.

Saalænge hans Elendighed stod paa, havde Nardan
med Fortvivlelsens Anger gjort sig selv de bittreste Bebrei-
delse for sin Utafnemmelighed, og havde opsendt de skøn-
neste Bøtter til Himlen for sin Frelse. Rigtigtnok var
ogsaa hans første Tanke den, at afhængige Jernstagen til
Dervischen; maaskee mindre af øm Samvittighed, end fordi
han ikke kjendte dens Værd, og troede, at Dervischen, hvem
han i Grunden nok holdt for en gammel Gjæk, blot øns-
kede at eie den som en sjælden Oldsag. Men — der var
ingen Dervisch at see, og efterat han forgjæves havde stre-
get sig hæs efter denne, besluttede han paa Lykke og From-

me at søge sin Hjemstavn, hvor han da, som man siger, vilde gjøre sig lidt tyk med sine Skatte. Dog tog han Jernstagen med. Han fandt en Godsti, og — ganske uventet stod han for sin Moders Dør, som han idetmindste troede sig nogle hundrede Mile borte fra.

Efterat han havde fortalt den henrykte Mama de tre Aars Reiseeventyr, frammede han da ogsaa sine Herligheder ud, over hvis Straaleglands den gode Gamle fast maatte lukke Dinene, og ikke noksom kunde vise sin Forundring. Men af! — retsom Moder og Søn stode og overlagde, hvorledes de bedst skulde anvende deres Rigdom, forsvandt alle de kostbare Sager for deres Dine; — ifkun den gamle rustne Jernstage blev tilovers.

Da nu Mardans fornemme Tanter tilligemed Edelstenene fløi i Luften, saa fandt han det paany anstændigt, at bebreide sig selv sin Ulydighed og Utafnemmelighed imod Dervischen, især da han saa uførmødet saae sig straffet derfor.

Om Aftenen tændte Mardan en Praas, og stak den i een af Jernstagens Arme, — og see — en Dervisch kom tilsyne begyndte at dandse og snoe sig omkring Lysestagen,

stedse i hurtigere Bevægelse, fastede, efter at have fortsat denne Ovelse en Timestid, en Åsper hen for Nardan, og forsvandt.

Nardans Gjerrighed gjorde ham til Regnemester; og, da han den næste Aften satte tolv Lys i Stagen, befandt sig Facit at være rigtigt; thi tolv Dervischer indfandt sig strax, og opførte deres Runddands omkring Jernstagen, fastede efter en Times Forløb hver sin Åsper, og forsvandt, ligesom den ene. Da denne Slags Forlystelse forekom Nardan at være meget fornuftig, vilde han begynde Ballet forfra, og satte nye Lys i Stagen; men der lod sig ingen Dervisch see; og han mærkede nu nok, at de gode Mænd kun dandsede een Time i hvert Døgn. Det var i Sandhed ogsaa en ret god Næringsvei for en fattig Familie, med saa liden Møie daglig at fortjene tolv Åsper, især i et Land, hvor Livets Nødvendigheder koste saa lidet.

Da Jernstagen havde tændt et Lys for Nardans Regnekunst, saa udbragte han imidlertid snart den Sandsynlighedsberegning, at Dervischen vilde give ham en passende Douceur, hvis han imod ham opfyldte en redelig Firmands Pligt. Han besluttede altsaa at faste Pølsen efter

Skinken, tog Jernstagen under Armen, og vandrede ad Magribi til.

Han havde troet at finde Dervischen i et eller andet Gattighuus; men hvor forbausedes han ikke, da han paa sin Efterspørgsel blev viist hen til et prægtigt Pallads. Næppe havde han Mod til at spørge om hans Excellence gav Audients, og trykkede sig forknytt hen i en Krog.

Da kom en Tjener til ham og sagde: „kom kun frem, Nardan! min Herre, Dervischen, har længe ventet Dig.“ Han førte derpaa Nardan igjennem en Mængde Bærelser, og tilsidst ind i en yderst prægtig Sal, hvor Dervischen estertænksum, men tillige fornemt skjodesløs hvilede paa en rigtsmykket Sopha.

Nardan, allerede forlegen nok ved Synet af saa uvant en Pragt og Herlighed, og endmere trykket af sin onde Samvittighed, fremstammede en Hoben Forsikringer om sin Taknemmelighed og Trost, og søgte at bevise disse især dermed, at han, med saa megen Opoffrelse og Selvfornægtelse, havde foretaget en saa lang og besværlig Reise, blot for at bringe ham en gammel rusten Jernstage, hvorhos han dog lod falde et Bink om, at han kjendte dens Dyder.

„Ti heller!“ sagde Dervischen; „intet veed Du, min
 „Søn! Men jeg kjender din Gjerrighed, og veed ret vel,
 „at Du er et utafnemmeligt Skarn, som pønsede paa at
 „bedrage mig. Havde Du fuldkommen kjendt denne Jern=
 „stages Egenskaber, da havde Du aldrig bragt mig den
 „igjen; men Du regnede paa, at min Godhed og mine
 „Kundskaber tifold skulde erstatte Dig den. Du skal ei
 „heller have forregnet Dig. Tæsten skal jeg vise Dig, hvor=
 „ledes man ret maa drage Nytte af denne Armstage. Men
 „ikke derfor ønskede jeg dens Besiddelse; thi Guld og Edel=
 „stene eier jeg nok, og kunde skaffe mig mere, om jeg øn=
 „skede det, uden din eller Armstagens Hjælp. Kun din
 „saa tidt og høit berømte Erkjendtlighed vilde jeg sætte paa
 „en Prøve, hvori Du slet har bestaaet. Men det nytter ikke at
 „spilde Ord paa Dig. Jeg er din Moder Tak skyldig.
 „Der, tag disse Nøgler, og søg blandt mine Skatte det
 „ud, som Dig bedst lyster! Imorgen skulle tre Kameler
 „staae rede, for at bringe Dig det hjem. Da jeg er en
 „Elsker af alskens Gjeldenheder, saa beholder jeg Jernsta=
 „gen, hvilken er et Værk af en viis Mand og et saare
 „mærkeligt Stykke.“

Om Aftenen tændte Dervischen i Nardans Paasyn tolv Lys og satte dem i Stagen; strax kom tolv Dervischer og dandsede som sædvanlig; men Dervischen tog en Baand, og gav enhver af dem dermed et Nap over Bagen, hvorpaa de udrystede store Hobe af Guldpenge og forsvandt.

Nardan tog nu Nøglerne, oplukkede tolv høie hvælvede Sale, alle fyldte med Guld, Edelstene og de sjeldneste Kostbarheder, og udvalgte sig deraf, hvad der syntes ham det bedste; men ikke tilfreds dermed, drev Gjerrigheden ham til atter at berøve sin Belgjører Jernstagen, som han syntes denne ret vel kunde undvære, og hvortil han derimod forekom sig selv høist trængende. „Hvad vil denne gamle Graastjæg," sagde han til sig selv, „hvad vil han med den? Han har jo hverken Kone, Børn eller Familie at sørge for. Rigdom har han jo mere af, end han bruger, og desuden skulde han, efter sin Stand, egentlig leve i Fattigdom; men — saa er han saa gjerrig, at han ovenikjøbet vil have denne Armstage med, som jeg dog med Møie og Livsfare har maattet hente ham op af Jordens Skjød. En Nar var jeg, hvis jeg gjorde

„mig mindste Samvittighed af at knibe den.“ — Dermed stak han Armstagen, som var bleven ophængt i en af Sælene, uformærkt i en Sæk, tog en kort og høflig Afsked fra Dervischen, da Alt var pakket paa Kamelerne, og skyndte sig hjem med sit Rov. — Han kom ogsaa snart og velbeholden hjem med sine Skatte; den gode Mama vidste ei, om hun skulde glæde sig meest over sit kjære Barns Hjemkomst, eller over de herlige Frugter, hans Reise havde båret.

Nardan kunde neppe vente Alstenens Komme, saa utaalmelig var han efter at prøve Jern-Armstagens Kraft. Han tænder tolv Lys, sætter dem i Stagen, og seer med hoppende Hjerte de tolv Dervischer hoppe deres Dands omkring den. Nardan er ikke seen, men giver dem hver et dygtigt Rap over Bagen med en Hasselgreen; men da han ei var feitet, saa brugte han ogsaa dennegang, som han pleiede, den høire Haand; thi medens han gabende, fuld af Forundring havde seet paa Dervischens indbringende Exercitie, var det undfaldet ham, at denne havde givet Slaget med den venstre Haand.

Næppe havde Dervischerne faaet dette Slag, før de,

istedetfor at ryste Guld og Edelstene fra sig, fremdroge hver sin forsvarlige Snippel, og tærskede saa lysteligt løs paa den gode Mardan, at han uden Sands og Samling styttede som død til Jorden.

Da han kom til sig selv igjen, vare Dervischerne borte, og med dem Kamelerne og hele Herligheden, saavelsom ogsaa Jern = Armstagen; men Smerten af de modtagne Prygl var endnu tilbage, og næsten et heelt Aar maatte Mardan føle de haandgribelige Følger af sin Bindesnyge og Utafnemmelighed. Han forglemte ikke heller, saalænge hans Ring smertede, at bebreide sig disse; og da han fra den Tid aldrig blev andet, end saa fattig som forhen, saa har han vist aldrig glemt at bebreide sig det, at han ikke lukkede Dinene bedre op.

Men det var ogsaa godt nok til saadant et gjerrigt og ugudeligt Skarn.

Trykt hos G. H. Nilsens Enke.
